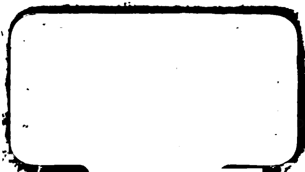

TAYLOR INSTITUTION
DOMI NUS ILLU MINA TIO MEA

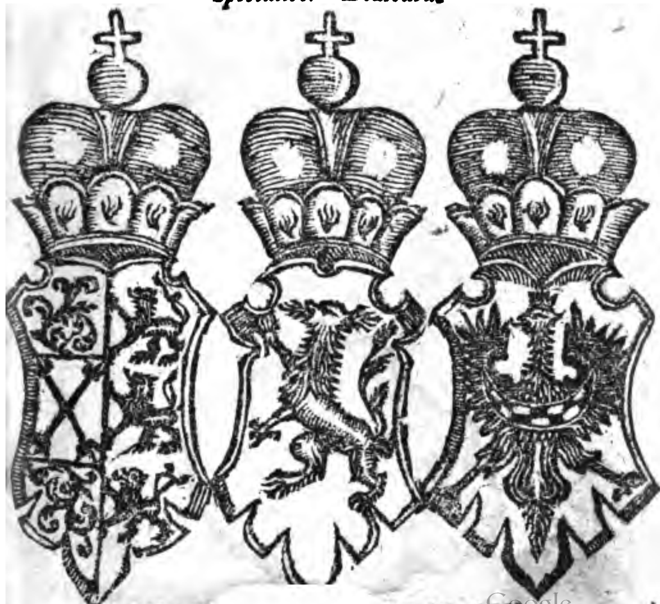
GRAMMATICA LATINO-GERMANICO-SLAVONICA.

EX PERVETUSTO EXEMPLARI

Ad modernam in Carniolicâ Linguâ loquendi methodum accomodata, à plurimis expurgata mendis, & Germanicis aucta dictionibus.

à QUODAM

Linguæ Slavicæ, Amatore in communem utilitatem, studiosæ Juventuti, Interioris Austriæ, Specialiter Dedicata.

SUPE ... RMISSU.

LABACI, Formis ... Prov. Carn. Typ. 1715.

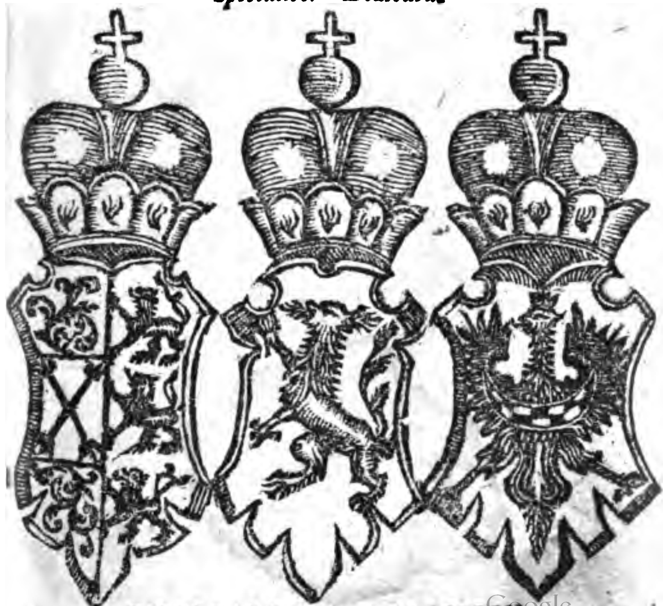
GRAMMATICA LATINO-GERMANICO-SLAVONICA.

EX PERVETUSTO EXEMPLARI

Ad modernam in Carniolicâ Linguâ loquendi methodum accom̃odata, à plurimis expurgata mendis, & Germanicis aucta dictionibus.

à QUODAM

Linguæ Slavicæ, Amatore in communem utilitatem, studiosæ Juventuti, Interioris Austriæ, Specialiter Dedicata.

SUPERIORUM PERMISSU.

LABACI. Formis. I.G.Mayr, Incl. Prov. Carn. Typ. 1715.

Celſiſſimi, Excellentiſſimi,
Reverendiſſimi, Jlluſtriſſimi, Per-illuſtres, Prænobiles, Nobiles, ac
Magnifici

DOMINI, DOMINI

Inclytorum Interioris Auſtriæ Ducatuum Styriæ, Carinthiæ, & Carnioliæ Proceres, Patres Patriæ, Dom. Dom. ac Patroni Gratioſiſſimi, &c. &c.

Q Uandoquidem plures noviſſe Linguas, jucundum, decorum, perutile, imò perneceſſarium eſſe, apud omnes in con-

modo orationis genere, vel explicare vel explicatum quasi coram contueri? quid vero fructuosius esse potest, quam de DEO, de Jure, deque natura rerum, vel differentes vel conscripta de illis monumenta intelligere, Thesaurumque in eis reconditum, depromptum, atque evolutum, cum opus est, sibi usurpare recte posse? Denique quid est, quo homines minus carere queant, quam dictarum rerum per linguas cognitione, cum neque Ecclesiæ Doctrina, neque ulla politia, neque privata neque publica studia tueri conservarique, neque humana negotia sine harum adminiculo commodè pertractari posse, vi-

de-

deantur: quæ cum ita sint: quid prohibere potest? quominus hæc prima Slavonicæ Linguæ Elementa, Vestris Jllustrissimi Proceres, repræsentem obtutibus, qui eas patrias, quibus magna ex parte est Linguæ Slavicæ usus, non modo incolitis, verum etiam sapientissimè gubernando & moderando practicatis, eâ unicâ prætensâ ratione, ut Nobilissima à Sapientissimis Prognata progenitoribus juventus, varjis aliunde assueta linguis, etiam ad slavici idiomatis (quod etsi quam plures naturaliter norûnt, aut saltem nosse desiderant) Genuinam notitiam per correctiora, & ad modernam loquendi methodũ accomodatiora Elementa, & Regulas, scientificè quoque manuduci, dirigique valeat, nam cum hæc Slavica Lingua sit originalis, & latissime per orbem diffusa, ut in hoc vix ulli idio-

mati in orbe palmam facilè cesserit, & simul hoc in comperto sit, quod juventuti dum Balbutire incipit, primitùs Indita ob varietatem pronunciationis & accentuũ, ad plurima idiomata linguam adaptet, excolat, & disponat, ut proinde utilissimum censeri debeat, plures linguas addiscere cupienti, omnium primo slavicâ instructum esse.

Quantum vero ad amplitudinem Slavicæ Linguæ attinet: circumferamus nunc licet oculos, & quaqua versum respiciamus, perlustremus Regna, alloquamur Gentes Slavicâ Linguâ inveniemus sane, slavicum dicendi genus diffundi per maximam mundi partem, nam si idioma Gallicum, Galliæ confinijs, Italicum, Italiæ finibus, Hispanicum, Hispaniæ, Germanicum, Germaniæ terminis concludatur, Slavicum idioma

ma Profecto nullius Regni aut Imperij terminis hucusque includi valuit, quin cujuscunque limites, longe latéque circumquaque transierit, nam ad meridiem Slavica Lingua totum sinum Adriaticum (qui etiam ob id sinus Venetus appellatur) occupat, & integra Regna Dalmatiæ, Croatiæ, Bosniæ, & sic dictæ Slavoniæ inter Dravum & Savum interjacentis pervadit, & sparsim per Regnum Hungariæ, ultra citraque Danubium sunt, qui exercent terram & agros, & idiomate Slavico utuntur, inter illum autem sinum Venetum & sinum Arcticum seu Venedicum, quem Moschi seu Moschovitæ & Ruteni incolunt, medij sunt Lituvani, Poloni, Bohemi, Lusati vel Wendi, ad utramque albis Ripam Moravi, Walachi, Rascij, Bulgari plerique, imo in

Africa ipsa etiam, in qua olim sedem slavi bellicâ virtute pararûnt, non desunt, qui adhuc slavicè loquuntur in Asia præter Urbanos & otiosos nimirum homines, qui perpetuo domi dissident, & in Græcorum partibus sunt, illi Græcè loquuntur, Reliqui omnes tum in aula Turcici Imperatoris, prætoriani videlicet milites, quos Janizaros Appellant, tum qui millitant, omnes illi Lingua Slavica loquuntur, estque hæc lingua in Turcico Imperio adeo celebris & usitata, ut patriam Turcarum linguam celebritate & usû ferè obscurârit. In Austria vero magna pars è sedibus suis à Tyranno Turca pulsi ultra citraque Danubium sparsim terras, agrósque excolunt. In Inferiori Styria à Savo usque ad Muræ ripas magnam partem incolunt & excolunt Agros & Vineas, ex quibus

totum Styriæ, Carinthiæque Ducatum prætiosis provident vinis; Tota quoque Carniolia nostra, & magna pars Inferioris Carinthiæ: Vipacum, Histria, Goritia, Carstia usque ad Ripam Lizbontii & urbem, quæ pola dicitur, Venetis parens, ab Argonautis, ut Strabo refert condita. In his inquam omnibus Regnis, & eorum partibus populi slavi sunt & slavicè loquuntur, atque adeò à Mari usque ad Mare, uno eodémque genere sermonis, slavico videlicet utuntur.

Hos autem omnes, si quis, propter illum aliquem in pronunciatione, accentû, & scriptione deflexum non esse vandalos vel slavos, concedere velit. Is mihi nulla alia firmiore ratione, id facere videbitur, quàm si Germanicæ Linguæ, saltem Mysnicos, Suevos & his vicinos, Gnaros,

alios vero, ut sunt Belgæ & Saxones, hisque proximos, ignaros esse autumaret. Cum verò hos omnes & Germanos esse, & communis etiam patriæ nomine, propter communem scilicet usum linguæ, eos dignemur, cur non quoque pari ex causa nominatas gentes, & à veteribus Henetos, Venetos, Windos vel Wendos dictos slavos quoque Appellabimus? minus ferè inter hos omnes dialectos, pronunciandi ratio discrepat, quam vel inter Mysnenses, Saxones & Belgas.

Complector autem slavico Nomine non aliquam, obscuro loco latitantem, & certis illisque præangustis finibus inclusam gentem, sed Appello & Complector eo nomine, quotquot Regiones & homines vel slavice loquuntur, vel ut plurimum verbis conveniunt, sive Affinitatem

Co-

Cognationemque aliquam habere cum slavicâ linguâ manifeste deprehenduntur. Quotquot autem hactenus Historias conscripserunt, & in eis gentium originem & mores rimati sunt, omnes in eo consentiunt, Henetos, Venetos, seu Venedos, Windos, Wandalos & Slavos eandem & unius ejusdemque esse originis gentem, siquidem quodcunque illi genti ex jam dictis dederis Nomen, idem significare deprehendes; nam omnia hæc synonima à frequenter mutatis sedibus illis conveniunt, solum postremum slavorum Nomen à rebus præclarè gestis, genti huic merito suo obtigit, nam: slava: nostris hominibus gloriam significat; hinc slavi quasi laudabiles, celebres, & clari dicuntur, siquidem Etymon vocis nusquam quis rectius divinaverit

rit, quam ex cujusque gentis propriâ linguâ, quemadmodum enim Germanis, seu allemanis Nomen Inde Impositum recte quis dixerit, quia fuerint : Gar manne *vel* Alle manne: *id quod Carolo etiam Magno placuisse legitur : sic quoque qui slavos à: slava: voce scilicet gloriam significante, Appellat, non peccaverit.*

Igitur à præclare Rebus Gestis Nomen accepisse slavos obscurum non est, nam universæ & omnium Temporum Historiæ testantur, eam gentem propter Bellicas virtutes præclaram & multis gentibus formidabilem, nam quæcunque de Wandalis, Vindis, Vendis, &c. Dicitur, aut scriptum legitur, hoc de slavis recte intelligi potest, quod Magister Eloquentiæ alicubi non dissimulat inquiens :

Dil-

Dalmatæ semper habiti sunt bellicosi, similiter in expeditione illa Græcorum Adversus Trojam vocati heneti, in Auxilium Græcis vicinis venerunt & dum Alexander Magnus Rex Macedoniæ totum subjugare orbem intenderet: plurimum ex Slavis seu Dalmatis circumvicinis, tunc illi parentibus, potentissimo exercitu comparato, universum pene orbem potestati suæ subjecit, ita ut sicut scriptura testatur, constituerit prælia multa, & obtinuerit omnium munitiones, & interfecerit Reges terræ: & acceperit spolia multitudinis gentium: & siluerit terra in conspectu ejus: & hinc fit, quod hæc natio Slavica tam vastas Regiones, provincias, ditiones & Regna ad hæc usque tempora possideat, & quod Turcarum Tyrannus, etsi jam dudum subjugatis Græcis, etiam vicinos Dalmatas, Croatas, Polonos, Moschovitas, & alias Slavicæ Linguæ gentes, licet persæpe formidabilibus armorum procellis attentans, debellare nequiverit, hujus gentis Magnanimitati Bellicositati, & constantiæ merito adscribendum, cum jam per tot sæcula firmissimos illi constituere limites, ad hæc usque tempora toto spectante orbe non destiterit.

Neque hoc vero ad commendationem Slavici Nominis & idiomatis parum facere videtur, quod non tam extra quam intra Germaniam, Regnorum, principum, equestris ordinis veterum Familiarum, Civitatum, Fluminum, & pagorum etiam appellationes, Slavicis vocibus sunt insignitæ. Moschi à : Mosh, *quod virum significat, appellantur.* Ruteni, *seu potius* Rassi, *volunt quasi* Rassejani, *id est Disseminati Dici. Poloni* à pojle, *hoc est, à campo, nomen habent. Bohemi* à boj, *quod bellum denotat, dicti, unde etiam*

Ba-

Bavari, id eſt, Bojári *vel* Vojári, *id eſt, duces, Moravi à Flumine, morava, imò Ungaris adeo etiam adlibuit Slavicus ſermo, ut olìm Tetrarchas ſuos* Vojvodas (*ad Verbum Germanice* Hertzogen) *hoc eſt exercitus Duces Appellarent. Vulgò Corrupte dicunt* vajda. *Erant autem illi, niſallor* vojvodæ *in Regno Hungariæ, in Tranſylvania unus, qualis fuit Huniades vere Hungaricus Achilles, alter in ſepuſio, tertius in Valachia, quartus in Raſcia, urbs illa quoque, ubi ſavus cum Danubio confluunt, ſita, Alba Græca, Henetum habet Nomen Belgrad. Pomerani quoque nomen habent, à* prjmórju, *quaſi Dicas marini, ſeu accolæ maris. Magnus ille Dux Moſchus ſedem ſuam præcipuam Nomine:Starigrad: quod veterem Arcem ſignificat, Appellat. Et Turcici Imperatoris ſedes Conſtantinopolis (Zar grad) hoc eſt Cæſaris Arx dicitur. Metroplis quoque Urbs Styriæ Graz corruptè, Rectius Gradèz, id eſt, Arx, vocatur, Marchiones Brandeburgenſes Slavorum ſeu Vandalorum ſunt Duces, & Saxoniæ Elector plures alit Eccleſias Slavico idiomate utentes, cujus Civitas Lypſia Celeberrimum Emporium illarum Regionum Slavicum nomen etiamnum retinet, nam à Lipa, quod Slavis Tiliam arborem, ſignificat, nomen habet, fortaſſe ideo, quod locus ille Tilijs abundaret, dicta: qua omnia, ut plura alia ommittam, manifeſte indicant gentem & Linguam Slavicam etiam olim fuiſſe celebratiſſimam, & longe lateque diffuſam. Non ſunt itaque reprehendendi, quin potius apprime Laudandi, qui aliquid ſtudij eo conferûnt, ut eam linguã conſervare & propagare, atque adeo etiam illuſtrare cupiant. Quam rem altius expendens olim Carolus,*

ejus

ejus nominis quartus, & Bohemorum &c. Rex, Romanorumque Imperator lege peculiari, AUREAM BULLAM vocant, haud dubiè maturo Consilio, atque unanimi omnium statuum & principum totius Rom. Imp. Consensu sanxit, ut post hac Electorum etiam Filij, inter præcipuas linguas, Slavicam quoque Addiscerent; peroptime intellexit sapientissimus ille Imper. Electorum Filios Slavonicæ Linguæ cognitione difficile carere posse, cum nimirum plerique principum ejusdem sermonis populos sibi subditos, aut finitimos habeant, cum quibus necessario sermocinari, agere, & quandoque magni ponderis negotia pertractare cogantur. Tot itaque ennaratis hujus Idiomatis encomijs, non minus adnumeranda est illa nobilissima dignitas, quam præ cæteris Europæ Linguis Slavica sibi vendicat, quod ab Adriano II. Summo Pontifice S. Cyrillus authoritatem aquisiverit Canonicas horas, cum Missarum solennijs in Slavica Linguâ deinceps celebrari debere, quod etiamnum in partibus illis ad hodiernum usque diem usitatum est.

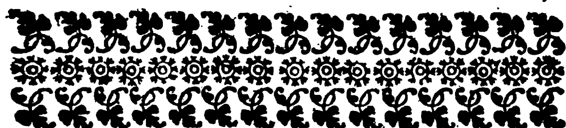
Cum igitur sub hujus magnæ & imperialis aquilæ grandium alarum tutelari umbra peculiari statuto Slavorum idioma in posteros utiliter derivandum per vastissimas orbis plagas gentium linguas ad humanum Commercium fortunatissime erudiat. Vobis Excellentissimis ac Illustrissimis Dom. Dom. Interioris Austriæ Hæreditariarum Provinciarum proceribus, atque Celsissimorum Dicasteriorum arbitris Gloriosissimis, utpote in quorum lucro, & prophano emolumento, ac salutes populi solidissimis fulcris patriâ curâ succelantur, hæc prima Grammatices Rudimen-

menta ad unguem supputata (quousque tandem ejusdem idiomatis Dictionarium in expectatæ munificentiæ symbolum vestris præsentem conspectibus.) omnique statui proficua defero & substerno, Album meis hisce conatibus vestrum superaddite calculum, hacque linguarum facile principis cunabula tum Nobili, tum ignobili juventæ proficuè adornata per vobis concreditas Provinciarum oras præsidij vestri dignissimo vadimonio deducite. Quibus in votis perpetuis meis obsequijs perenno.

Celsis.orum Excell.orum Rev.orum
Jllust.orum Inclytorum Interior. Austriæ Ducatuum Styriæ, Carinthiæ, ac Carnioliæ, Statuum &c. &c.

Cliens Infimus.

Joan. Georgius Mayr.

LIBER PRIMUS
De Orthographia Latino Slavonica.

CAPUT I.

De Literis Slavonicæ Linguæ.

I.

Literæ Slavonicæ Carniolanæ simplices sunt viginti quinque, quas hic, quo sese apud Latinos ordine sequuntur, ponere, & slavice appellare liceat.

A a. B b. C c. D d. E e. F f. G g. H h. I i. K k. L l. M m. N n. O o. P p. Q q. R r. S s. ſ. T t. V v. W w. X x. Y y. Z z.

2.

Præter has XXV. simplices Latinis usitatas, requirit Carniolanum Idioma adhuc quatuor sequentes quæ peculiares simplices, quibus respondeant, non habent. Itaque quoad fieri potest pluribus literis erunt reddendæ in hunc, ut sequitur, modum.

ſh, ut ſhála, *id est*, *jocus*, ein Schertz. ſhéma, *Larva*, ein Larve. ſhilu, *subula*, ein Aal. ſhóga, *Oraculum*, ein Heher. ſhúla, schola, ein Schull.

sh, ut shába, *Rana*, ein Frosch. shéna, mulier, ein Weib. shivína, *pecus*, ein Viech. shóga, *pila*, ein Ballen. shupa, *jusculum*, ein Suppen.

zh, ut zhápla, *ardea*, ein Reiger. zhélu, *frons*, die Stirn. zhúdu, *miraculum*, ein Wunder.

ſhzha, aut ſhzh. ut ſhzhym, *mejo*, ich harne. véjſhzha, *strix*, ein Zauberin.

CAPUT II.

De Pronunciatione ex usu Literarum.

Literæ in Linguâ Slavonicâ eodem prorsus modo pronunciari solent, quemadmodum in Latinâ, in usû tamen quinque sequentium consonantium c, k, l, s, ſ, z, videtur esse nonnulla discrepantia.

Primo

Primò, Circo literam C, hoc adverti debet, quod licet in Slavonica æquè ac in Latina lingua jungatur vocalibus e, i, y, rarissimè tamen extra nomina Propria, peregrina, aut à latinâ derivata jungitur alijs tribus vocalibus, a, o, u, sed loco, c, ordinarie jungitur, k, verbi gratia: ka, ko, ku, pro ca, co, cu. Hinc non scribitur apud slavos catéri sed katéri, qui, welcher. neque corітu sed koritu, linter, Trog. Neque cúrba sed kúrba, meretrix, Hur.

Secundò, Sicut consonantis, k, rarior est usus apud latinos cum vocalibus a, o, u. ita è converso rarissimus est usus slavis litteræ c cùm dictis vocalibus, sed ejus loco, k, extra tamen Nomina propria, aut à latinis derivata, in quibus etiamnum viget, ut Catharina, Catechismus, &c.

Tertiò Litera, L, licet semper scribi debeat, quandoque tamen non pronunciatur, sed illius loco pronunciatur vocalis, u, ornatè quidem si, L, in fine dictionis, absonè admodum si in medio dictionis reperiatur, sic ornatius pronunciatur sim biv, pro sim bil, fui, bin gewesen. Sim vidiv, pro, sim vidil, vidi, hab gesehen. sim plésau, pro, plésal, saltavi, hab getanzet. quamvis scribi debeat bil, vidil, plésal, licet etiam bene exprimatur per, L, juxta morem inferioris Carnioliæ, è contra si, L, in medio dictionis re-

periatur ultra modum absone exprimitur, v, pro, l, ut kobíva pro kobila, equa, ein Stute. másvu, pro, maslu, butyrum, Schmaltz. pvátnu pro plátnu, tela, Leinwath. prout superioris Carnioliæ Incolis & Carinthianis slavis consvetum est.

Quartò circa consonantes, ſ, longum, &, s, curtum hoc discrimen in slavonico idiomate diligenter notandum est, quod, s, curtum mitius, & lenius, at, ſ, longum asperius pronunciari debeat, exemplum prioris sit vox, sad, quæ pronunciatur ad modum germanicæ vocis: Saamen: & significat retro, ruckwertz. è contra, ſad, longo, ſ, scriptum pronunciatur ad modum latinæ vocis: ſedes: & significat, fructum, ein Frucht. Idem accidit quod syllabæ sha, she, shi, sho, shu, minoris, s, mitiorem pronunciationem & è converso syllabæ ſha, ſhe, ſhi, ſho, ſhu, longioris, ſ, seu asperiorem pronunciationem in omni dictione sequantur.

Quinto consonans, z, persæpe loco c, jungitur vocalibus e, i, y. ut Zérkou, Ecclesia, Kirchen. Zigàn, Zingarus, Zigeiner. Zygar, Convector, Schiffknecht. licet, c, extra nomina propria, aut à latinis derivata nunquam in slavonismo jungatur vocalibus a, o, u. sed vel, z, vel k. ut supra dictum est.

CAPUT III.

De Divisione Elementorum.

Literæ Carniolicæ sunt XXIX. ut in capite primo videre licuit.

1. Et hæ sunt vel vocales, vel consonantes.
2. Vocales sunt quinque a e i o u, &, si libet, y.
3. Hæ sunt vel breves, notatæ sic; à è ì ò ù. vel longæ, hoc modo signatæ á é í ó ú.
4. Ex his fiunt Diphthongi, scilicet ja je ji jo ju & va ve vi vo vu. & Triphthongi, jaj jej jij joj juj.
5. Consonantes sunt reliquæ literæ omnes, ex his utrisque simul junctis fiunt syllabæ, quarum quandóque 6. in unam syllabam coeunt ut shzhym, & 5. ut zhèrv, aut 4. ut shaz, aut 3. ut sha, sha, &c.

De Numeris per Literas notandis.

1. Ex tota turba literarum, saltem septem (quemadmodum & vulgo apud Latinos) literæ in notandis numeris usurpantur & sunt.

I.	V.	X.	L.	C.	D.	M.
1.	5.	10.	50.	100.	500.	1000.

2. Singulæ hæ literæ seipsas, toties, quoties ponuntur significant. Sed ex his prima, tertia & quarta, ingeminantur recepto more, ad summum quater: sic;

IIII. XXXX. CCCC.
4. 40. 400.

3. Majoribus præpositæ minores, suo valore privant majores sic:

IV. IX. XL. XC. CD. CM.
4. 9. 40. 90. 400. 900.

Annus currens sic scribitur: M. DCC. XV.

CAPUT IV.

De apicibus quibusdam & notulis in orthographia slavonica, necessariò observandis.

De nota Accentûs gravis.

I. Quia Linguæ Slavonicæ ea est natura, ut vocales quidem scribere, sed eas interdum non nisi obscure & vix sensibiliter efferre oporteat, quare, ut ubi illud fieri debeat, aliquot extet indicium, notula gravis accentûs commodissimè signabitur, sic:

Pèr id est, apud. bey. Pèrt, id est, Mappa. Tischtuch. Pèrvi, id est, Primus. der Erste. Vèrt, id est, Hortus. Garten.

De nota Accentûs acuti.

II. Non inconveniens erit in elevandis syllabis, acuti toni notam, supra syllabas collocare, sic: délam, id est, laboro, ich arbeite. pelám, duco, führe / &c. Nam etsi du-

duplicatione vocalium significari posset: tamen compendiosius hoc modo fit. Et certe in differentijs constituendis id omnino faciendum, ut; poléti, æstate, in Sommer/ & poleti, wird fliegen. volabit, &c.

De nota Apostrophi.

III. Peculiare est hoc linguæ slavicæ præpositiones quasdam, præfixis quibusdam literis simplicibus, ut sunt: h. k. & v. cum est consonans, significare. Quod verò, quo animadverti possit Apostrophi nota, à tergo literæ ad caput adpositæ, id commodissimè notabitur sic:

Ad { h' { Ad templum, h'Zerkvi zu der Kirchen.
Ad Gregoriú, h'Gregórju zum Gregor
Ad Lapidem, h' kámenu zum Stein.
Ad Quintilianum, h' Quintiliánu, zu den Quintilian. }

k' { Ad Patrem, k'Ozhétu, zum Vatter.
Ad me, k'méni, zu mir.
Ad te, k' tébi. zu dir.
Ad Hieronymum, k'Hjerónymu, zu Hieronymo.
Ad Ducem, k'Hérzogu, zum Herzog. } }

Si quem hîc, h. & k. pro eâdem præpositione videlicet, ad, poni, movet, is sciat hanc rem aurium saltem judicio constare & deprehendi. Deinde animadvertet quisque, faciliorem esse pronunciationem, & etiam usitatio-

ratiorem, si h ante c g k q at k ante omnes vocales & reliquas consonantes ponatur.

Cum, s' { Cum Patre, s' Ozhétom, mit dem Vatter.
Cum Matre, s' Máterjo, mit der Mutter.
Mecum, s' máno, mit mir.
Tecum, s' tábo, mit dir. }

In, v' { In Templú, v' Zérkov, in die Kirchen.
In Scholá, v' Shúlo, in die Schull.
In Domo, v' Híshi, in dem Hauß.
In Schola, v' Shúli, in der Schull. }

CAPUT V.

Sequuntur quædã observationes.

I. SI usu veniret, dictionis primam literam, cum ipsa præfixa præpositione, & figurâ & potestate convenire, tum, quo facilior sit pronunciatio, potest litera dictionis initialis omitti, & ipsa præfixa præpositionis litera nihilominus apostropho signari, quod indicio erit, similem præpositioni literam esse rejectam. Siquidem ejusmodi concursû literarum pronunciatio vel difficilis, vel ne fieri quidem possit, præsertim si v, consonantis vim ubique servare debeat: & duæ consonantes, nulla mediante vocali in syllabam coire nequeunt, ut,

in bovem, v' Vóla, in den Ochsen.
in bove, v' Vóli, in dem Ochsen.
cum filio, s' Sinom, mit dem Sohn.

Quare rectius sic:

v' óla, in Bovem.
v' óli, in Bove.
s' inom. cum Filio.

II. *Si præfixam literam, proprium nomen sequetur, tum præpositio ipsa, à minúscula cum apostropho, at proprium nomen à majuscula initium sumet, ut:*

k' Adámu, ad Adamum, zum Adam.
k' Hérbardu, ad Herbardum zum Herwart.
k' Petru, ad Petrum, zum Peter.
k' Páulu, ad Paulum, zum Paul.

III. Quoties i, erit consonans, sive id præponatur, sive postponatur, vel sibi ipsi vel alijs vocalibus, toties paulùm propendente Cauda erit pingendum, sic:

Exempla præposita.			*Exempla postposita.*		
jem,	edo,	ich esse.	Daj,	da,	Gib.
jĺdi,	eas,	gehe du.	sej,	semina.	sene.
jókam,	ploro,	ich weine.	svoj,	suus,	sein
junàk,	gigas,	ein Riß.	ptuj,	peregrinus,	frembd

Exempla utriusque.

jáize,	ovum,	ein Ey.
jejsti,	edere,	essen.
jej,	ede,	esse.

CAPUT VI.

De Combinatione Literarum.

I. IN cogendis literis in ſyllabas eadem hic eſt ratio, quæ apud Latinos vel apud Græcos: verum hoc peculiare eſt in lingua Slavica ſeu Carniolica: quod in ſyllabis, ja, je, ji, ju in quibus, j, conſonans eſt, quælibet alia conſonans, ante eas ſyllabas poſita, poteſt coire in eandem ſyllabam cum eis, ut:

Bja, ut: verbja, bje ut: verbje, bji ut: verbji. bju ut: verbju. ſimiliter ſpánje, djal, sémlja, ludjè, & ſic de cæteris.

II. Univerſale ſit hoc in peregrinis vocibus ſuam obſervandam orthographiam, ut: Abraham, Hebron, Chanaan, Hildebrant, Catechiſmus, Chriſtianus, Gothart, Walthaſar, Gaſper, &c.

De notis diſtinctionum.

III. In diſtinguenda oratione, & ejus partibus, quemadmodum apud Latinos.

Commata,	ſignabuntur ſic	,
Cola,		:
Periodi,		.
Erotemata,		?
Parentheſes,		()
Media nota,		;
Signum Exclam.		!

LIBER

LIBER II.

De nomine ejusque Accidentibus.

PArtes orationes Slavonicæ Linguæ sunt totidem, quot apud Latinos, videlicet: Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Adverbium, Conjunctio, Præpositio, & Interjectio.

Nomen aliud est proprium, ut: Joannes, aliud appellativum, ut: sodnyk, judex Richter. Appellativum aliud substantivum ut: kojn, equus, Roß. Aliud Adjectivum ut: dóber, bonus, gut.

Accidentia quæ nomini accidûnt sunt octo: Motio, Comparatio, Genus, Numerus, Figura, Casus, Declinatio & Species.

CAPUT I.

De Motione & Comparatione.

I. ADjectiva moventur ex Masculina terminatione, in Fœmininam & Neutram. Adjectiva masculina desinunt in omnes Consonantes. At, Fœminina in A. Neutra vel in V. vel in E. In, V. quidem plurima, at in, E, plerumque ea, quorum Masculina in Zh, definunt, vel quæ puram habent terminationem ut: ardezh, zha, zhe.

zhe. Rubeus, a, um. roth/ rothe/ rothes. bóshji, ja, je. Divinus, a, um. Göttlicher/ Göttliche/ Göttliches. Ptuj, ja, je. Peregrinus, a, um. frembd/ frembde/ frembdes/

Id quod etiam in participijs verum reperitur, ut: delajózhi, delajózha, delajózhe. hic, hæc, hoc, laborans, arbeitendt / & in pronominibus, ut: nash, a, e, noster, a, um, unser. Item/ meus, a, um, mein.

Substantiva maxime masculina apud slavos & carniolos desinunt in omnes literas Alphabeti, solis, q, & y, exceptis, fœminina tamen persæpe in A, st, & neutra frequentius in, u, & e, exeunt, prout inferius subjecta paradigmata clarius monstrabunt.

Comparatio

Positivi terminatio est Varia.

II. Comparativi vero, & Superlativi una tantum, & omnis Generis, videlicet: shi. præposita enim comparativo particula: nar, fit superlativus. est igitur regularis comparatio ejusmodi.

	M.	F.	N.
	Brumèn,	brúmna,	brúmnu.
P.	Probus,	proba,	probum.
	Der frome/	die frome /	das frome.

Brum-

	M.	F.	N.
	Brumnishi	: shi,	: shi.
C.	probior,	: or,	probius.
	Der frömere/	die frömere/	das frömere.
	nàr brúmnishi,	nàr : shi	nàr : shi.
S.	Probissimus,	: ssima,	ssimum.
	der frömeste	die frömeste/	das allerfrömeste.

Notatio.

Quoties in ultima syllaba, vocalis obscure pronuncianda venit, ferè fit, ut illa in formatione graduum & casuum vel etiam personarum, quasi evanescat, ut hic: à brumèn: fit, brumnishi, ubi, e, evanescit, quod erat in positivo.

III. Comparatio etiam fit per periphrasim hoc modo: ut positivo præponatur particula: bojl, vel, vezh, id est magis vel potius, & fit comparativus E. G. bojl ali vezh brúmen, brúmna, brumnu. der die das frömere. at si præponuntur positivo particulæ: visóku, mozhnú, cilú, ac Pre, fiet superlativus, E. G. visóku brúmen, brumna, brúmnu. der/ die/ das allerfrömeste.

Sequuntur tria Exempla irregularis Comparationis.

	P.	C.	S.
M.	Dober,	bújlshi,	narbújlshi.
	bonus,	melior,	optimus,
	gut/	besser/	der beste.

F. Dobra

	P.	C.	S.
F.	Dobra,	bújlshi,	narbújlshi.
	bona,	melior,	optima.
	gute/	bessere/	die beste.
N.	Dóbru,	bujlshi,	narbújlshi.
	bonum,	melius,	optimum.
	gutes/	das bessere/	das beste.

Item

	P.	C.	S.
M.	Húd,	hújshi,	narhújshi.
	malus,	pejor,	pessimus.
	der böse/	der bösere/	der böseste.
F.	Húda,	hújshi,	narhújshi.
	mala,	pejor,	pessima.
	die böse/	die bösere/	die böseste.
N.	Húdu,	hújshi,	narhújshi.
	malum,	pejus,	pessimum.
	das böse/	das bösere/	das böseste.

Item

	P.	C.	S.
M.	Vélik,	vékshi,	narvékshi.
	Magnus,	major,	maximus.
	der grosse/	der grössere/	der gröste.
F.	Velika,	vékshi,	narvékshi.
	magna,	major,	maxima.
	die grosse/	die grössere/	die gröste.
N.	Veliku,	vékshi,	narvékshi.
	Magnum,	majus,	maximum,
	das grosse/	das grössere/	das gröste.

Anno-

ANNOTATIO.

Comparativorum & superlativorum, tàm singulares, quàm plurales Nominativi, sunt omnis generis, at per casus reliquos declinantur, ut infra in paradigmate nominis Adjectivi clarius exhibebitur.

CAPUT II.

De Genere, Numero, Figura, & Casu.

I. GEnus cognoscitur ex significatione, ut: Ozhà, Pater, Vatter. Mâti, Mater, Mutter. Brat, Frater, Bruder. Sestra, Soror, Schwester.

2. Terminatione. quia fœminina sunt ea quæ in nominativo singulari plerumque desinûnt in A, & in plurali in E, ut: Gérliza, Turtur. Gerlize, turtures. neutra vero plerumque vel in, E, vel, in V, in singulari nominativo, & in plurali in A, ut: tu delu, idest, labor, ta dela, labores, sic: tu dóbru, hoc bonum, ta dobra, hæc bona.

Cætera sunt masculina, sed omnia desinunt in plurali in I. ut: ta velik, hic magnus. Ti veliki, hi magni.

II. Numerus apud slavos, quemadmodum apud græcos, est triplex, videlicet: Singularis, dualis, & pluralis ut inferius ex declinationibus clarius patebit.

III. Fi-

III. Figura alia est simplex ut: pravizhen, justus, gerecht. alia composita, ut: nepravizhen, injustus, ungerecht / alia decomposita, ut: nepravizhnost, injustitia, Ungerechtigkeit.

IV. Casus hic totidem sunt, quot apud Latinos, sex scilicet.

Nominativus, ut: ta Mosh, hic Vir, der Mann.

Genitivus, ut: tiga Mosha, hujus Viri, deß Manns.

Dativus, ut: timu Moshú, huic Viro, dem Mann.

Accusativus, ut: tiga Moshá, hunc Virum, den Mann.

Vocativus, ô ti Mosh, ô Vir, O du Mann.

Ablativus, od tiga Moshá, ab hoc Viro, von dem Mann.

CAPUT III.

De Declinatione Articuli, Hic, Hæc, Hoc.

QUemadmodum extra declinationem in Latina lingua articulorum usus reverà non est, neque etiam esse debet in slavonica & carniolica lingua. nam quòd vulgò in loquendo usurpatur articulus à Carniolanis, fit id solum germanicæ linguæ prava imitatione, & non necessitatis gratia. siquidem omnia planè & significanter, sine ar-

articulo efferri possunt, verum quia per articulum Genus, Casum & Numerum venamur: & in declinando ejus usus existit necessarius. Quare pronominis hic, hæc, hoc. (quod interim articuli nomine dignabimur) declinationem, hic subjungemus.

ARTICULUS GENERIS MASCULINI.

Singularis Numerus.

N. Ta, hic, der.
G. tigá, hujus, dessen.
D. timú, huic, dem.
Ac. tigá, hunc, den.
V. ô. ô. ô.
Ab. od tigá, ab hoc, von dem.

Hic Gen. Ac. & Ablat. conveniunt terminatione, quemadmodũ Nominativus, & Vocativus, Dativus peculiarem habet terminationem, Vocativus est Adverbium vocandi, ô.

Dualis Numerus.

N. Ta, hi duo, die zwey.
G. tiu, horum duorum, der zweyen.
D. tima, his duobus, denen zweyen.
Ac. ta, hos duos, die zwey.
Vo. ô. ô. ô.
Ab. od tiv, âb his duobus, von denen zweyen.

Pluralis Numerus.

N. ti, hi, die.
G. tih, horum, deren.
D. tim, his, denen.

Ac. te, hos, die.
V. ô. ô. ô.
Ab. od tih, âb his, von denen.

ARTICULUS GENERIS FOEMININI.

SING. NUM.

N. Ta, hæc, die.
G. te, hujus, der.
D. ti, huic, der.
Ac. to, hanc, die.
V. ô, ô, ô.
Ab. od te, ab hac, von der.

DUAL. NUM.

N. te, hæ duæ, die zwo.
G. tiu, harum duarum, deren zwo.
D. tima, his duabus, denen zwo.
Ac. te, has duas, die zwo oder zwey.
V. ô, ô, ô.
Ab od tiu, ab his duabus, von denen zwo.

Nom. & Accus. item Gen. & Ablat. conveniûnt.

NUM. PLUR.

N. te, hæ, die.
G. teh, harum, deren.
D. tem, his, denen.
Ac. te, has, die.
V. ô, ô, ô.
Ab. od teh, âb his, von denen.

Nominat. & Accas. item Gen. & Ablat. coincidûnt.

AR-

ARTICULUS. GEN. NEUT.

Sing. Num.

N. Tu, hoc, das.
G. tigá, hujus, dessen.
D. timú, huic, dem.
Ac. tu, hoc, das.
V. ô, ô, ô.
Ab. od tigá, ab hoc, von dem.

Nom. & Accusat. item Gen. & Ablat. conveniunt.

Dual. Num.

N. Ta, hæc duo, die zwey.
G. tiu, horum duorum, deren zweyen.
D. tima, his duobus, denen zweyen.
Ac. ta, hæc duo, die zwey.
V. ô, ô, ô.
Ab. od tiu, ab his duobus, von denen zweyen.

Nom. & Ac. conveniunt, sic Gen. & Ablat.

Plur. Num.

N. ta, hæc, die.
G. téh, horum, deren.
D. tem, his, denen.
Ac. ta, hæc, die.
V. ô, ô, ô.
Abl. od teh, ab his, von denen.

Nom. & Accus. similes, sic quoque Gen. & Ablat.

CAPUT VI.

De Declinatione Substantivorum.

PARADIGMA MASCULINI GENERIS.

SING. NUM.

N. Ta Ozha, hic Pater, der Vatter.
G. tiga Ozhéta, hujus Patris, deß Vatters.
D. timu Ozhétu, huic Patri, dem Vatter.
Ac. tiga Ozhéta, hunc Patrem, den Vatter.
V. ô Ozha, ô Pater, ô Vatter.
Ab. od tiga Ozhéta, âb hoc Patre, von dem Vatter.

OBSERVATIO.

Incrementum Genitivi singularis sequuntur reliqui Casus obliqui omniũ numerorum.

DUAL. NUM.

N. ta Ozhéta, hi duo Patres, die zwey Vätter.
G. tiu Ozhétou, *vel etiam* Ozhét, *per Apocopen*, *vel per Syncopen* Ozhov, horum duorum Patrum, der zweyen Vätter.
D. tima Ozhétama, *vel per Contractionem* Ozhétma his duobus Patribus, denen zweyen Vättern.
Ac. ta Ozhéta, hos duos Patres, die zwey Vätter.
V. ô vi Ozhéta, ô vos duo Patres, O ihr zwey Vätter.
Abl. od tiu Ozhétov, Ozhét *per Apocopen*, *vel* Ozhov, *per Syncopen*, ab his duobus Patribus, von denen zweyen Vättern.

PLUR.

PLUR. NUM.

N. ti Ozhéti, vel Ozhóvi, hi Patres, die Vätter.
G. tih Ozhétih, vel Ozhétov, vel Ozhét *per Apocopen, vel* Ozhóv *per Syncopen*, horum Patrum, deren Vättern.
D. tim Ozhétom, his Patribus, denen Vättern.
Ac. te Ozhéte, hos Patres, die Vätter.
V. ô vi Ozhéti, vel Ozhóvi *Crasi quâdam, & Concisione*, ô vos Patres, O ihr Vätter.
Ab. od tih Ozhétih, Ozhétov, Ozhét vel Ozhóv, ab his Patribus, von denē Vättern.

OBSERVATIONES.

1. Vides ubique Casum sequi terminationem articuli.
2. Nominativus, & Vocativus sunt similes, idque in omni Numero.
3. Gen. & Accus. & Ablativus singulares sunt similes.
4. Nom. Acc. & Vocativus duales etiam sunt similes: & Gen. & Ablat. ejusdem numeri.
5. Gen. & Abl. plurales conveniunt terminatione.

Atque hoc paradigma unum pro multis alijs masculinis satis erit pro Regula.

EXEMPLA MASCULINI GENERIS

INCIPIENTIA AB

A.

Ajfrer, ja, Zelótes. Eyfferer.
Antverhar, ja, Opifex, Handwercker.

Arink, a, Halec, Häring.
ArznyeDoctor, Medicus, Doctor der Artzney.

B.

Béber, ali piber, bra, Fiber, Castor, Biber.
Bèrs, iga, velox, schnell.
Hiter, triga, idem.
Beſédnik, ka, Orator, Redner.
Beshézh, iga, Fugax, Flüchtig.
Betég, ali Betésh, a, Dolor, Schmertz.
Berizh, a, Stator, Schörg.
Bógat, iga, Dives, Reich.
Bokál, a, Poculum, Becher.
Boshji strah, iga, a, Pietas, Gottsforcht.
Brat, a, Frater, Bruder.
Britbar, ja, Tonſor, Scherer.
Britof, a, Cæmiterium, Kirchhoff.
Búshèz, shza, Mendicus, Bettler.

C

Ceſsar, ja, Cæſar, Kayser.

D.

Diléshni, iga, compos, particeps, theilhafftig.
Divji, iga, ferox, wild.
Divják, a, idem.
Dobízhèk, zhka, Quæſtus, Lucrum, Gewinn.
Dólmazh, a, Interpres, Dolmetsch.
Drakon, Smiet, aliLintvern, a, Draco, Drack.
Duh, a, Odor, Geruch.

E.

Erb, ali Erbizh, Hæres, Erb.
Enák, iga, ſimilis, gleich ähnlich.

F. Far.

F.

Far, ja, Sacerdos, Priester.
Fendrih, a, Signifer, Fendrich.
Firſht, a, Dux, Fürst/ Obersterhaubtmann.
Vívuda, ali vájvoda, idem.

G.

Gerab, a, Tutor, Gerhab/ Vormund.
Gíbezhin, zhniga, agilis, glenckig.
Glaſs, a, Vox, Stimm. (miloſtiv, idem.
Gnádliv, iga, clemens, mild/ gnädig.
Goltánez, nza, Guttur, Kheel.
Golúf, a, Sophiſta, Betrüger.
Goſpúd, a, Dominus, Herr.
Grad, a, Arx, Geschloß.
Grishézh, iga, mordax, beissig.
Grosovít, iga, atrox, grausamb.
Gvant, a, Amictus, Gewandt.
Gvelb, a, Fornix, Gewölb.
Guſt, a, Hoſpes, Gast/ Wirth/ Gastgeb.
óſhter, idem.

H.

Híſhni malyk, ga, ka, lar, Hauß-GOtt
Hitter, triga, pernix, schnell.
Hlápez, pza, Miniſter, Diener.
Hlápzhizh, a, Puer, Knab.
Hraſt, a, Quercus, Eichbaum.
Hrib, mons, Berg.

I.

Jágar, gra, ali lóviz, vza, Venator, ein Jäger.
Jésdez, a, Eques, Reitter.

Isvjér, a, Origo, Ursprung/ Quell.

K.

Kámen, a, Lapis, Stein.
Kámzhizh, a, Lapillus, Scrupulus, Steinlein.
Káſhel, ſhla, Tuſſis, Husten.
Kerhák, perhák, hkiga, fragilis, gebrächlich.
Kluzh, a, Clavis, Schlüssel.
Klafaſt, iga, Loquax, klafftig / schwätzig.
Kojn, a, Equus, Roß / Pferdt.
Kónez, nza, Finis, End.
Korén, a, Radix, Wurtzel.
Kósel, sla, Caper, Bock.
Kovázh, a, Faber, Schmidt.
Kradlív, iga, Furax, diebisch.
Krajl, a, Rex, König.
Kraj morjá, a, Littus, Gestatt am Meer.
Krátèk, tkiga, brevis, kurtz.
Kratek, ſapopádek, tkiga, dka, Epitome, kurtzer Begriff.
Kreg, a, Altercatio, Certamen, lis, Zanck.
Krish, a, Crux, Creutz.
Krivèz, vza, ſons, schuldig.
Kroták, tkiga, mitis, sanfftmüthig.
Kruh, a, Panis, Brodt.

L.

Lagák, hkiga, levis, gering.
Láhki, ga, facilis, leicht.
Laſs, a, Crinis, Haar.
Làshnik, a, mendax, lugenhafftig.
Led, a, Glacies, Eyß.

Lejp,

Lejp, iga, pulcher, hüpsch.
Leissni Zhèrv, ga, a, Cossus, Holtzwurm.
List, a, Epistola, Brieff.
Listar, ja, Tabellarius, Briefftrager.
Log, a, Nemus, dicker Waldt.
Lanzhàr, ja, Plastes, Figulus, Töpffer/Hafner.
Lóter, tra, Furcifer, Schalcksbub.
Lubesnív, iga, suavis, lieblich/ süß.
Loj, a, Sævum, Unslicht/ Inslet.

M.

Magnét, a, Magnes, Magnetstein.
Mak, a, Papaver, Magsamen.
Malyk, a, Idólum, Götzenbild.
Med, a, Mel, Hönig.
Medén, iga, Mitis, mild/ von Hönig.
Mejh, a, Follis, Blaßbalg/
Menih, Monastes, Münch.
Messez, sza, Mensis, Monath.
Mezh, a, Mucto, Schwerdt.
Milostiv, iga, clemens, gnädig.
Mlad, iga, juvenis, jung.
Módèl, dla, Exemplar, ein Muster/ Form.
Módèr, driga, sapiens, weiß.
Mosh, á, Vir, Mann.
Mozhán, zhniga, fortis, starck.
Mras, a, Algor, Frigus, Gelu, Frost/ Kälte.
Must, a, Pons, Brucke.
Mojster, stra, Magister, Meister.
Myr, a, Pax, Frid.

N.

Navidliv, iga, Zelotes, Eyfferer.
Ajffrar, ja, idem.
Nedólshèn, shniga, unschuldig.
Neójſter, Striga, hebes, Strumpff.
Neſrézhen, zhniga, infelix, unglückhafftig.
Nosh, a, Culter, Messer.
Nòshizhék, zhka, Cultellulus, kleins Messerlein.

O.

Obèl, bliga, Teres, kugelecht.
Oblák, a, Nubes, Wolck.
Oblaſtnyk is mej trih, edèn, Triumvir, Dreyer.
Ogèjn, gnja, Ignis, Feuer.
Ognénik, a, pyrites, Sylex, Feuerstein.
Opróda, a, Armiger, Wassentrager.
Oſhter, ja, Hoſpes, Wirdt / Gastgeb.
Otrózi, Otrúk, Proles, Geschlecht / Kinder.
Shlahta, e, idem.
Ovèn, vna, Aries, Widder.
Ozha, Zhéta, Pater, Vatter.

P.

Palz, a, Pollex, Daum.
Papesh, a, Papa, Papst.
Papir, ja, Papyrus, Papir.
Paſtir, ja, Paſtor, Hirt.

Pehar,

Pehar, ja, Calix, Poculum, Becher/ Kelch.
Peißhez, ßhza, Pedes, zu Fuß/ Fußknecht.
Petlar, ja, Mendicus, Betler.
Bushèz, idem.
Piániz, nza, Bibo, Sauffer.
Pild, a, Simulachrum, Statua/ Bild.
Píntar, ja, Vietor, Khüffer/ Binder.
Plemenít, iga, Nobilis, Edel.
Schlahtén, tniga, idem.
Plut, a, Sepes, Zaun.
Poboj, a. Cædes, Todtschlag.
Podvirk a, Fuſtis, Stecken/ Knütel.
Pogled, a, Viſus, Gesicht.
Polßhter, ßhtra, Pulvinar, Küß.
Port per Murju, a, Portus, Schiffland am Meer.
Poshréßhin, ßhniga, Vorax, frässig.
Pot, a, via, iter, Weeg.
Potrébèn, bniga, indiges, bedürfftig.
Prag, a, Limen, Thürschwell.
Prah, a, Pulvis, Staub.
Pridigar, ja, Eccleſiaſtes, Prediger.
Pregnán is deshele iga, Exul, auß seiner Heimbet verwiesen.
Préßhußhnik, a, Adulter, Ehebrecher.
Prezép, a, Ames, Vogelkloben.
Prihod, a, Adventus, Zukunfft.
Profiint, a, Commeatus, Profiant.
Pob, a, Puer, Knab.

Punt,

Punt, a, Fœdus, Punt, Verbündnuß.
Saveſa, idem.
Punt, zhes goſpoſzhino, a, Seditio, Auffruhr wider die Obrigkeit.
Purgar, ja, Civis, Burger.
Purgermaſchter, ſhtra, Conſul, Burgermeiſter.
Puſhtab, a, Gramma, Littera, Buchſtab.

R.

Rak, a, Cancer, Krebs.
Rashin, shna, Veru, Bratſpieß.
Raſhpet, a, Grabatus, Lotterbetlein.
Roslózhik, zhka, Diſcrimen, Unterſchid.
Revèn, uniga, Miſer, Arbeitſeeliger.
Rug, a, Cornu, Horn.

S.

Samorogázh, a, Unicornis, Einhorn.
Sdrav, iga, ſoſpes, geſund.
Sejmèn, ma, Mercatus, Jahrmarckt.
Sin, ſna, Somnus, Schlaff.
Senz, a, Tempus, Schlaff am Haubt.
Set, a, Gener, Eidam / Tochtermann.
Shenf, a, Sinapis, Senff.
Sherjáv, a, Grus, Kranich.
Sheſel, na, ſedile, ſedes, Stuhl / Seſſel.
Shidanik, a, Bombix Seidenwurm.
Shivót, a, Corpus, Leib.
Shiv vogèl, iga, gla, Carbo, glüende Kohlen.

Sher-

Sherjaviza, e, idem.
Shkof, a, Præsul, Bischoff / Vorsteher.
Schrebèl, bla, Clavis, Nagel.
Zhaul, a, idem.
Shrinf, a, Cicatrix, Wundmal.
Shtrigèl, gla, Strigil, Strigel.
Shtrik, Funis, Strick.
Shtritar, ja, Pugil, Kempffer.
Fehtar, ja, idem.
Sit, iga, Satur, Saat.
Sklèp, a, Artus, Gliedmaß.
Sladák, dkiga, dulcis, süß.
Slép, iga, cæcus, blind.
Slep na enim ozhéſi, iga, Cocles, einäugig.
Slushábnik, a, Miniſter, Diener.
Smiĕt, a, Draco, Drach.
Drakon, a idem.
Smiſhlaviz, a, Poëta, Tichter.
Smrád, a, Fœtor, Geſtanck.
Smuk, a, Penu, Vorrath an Speiß und Tranck.
Sneg, a, Nix, Schnee.
Srezhèn, zhniga, felix, glückſeelig.
Neſrézhèn, zhniga, infelix, unglückſeelig.
Star, iga, vetus, ſenex, alt.
Starij, ga, presbyter, älterer.
Stariſhi, ga, idem.
Stebèr, bra, Columna, Säull.
Stèrd, a, Mel, Hönig.
Med, idem.

Stol,

Stol, a, Sedile, ſedes, Stuhl.
Rihtni ſtol, ga, a, Tribunal, Richtſtuhl.
Studenz, a, Fons, Brunn.
Sdenz, idem.
Svet, iga, ſacer, heilig.
Svit, a, Senatus, Rath.
Svojovojlèn, iga, petulans, muthwillig.
Preſhèrn, idem.

T.

Taſt, a, Sòcer, Schweher.
Tejk, a, Curſus, lauff.
Tempèl, pla, Templum, Tempel/ Kirch.
Zerkóu, idem.
Tèrſt, a, Arundo, Rohr.
Teshák, ſhkiga, gravis, difficilis, ſchwer.
Tovor, a, Onus, Laſt/ Sam.
Tram, a, Laquear, Balcken/ Tram.
Túp, a, hebes, Stumpff.
Neojſtèr, ſtriga, idem.
Turn, rna, Turris, Thurn.
Tvur, a, Ulcus, Geſchwer.

V.

Vahtar, ja, Vigil, Wachter.
Vál na vodi, a, Fluctus, Waſſerwell.
Varih, a, Cuſtos, Hüter.
Venzerli, na, Vinitor, Weingartner.
Vèrtar, ja, Olitor, Gartner.

Voiſ-

Voishák, a, Miles, Kriegsmann.
Sholnjer, ja, idem.
Utragliv, iga, piger, fauler.
Vud, a, Artus, Gliedmaß.
Vudi, in plurali usitatius, idem.
Vuk, a, Dogma, Lehr / Meinung.

Z.

Zartan, iga, tener, zarter.
Subtil, idem, indeclinabile.
Zeel, iga, integer, gantz.
Zhass, a, Tempus, Zeit.
Ureme, idem.
Zholn, a, Navis, Schiff.
Zholnár, ja, Nauta, Schiffmann.
Zòl, Vectigal, Telonium, Zohl/Maut.
Zuntèr, tra, Fomes, Zuntel.
Zvit, a, Flos, Blum.

CAPUT V.

Paradigma Generis Fœminini.

SINGULARIS NUMERUS.

N. Ta Máti, hæc Mater, die Mutter.
G. te Mátere, hujus Matris, der Mutter.
D. ti Máteri, huic Matri, der Mutter.
Ac. to Máter, hanc Matrem, die Mutter.
V. ó ti Máti, ó Mater, O du Mutter.
Ab. od te Mátere, àb hâc Matrre, von der Mutter.

DUAL.

DUAL. NUM.

N. te Mátere, hæ duo Matres, die zwo Mütter.
G. tiu Máter, harum duarum Matrum, deren zwey Müttern.
D. tima Máterima vel Máterma, his duabus Matribus, denen zweyen Müttern.
Ac. te Mátere, has duas Matres, die zwey Mütter.
V. ô vi Mátere, ô vos duæ Matres, O ihr zwey Mütter.
Ab. od tiu Máter, ab his duabus Matribus, von denen zweyen Müttern.

PLURAL. NUM.

N. te Mátere, hæ Matres, die Mütter.
G. tih Máterih ali Máter, harum Matrum, der Mütter.
D. tim Máteram, his Matribus, denen Müttern.
Ac. te Mátere, has Matres, die Mütter.
V. ô Mátere, ô vos Matres, O ihr Mütter.
Ab. od tih Máter, ab his Matribus von denen Müttern.

OBSERVATIONES.

1. Et hîc Casus terminationem sequitur articuli.
2. Nom. & Vocat. eandem habent terminationem in omni numero.
3. Gen. & Ablat. singulares sunt similes.
4. Gen. & Ablat. dualis conveniunt.
5. Gen. & Abl. plurales convenit terminatione. Hoc itaque paradigma erit Regula omnium fœmininorum.

6. No-

6. Nomina fœminina exeuntia in ſt, ut bledúſt, zhelúſt &c. habent Dativum & Ablativum ſimilem Genitivo in ſti, uti & Accuſat. & Vocat. ſimilem Nominativo exeunti in uſt, vel oſt, ſimiliter omnia Fœminina exeuntia in I, in Genitivo ut miſlı, kad, &c.

NOMINA FOEMININI GENERIS.

INCIPIENTIA AB A.

Antvela, le, Mantile, Handzwel/ Handtuch.
Arja, na ſhelési, e, Ferrugo, Roſt.

B.

Bakla, Fax, Fackel.
Beſſéda, de, Verbum, Sermo, Rede/ Wort.
Bledóſt, i Pallor, Bleiche.
Brátouſhina, ne, Tribus, Zunfft.
Bútora, re, Onus, Laſt.
Bùzha. zhe, Cucumis, Kürbes.
Plomiza, ze idem. Tiqva, ve, idem.

C.

Camra, re, Cubile, Cammer.
Cúhinja, nje, Culina, Kuchel.

D.

Daniza, ze, Lucifer, Morgenſtern.
Debellóſt, i, craſſitudo dicke / feiſte.
Dékliza, ze, Divíza, ze, Virgo, Jungfrau.
Dobrúta, te, Bonìtas, Güte.
Dojnìza, ze, Ama, e, Nutrix, Saugam.
Dragínja, nje, Caritas, Theurung.

E.

Elefántova Kuſt, ve, Kóſti, Ebur, Helffenbein.

Ena, una, Eine.

F.

Falshvjera, Superstitio, Aberglaub.
Krivavjera, idem.
Farba, be, Color, Farb.

G.

Germáda, de, Congeries, Stein oder Holz haussen. Gromázha, zhe, idem.
Gèrliza, ze, Turtur, Turteltauben.
Gèrzha, zhe, Tuber, Geschwulst / Beul.
Góra, re, Mons, Berg.
Gós, si, Anser, Ganß.

H.

Hímba, be, Astus, Lüst / Betrug.
Hináushina, ne, idem.
Híſha, ſhe, Domus, Hauß.
Hrúſhka, ke, Pirus, Bierbaum.
Hvaléshnost, Gratitudo, Danckbarkeit.

I.

Iétika, ke, Tales, Schwindtsucht.
Iáma, me Specus, Höhle / Gruben.
Lúknja, nje, idem.
Iézha, zhe, Carcer, Gefängnus.
Iiglá, gle, Acus, Nadel.
Iigrá, gre, Ludus, Spill.

K.

Karníza, ze, Gurges, Wirbel.
Kázha, zhe, Anguis, Serpens, Schlang.
Kri, *indeclin. singul.* Sanguis, Blut.
Klétka, ke, Decipula, Vogelschlag.

Klop,

Klop, pi, Scamnum, Stull.
Koprìva, ve, Urtica, Nessel.
Kórba, be, Calathus, Korb
Vèrbas, idem
Kósha, she, Tergus, cutis, Haut.
Kráſta, ſte, Scabies, Kretze.
Króna, ne, Diadema, Cron.
Kunſht, ſhti, Ars, Kunſt.
Vmétalnoſt, ſti, idem.
Kuſt, ſti, os, Oſſis, Bein.

L.

Lákota, te, Fames, Hunger.
Lèbunga, ge, Convivium, Wolleben.
Goſtovánje, idem.
Liſsiza, ze, Vulpes, Fuchs
Lubesnivoſt, ſti, Comitas, Freundlichkeit.
Luzh, zhi, Lux, Liecht.

M.

Matéria, e, Materia, Zeug.
Medéniza, ze, Pollubrum, Pelvis, Handbeck.
Mérha, he, Cadaver, Aaß. Mèrlizh, zha, idem.
Mísa, se, Menſa Tisch. Mish, i, Mus, Mauß.
Miſal, ſli, Animus, Mens, Gemüth.
Mladíza, ze, Germen Zweig.
Oerálèlk, a, idem.
Mladiza od Dátelne, ze, Spadix, ein Zweig von einen Datelbaum.
Mladúſt, ſti, Juventus, Jugend.
Mrejsha, she, Rete, Netz/ Garn.

Múrva, ve, Morus, Maulbeerbaum.
Músga, ge, Palus, Udis, Sumpff/ See.
Muzh, zhi, Robur, Stárcke.
Bóshja muzh, ſje, zhi, Numen, Göttlicher Gewalt.

N.

Nesmáſſa v' pitju, v' jedi, v' gvantu, ſe, Luxus, Uberfluß.
Neſrézha, zhe, Clades, Unfall/ Unglück.
Nezháſt, ſti, Dedecus, Unehr. Sramóta, e, idẽ.
Njiva ve, Ager, Acker. Nozh, zhi, Nox, Nacht.

O.

Obláſt, ſti, Poteſtas, Gewalt.
Odéja, je, Teges, Decke.
Omótiza, ze, Vertigo, Schwindel. Vertoglávje, ja, idem.
Oſla, e, Cos, tis, Wetzſtein.
Oſtróga, ge, Calcar, Sporn.
Ovza, ze, Ovis, Schaaf.

P.

Priáſnoſt, sti, Neceſſitudo, Freundſchafft. Favor, Gunſt.
Pesa, se, Pondus, Gewicht. Tésha, she, idem.
Pézh, zhi, Fornax, O.fẽ Piſhál, i. Fiſtula Pfeiff.
Pónva, ve, Sartago, Bratpfann.
Posablívoſt, ſti, Oblivio, Vergeſſenheit.
Póſtela, le, Cubile, Beth.
Poſtáva, ve, Lex, Geſätz.
Préſha, ſhe, Torcular, Weinkelter/ Trotte.
Prigliha, he, Exemplum ſimilitudo, imago, Gleichnuß/ Vorbild. Spodóba, Pild, idem.

Poſſó-

Possóda, de, vas, sis, Geschier/ Vaß.
Sdóbena, isrésana, possóda, ne, ne, de, Toreuma, außgegraben Geschier.
Prilóshnost, sti, Occasio, Gelegenheit.
Prípúvist, sti, Adagiũ, Proverbiũ, Sprichwort
Prízha, zhe, Testis, Zeug.

R.

Rána, ne, Vulnus, Wund.
Reka, ke, Flumen, Fluß.
tekózha, Voda, e, e, idem.
Rejzh, zhi, Res, Ding. Ríba, be, Piscis, Fisch.
Rínka, ná gàrli, ke, Monile, Halsbandt.
Rósha, she, Gártrosha, Rosa, Rosen.

S.

Saståva, ve, Pignus, Pfandt.
Savésa, se, Fœdus, Bundt.
Sekíra, e, Securis, Axt/ Hacken.
Sémlja, lè, Tellus, Erdreich.
Séstra, stre, Soror, Schwester.
Shába, be, Rana, Frosch.
Shálost, i, Mœror, Traurigkeit.
Shéna, ne, Mulier, Fœmina, Weib.
Porozhéna, shèna, ne, ne, Uxor, Eheweib.
Shétva, tve, Messis, Schnitt/ Erndt.
Shlíza, e, Cochlear, Löffel.
Shéja, je, Sitis, Durst.
Shláhta, te, Gens, Geschlecht.
Shpíza, ze, Acies, Spitz.
Shtábla, ble, Gradus, Staffel.
Shtála, le, Stabulum, Stall.

Volóuſka ſhtala,ke,le, Bovile, Ochſenſtall.
Ovzhja ſhtála, je, le, Ovile, Schaafſtall.
Kósja ſhtála, je, le, Caprile, Geißſtall.
Shtalt, ti, Species, Geſtalt.
Shúta,te,Agger,Schütte.Syla,le,Vis,Gewalt.
Skála, le, Rupes, Petra, Felß.
Skèrb, bi, Cura, Sorge.
Sláma, me, Stramen, Stroh.
Sladkúſt, ſti, Dulcedo, Süſſigkeit.
Slobódnoſt, ſti, libertas, Freyheit.
Slushbá, be, Servitus, Dienſtbarkeit.
Smèrt, ti, Mors, Todt. Smólla, le, Pix, Bech.
Smóta, te, Error, Irrung. Irunga, ge, idem.
Spodóba, be, Spodóbnoſt, ſti, Imago, Bild,
Item, Æquitas, Billigkeit.
Sramóta, te, Dedecus, Turpitudo, Schandt.
Srézha, zhe, Sors, Fortuna, Glück.
Stároſt, ſti, Senectus, graue Alter.
Ætas, Alter/ Zeit.
Stéjna, ne, Paries, Wandt.
Steníza, ze, Cimex, Wantzen.
Stran, ni, Latus, Seiten.
Súknja, knje, Tunica, Rock.
Sválzhina, ne, Affinitas, Schwagerſchafft.
Svitlóba, be, Splendor, Schein.
Svjer, ri, Animal, Thier.

T.

Taht, ti, Funale, Dacht im Liecht.
Fushèl, na, idem.

Tem-

Temmá, me, Caligo, Tenebræ, Finstere.
Tésha, she, Pesa, se, Pondus, Gewicht.
Tráva, ve, Gramen, Graß.
Tréſhlika, ke, mèrsſiza, ze, Febris, Fieber.

V.

Vásha, she, Ceſpes, grüne Wase.
Vjéra, re, Fides, Glaub.
Vérba, be, Salix, Weide.
Vèrv, vi, Funis, Seil/ Strick.
Vídra, dre, Lutra, Otter.
V'métalnoſt, ſti, Ars, Kunſt.
Vrána, ne, Cornix, Kraah.
Vſteklúſt, ſti, Rabies, das Wütte eines Hunds.
Vuſh, ſhi, Pediculus, Lauß.
Vus, si, Axis, Achs an einem Radt.

Z.

Zéha, he, Symbolum, Sympoſium, Zech.
Zérkov, Zérkva, ve, Templum, Kirch.
Zhaſt, ſti, Amplitudo, Decus, Honor, Achtbarkeit.
Nezháſt, ſti, Sramota, te, Dedecus, Unehr/ Schandt.
Zhédnoſt, ſti, Virtus, Tugend.
Zhervojédina, ne, Caries, Wurmſtichigkeit.
Zhíſtoſt, ſti, Caſtitas, Keuſchheit.

Huc refer omnes voces in ſingulari nominativo, deſinentes in A.

CAPUT VI.

Paradigma Generis Neutri.

SING. NUM.

N. tu pismu, hoc scriptum, das schreiben.
G. tiga pisma, hujus scripti, deß schreiben.
D. timu pismu, huic scripto, dem schreiben.
Ac. tu pismu, hoc scriptum, das schreiben.
V. ô ti pismu, ô scriptum, O du schreiben.
Ab. od tiga pisma, ab hoc scripto, von dem schreiben.

DUAL. NUM.

N. ta pisma, hæc duo scripta, die zwey schreiben.
G. tiu pismih, horum duorum scriptorum, der zweyen schreiben.
D. tima pisma, his duobus scriptis, denen zweyen schreiben.
Ac. ta pisma, hæc duo scripta, die zwey schreiben.
V. ô vi pisma, ô vos duo scripta, O ihr zwey schreiben.
Abl. od tiu pismih, ab his duobus scriptis, von denen zweyen schreiben.

PLUR. NUM.

N. ta pisma, hæc scripta, die schreiben.
G. tih pismih, vel pisom, horum scriptorum, deren schreiben.

D.

D. tim pismam, his scriptis, denen schreiben.
Ac. ta pisma, hæc scripta, die schreiben.
V. ô vi pisma, ô vos scripta, O ihr schreiben.
Ab. od tih pismih vel pisom, ab his scriptis, von denen schreiben.

OBSERVATIONES.

1. Et hic, ut in masculinis & fœmininis casus sequuntur articuli finem exceptis genitivis dualium.
2. Nom. Ac. & Vocat. in omni numero sunt similes.
3. Genit. & Ablat. singulares, duales, & plurales sunt similes.
4. Exemplum hoc erit pro Regula omnium Neutrorum.

Nomina Generis Neutri.

A.

Apnu, pna, Calx, Kalch.

B.

Bekájne, nja, Balatus, Schaafpleren.
Blagú, ga, divitiæ, gut.
Blagú na, prodájo, merx, Kauffmanns Wahr.
Bliskánje, nja, Fulgur, Pliz.

D.

Déblu, bla, Stirps, Stamm.
Délu, la, labor, opus, Arbeit/ Werck.
Déjte, ditéta, Puer, Kind.

Djánje, nia, Historia, Geschicht.
Drázhje, ja, Frutex, Staud.
Drivú, vá, vêssa, Arbor, Baum.
Hrúshovu drivu, shoviga, va, Pyrus, Birnbaum.
Zhéshnovu drivú, viga, vá, Cerasus, Kirschbaum.

E.

Elefántovu, shrajánje, viga, nia, Barritus, Elefanten-Geschrey.

F.

Ferdérbanje, nja, Pernicies, das Verderben.

G.

Germénje, nja, Tonitru, Donnerschlag.
Grum, idem.
Govédu, da, Bos, Rind.

H.

Helze, za, Capulus, Messerhefft.
Hoténje, nja, Hotlivost, Shelje, Libido, Geilheit.

I.

Jimé, na, Nomen, Nahmen.
v'kup jemlenjé, nja, Synecdoche, Begreiffung.

K.

Kardellu, la, Agmen, Hauff / Schaar.
Kolénu, na, Genu, Knye.
Konzhánje, nja, Pernicies, das Verderben.
Kosillu, la, Prandium, Mittagmahl.
Kuhanu vinu, niga, a, defrutum, gekochter Wein.

Kúlla, Essedum, Currus, Wagen.
Kúnshtnu bojuvánje, tniga, nja. Stratagema, künstliche Kriegsstück.

L.

Lájnu, na, Stercus, Müst.
Léjtu, ta, Annus, Æstas, Jahr/ Sommer.

M.

Méstu, sta, Civitas, urbs, Stadt.
Menénje, sdéjnje, nja, Opinio, Meinung.
Mermrájnje, nja, Murmur, Gemürmel.
Mléku, ka, Lac, Milch.
Morjé, ja, Mare, Meer.

N.

Nakoválu, la, Incus, dis, Amboß.

O.

Oblízhje, ja, Facies, Angesicht.
Odrésanje, nja, Odsékanje, nja, Apocope, Abschneidung.
Ognishe, sha, Focus, Heerd.
Opravílu, la, Officium, Ambt. Slushbá, idem.
Ozhítanje, nja, Kolnénje, kletva, Convitium, Scheltwort.

P.

Purgarmáshtrovu opravilu, viga, la, Consulatus, Burgermeister-Ambt.
Perú, á, Penna, Feder.
Pèrprávlenjè, nja, Parasceve, Zubereitung.

Pitjé,

Pitjé, tja. Potus, Tranck.

Nebéſhku, boshje pitjé, kiga, ſhjiga, tja, Nectar, Tranck der Götter.

Pozhuténje, nja, Senſus, Sinn / Empfindlichkeit.

Preobernénjè, njá, Anaſtrophe, Verkehrung.

R.

Resmíſhlenjè, nja, Muſa, Erforſchung.

Rojénjè, nja, Partus, Geburt.

Rojſtvú, va, idem.

S.

Savijánje, kokèr volzje, vlulatus, heulen.

Sdrávje, ja, valetudo, Geſundheit.

Séjme, na, ſemen, ſamen.

Shmáganje, nja, Scomma, Convitium, Schmachred.

Sjánje, nja, Seges, Saat.

Smiſhlánje, nja, Poëma, Geticht.

Snájnje, nja, Neceſſitudo, Conſuetudo, Verwandſchafft.

Snámjnje, nja, Signum, Symbolum, Zeichen / Zech.

Shgánu ſnáminje, niga, nja, Mahlzeichen.

Sónze, za, Sol, Sonn.

Spraulíſzhe, zhja, Conventus, Verſamblung.

Svésdiſhzhe, zhja, ker je veliku ſved vkúpaj, Aſtrum, Sydus, Geſtirn.

Sviné, éta, Sus, Sau.

V.

Vbijánje, nja, Cædes, Todtschlag.
Vúpanje, nja, Spes, Hoffnung.

CAPUT VII.

Paradigma Nominis Adjectivi,

per omnia Genera, positivi Gradus.

SINGULARIS NUMERUS,

MASCUL. GEN.

N. Ta dóbèr, hic bonus, der gute.
G. tiga dóbriga, hujus boni, deß guten.
D. timu dóbrímu, huic bono, dem guten.
Ac. tiga dóbriga, hunc bonum, den guten.
V. ô ti dóbèr, ô tu bone, O du guter.
Ab. od tiga dóbriga, à bono, von dem guten.

FOEMIN. GEN.

N. ta dóbra, hæc bona, die gute.
G. te dobre, hujus bonæ, der guten.
D. ti dóbri, huic bonæ, der guten.
Ac. to dóbro, hanc bonam, die gute.
V. ô ti dóbra, ô bona, O du gute.
Ab. od te dóbre à bona, von der guten.

NEUTRIUS GEN.

N. tu dóbru, hoc bonum, das gute.
G. tiga dóbriga, hujus boni, deß guten.
D. timu dóbrimu, huic bono, dem guten.
Ac. tu dóbru, hoc bonum, das gute.
V. ô ti dóbru, ô tu bonum, O du gutes.
Ab. od tiga dóbriga, âb hoc bono, von dem guten.

OBSERVATIONES.

Si qui positivum Mascul. singularem usurpant Desinentem in, i, Vocalem ob hanc causam etiam Vocativus Nominativo conformari debet.

DUALIS NUMERUS.

MASC. GEN.

N. ta dóbra, hi duo boni, die zwey gute.
G. tiu dóbrih, horum duorum bonorum, deren zwey guten.
D. tima dóbrima, his duobus bonis, denen zwey guten.
Ac. ta dóbra, hos duos bonos, die zwey gute.
V. ô vi dóbra, â Vos duo boni, O ihr zwey gute.
Ab. od tiu dóbrih, âb his duobus bonis, von denen zwey guten.

FOEMIN. GEN.

N. te dóbre, hæ duæ bonæ, die zwey gute.
G. tiu dóbrih, harum duarum bonarum, deren zwey guten.
D. tima dóbrima, his duabus bonis, denen zwey guten.
Ac. te dóbre, has duas bonas, die zwey gute.
V. ô vi dóbre, ô vos duæ bonæ, O ihr zwey gute.
Ab. od tiu dóbrih, âb his duabus bonis, von denen zwey guten.

NEUTRIUS GEN.

N, ta dóbra, hæc duo bona, die zwey gute.

G. tiu

G. tiu dóbrih, horum duorum bonorum, deren zwey guten.
D. tima dóbrima, his duobus bonis, denen zwey guten.
Ac. ta dóbra, hæc duo bona, die zwey gute.
V. ô vi dóbra, ô vos duo bona, O ihr zwey gute.
Ab. od tiu dóbrih, ab his duobus bonis, von denen zwey guten.

PLURALIS NUMERUS.

MASC. GEN.

N. ti dóbri, hi boni, die gute.
G. tih dóbrih, horum bonorum, deren guten.
D. tim dóbrim, his bonis, denen guten.
Ac. te dóbre, hos bonos, die gute.
V. ô vi dobri, ô vos boni, O ihr gute.
Abl. od tih dobrih, ab his bonis, von denen guten.

FOEMIN. GEN.

N. te dóbre, hæ bonæ, die gute.
G. tih dóbrih, harum bonarum, deren guten.
D. tim dóbrim, his bonis, denen guten.
Ac. te dóbre, has bonas, die guten.
V. ô vi dóbre, ô vos bonæ, O ihr gute.
Abl. od tih dóbrih, âb his bonis, von denen guten.

NEUT. GEN.

N. ta dóbra, hæc bona, die gute.
G. tih dóbrih, horum bonorum, deren guten.
D. tim dóbrim, his bonis, denen guten.

Ac. ta dóbra, hæc bona, die gute.
V. ô vi dóbra, ô vos bona, O ihr gute.
Abl. od tih dobrih, âb his bonis, von denen guten.

Paradigma Comparativi.

SINGULARIS NUMERUS.

OMNIS GENERIS.

N. ta, ta, inu tu bulſhi, hic hæc melior & hoc melius, der/ die/ das beſſere.
G. tiga bulſhiga, te bulſhi, tiga bulſhiga, hujus melioris, deß/ der/ deß beſſern.
D. timu bulſhimu, ti bulſhi, timu bulſhimu, huic meliori, dem/ der/ dem beſſeren.
Ac. tiga bulſhiga, to bulſhi, tu bulſhi, hunc & hanc meliorem & hoc melius, den beſſeren/ die/ und das beſſere.
V. ô ti bulſhhi, ô tu melior, & melius, O du beſſer/ beſſere/ beſſeres.
Abl. od tiga bulſhiga, te búlſhi, tiga bulſhiga, ab hoc hac hoc meliore vel, i, von dem/ der/ dem beſſeren.

DUAL. NUMER.

Omn. Gen.

N. ta, te, ta bulſhi, hi, a, duo. æ meliores & hæc duo meliora, die zwey beſſere.
G. tiu bulſhih, horum, arum, orum meliorum, deren zwey beſſeren.

D. ti-

D. tima bulſhima, his duobus, uabus, uobus melioribus, denen zwehen beſſeren.

Ac. ta, te, ta bulſhi, hos duos & has duas meliores, & hæc duo meliora, die zwey beſſere.

V. o vi bulſhi, ô vos duo, æ meliores, & ô duo meliora, O ihr zwey beſſere.

Abl. od tiu bulſhih, ab his duobus, uabus, uobus melioribus, von denen beſſeren.

PLURALIS NUMER.

Omn. Gen.

N. ti, te, ta, bulſhi, hi, hæ, meliores & hæc meliora, die beſſere.

G. tih bulſhih, horum, harum, horum meliorum, deren beſſeren.

D. tim, tem, tim bulſhim, his melioribus, denen beſſeren.

Ac. te, te, ta bulſhi, hos & has meliores & hæc meliora, die beſſere.

V. ô vi bulſhi, ô vos meliores & meliora, O ihr beſſere.

Ab. od tih bulſhih, âb his melioribus, von denen beſſeren.

Superlativi eodem modo declinantur, niſi quod Caſibus Comparativi præponatur particula: Nar, & Declinantur hoc modo.

Sing. Num.

N. { ta nar búlſhi, optimus, der beſte.
ta nar bulſhi, optima, die beſte.
tu nar bulſhi, optimum, das beſte.

Declinatur etiam Comparativus periphrasticè Adjectis ad positivum post Articulum vocibus: bojl, vezh, hoc modo.

SING. NUM.

N. ta bojl ali vezh dober, dobra, dobrù, hic & hæc melior, & hoc melius, der/ die/ das bessere.

G. tiga bojl, ali vezh dobriga &c.

Similiter Superlativus declinatur per Periphrasim adjectis ad positivum, post articulum vocibus: Cilú, mozhnú, vissóku, pre, in hunc modum.

SING. NUM.

Masc. & Fœmin. Gener.

N. ta cilú mozhnú vissóku Pre, { dóbèr, optimus, der Beste. dobra, optima, die Beste.

NEUT. GEN.

tù cilú, mozhnú, vissóku, prè dobru, hoc optimum, das Beste.

Sunt itaque per omnia tres classes Declinationum, quarum prima est Masculinorum, secunda Fœmininorum, tertia vero Neutrorum, & harum omnium jam præmissa sunt exempla Slavonico Latino Germanica cum formatione genitivorum.

CAPUT VIII.

De Specie.

Primitivum est. Kojn vel Koyn, Equus, ein Pferdt/ oder Roß. Deri-

Derivativum ut: Kojnizhik, Equulus, ein Pferdtlein/ oder Rößlein.

Derivatorum species sunt.

1. Patronymica: in lingua Slavonica Masculina desinunt in, ki, ut Blagajski, Comes de Blagaj, Aurspergarski, Comes de Auersperg, Gallembergarski, Comes de Gallemberg. Sed Carniolica lingua ut mollior in familiarum & gentilium nominibus efferendis vel retinet germanicam terminationem ER, ut Lamberger, Auersperger &c. vel eam parumper inflectit in, AR, ut dicat Lambergar, Auerspergar, Wernékar: vel etiam addit ad germanicam vocem: zhizh ut: Lambergarzhizh, Gallembergarzhizh, Auerspergarzhizh, Wernekarzhizh, Raubarzhizh, Tauffrarzhizh, ubi Croatæ addunt ad Carniolanam terminationem, ski & dicunt Lambergarski, Raubarski &c. & sic de alijs.

Fœminina Patronymica mutant, I. in, A, ut Auerspergarska, Gallembergarska &c. Carnioli addunt ex more jam assumpto ad Germanicam vocem Masculinam, za, & dicunt: Lambergarza, Raubarza, Tauffrarza, Gallembergarza, vel etiam: ouka, ut Blagajouka, Raspouka, Kushlanouka &c.

Ex his, quæ Patriam significant, diminutivis similia desinunt etiam in, zhizh, ut Lub-

lanzhizh, kamenzhizh, vel more jam re-cepto in, zhan, ut: Lublánzhan, Novameſzhan, kamenzhan. Fœminina vel zh, ultimam mutant in, za, ut: Lublanshiza, vel utramque ultimam ſyllabam tollunt, & faciunt ex Maſculino: Lublanzhizh: Fœmininum, Lublanſhiza, Kamenſhiza, quandoqne etiam Maſculino terminato in, An, additur, Ka, in Fœminino, ut Novameſzhánka, karzhánka &c.

2\. Poſſeſſiva, horum Maſculina deſinunt in, OU, ſyllabam, Fœminina addunt ad Maſculinum, A, ac Neutra ipſum, V, vocalem mimirum ut Gallembergarjou, Gallembergarjova, Gallembergarjovu. His licet Latinam terminationem affingere Gallembergicus, a, um, hoc eſt quod ad ipſum, ipſam, ipſum pertinet, & ejus eſt proprium.

3\. Diminutiva, horum Maſculina deſinunt in, izh, vel izhik, Fœminina addunt iza, vel ka, ut Krajl, Krajlizh, Krajlizhik: Krajlizhiza, Krajlizhka, à Rex fit Regulus & Reginula, König/ Königel/ oder Königlein/ Königinlein. Item pſizh, fit pſizhik, pſizhiza vel pſizhka, id eſt Caniculus, Canicula à Canis, ein Hündlein.

Fiunt etiam à Maſculinis diminutiva in iz, ut à mosh, fit moshiz, à ſob ſobez, à log, loshiz, à lok lozhiz, à ſtol ſtoliz. Item à

maſcu-

masculinis fiunt, quæ desinunt in IK, ut à bob bobik, à lon lonik, à Rak rakik. Item in, izh, desinentia, ut à lonz, fit lonzhiz, à tat tatizh.

A Fœmininis fiunt in, izh, vel in iza, ut: à shenà, fit sheniza, item à dekliza fit deklizh.

A Neutris fiunt in, ze, desinentia, ut: à téle, fit telze, à perú fit pérze, à déte fit detéze, alia ipse usus docebit.

4. DENOMINATIVA.

1. Materiam significantia, & apud latinos in, EUS, desinentia redduntur, sic Slavonice, ut:

Ferreus, a, um, shheléjsen, sna, snu, eysern. in, atus, desinentia significant incrustationem, ut ferratus, is shheléjsom obijt. ali okován, mit Eysen beschlagen.

2. Habitum significantia, ut: ocreatus, s'shkórnizami obút, ali oshkórnizan, gestiffelt / s'plàjshom obdán, ali opláishan, mit Mantel umbgeben / auritus, vuhát, der Ohren hat / Cornutus, rogát, daß Hörner hat / gehörnet / honestus, póshten, Ehrbar.

3. Cupiditatem denotantia: ut: Vinosus, vinu sdan, ali vinén, dem Wein ergeben / seditiosus, púntarski, auffrührisch.

4. COPIAM, UT.

Saxosus, kameniten, steinig / aquosus, vodén, mozhárn, wässerig / ingeniosus, pámetèn,

metèn, verständig / vinolentus, pyán, bezecht / oder truncken.
5. Activè significantia, ut: studiosus, vuzhliv, der Lehr geflissen / gelehrnig / curiosus, skarbliv, sorgfältig.
6. Passivam habentia significationem, ut: odiosus, sovráshliv, verhaßt.
7. Loca arborum, ut: quercetum hrastje, Eichwald / salicetum, vèrbje, Orth voll Weidenbäum.
8. Receptacula rerum, ut: Calamarium, pérnik, Federrohr. &c.

CAPUT IX.

De Numeralibus.

Ad Denominativa etiam pertinent Numeralia, quorum hæc sunt præcipua Genera.

CARDINALIA.

M. F. N.	M. F. N.
1. Unus, una, unum,	2. Duo, duæ, duo.
Eden, edna, ednu,	Dva, Dvej, Dvuja.
vel per concisionem	Zween / zwen / zwey.
En, ena, enu.	3. Tres, tres, tria.
Croatæ dicunt:	Tri, tri, truja.
Iedán, Iedna, Iednu.	Drey / drey / drey.
Einer / eine / eins.	

4. Quatuor, shtiri, vier.
5. Quinque, pet, fünff.
6. Sex, shest, sechs.

7. Se-

7. Septem, ſedem, ſiben.
8. Octo, oſſem, achte.
9. Novem, devet, neun.

OBSERVATIO.

Priuſquam propagationem numerorum Cardinalium proſequamur, monendi ſunt ſtudioſi: numerorum Cardinalium, alios dici, ab logiſticis, Digitos: alios Articulos: Alios verò ex his compoſitos. Digiti ſunt illi, quorum valor denarium non attingit, ut ſunt jam præſcripti Articuli, qui per decem diviſi, ſurgunt, vel qui in, o, omicron deſinunt: Jlli ſic dicuntur, quòd per digitos, Hi verò quòd per articulos antiquitus ſignificabantur: Unde, Micare digitis, ludus, quem, antiqui exercere, (quemadmodum hodie gens Itala facit, ala mora, appellant:) ſolebant, dicitur. Ex tertio genere Cardinalium numerorum ſunt, qui Compoſiti appellantur. Hi ex digitis & articulis procreantur.

Primus ex Articulus est.

10. Decem, deſet, zehen.

Obſerva: in compoſitis numeris Carniolani, pro deſet dicunt, náiſt. Quæ vox eſt confuſa ex, na, & deſet, quod Croatæ, diſtinctè magis efferunt, cùm dicunt, pro, undecim. Edèn nad deſet, quaſi dicas, unum ſupra decem. 20. Viginti, dvajſeti, Croatæ dicunt, dvadeſet, zwanzig.

30. Triginta, tridešet, dreyssig.
40. Quadraginta, shtiridešet, viertzig.
50. Quinquaginta, petdešet, funfftzig.
60. Sexaginta, sheštdešet, sechtzig.
70. Septuaginta, sedemdešet, siebentzig.
80. Octoginta, ossemdešet, achtzig.
90. Nonaginta, devetdešet, neuntzig.

De Motione & declinatione hactenus descriptorum numerorum, observationes.

1. Primus monadicus, èdèn, edna, edno, habet distincta genera & etiam distinctè per tres numeros inflectitur.
2. Secundus monadicus, id est, dva, dve, dvuja, habet etiam tria distincta genera, sed saltem in duali numero declinatur.
3. Tertius monadicus, id est, tri, est quidem unius terminationis, & omnis generis, sed in plurali tantùm declinatur.
4. Reliqui usque ad decem, exclusivè, habent quidem unam terminationem in recto, omnis generis: at reliqui casus imitantur sui generis articulum: hoc tamen observato. Quando in oratione sine pronomine demonstrativo ponuntur, illis addi demonstrativi, vel, si mavis dicere, articuli syllabam, sin minus, manere indeclinabiles.
5. Idem etiam de articulis, usque ad centum, intelligendum. Post

Post 90. sequitur.

100. Centum, stu, vel enustu, ein hundert.

200. Ducenti, æ, a, dvejstu, zwey hundert / & sic deinceps, usque ad 900. Noningenta, devetstu, neun hundert. Hic observandum venit, vocem, stu, esse indeclinabilem & omnis generis. Ideóque etiam numeri omnes, à quibus illa vox denominationem accipit, sive præponantur sive postponantur, indeclinabiles esse, idque usque ad, Mille, taushent, tausendt.

De Propagatione numerorum Cardinalium.

Primus ex Compositis est.

11. Undecim, ennajst, eylff.

12. Duodecim, dvanajst, zwölff.

13. Tredecim, Trinajst, dreyzehne / &c.

Et sic deinceps, in componendis enim & efferendis illis numeris, Digiti præcedunt, Articulos. Et juxta genus suum moventur & declinantur digiti, reliqua parte indeclinabili relicta, vel secus, idque ad jam, dictum modum.

1000. Mille, taushent, tausendt. Est omnis generis, cujus inflexio eadem est, cum, stu, etiam in compositis. Dalmatæ & Bosnenses seu Mysi, ut pote Græcis viciniores, dicunt, pro voce, taushent, Hiliad, à Græ-

co *Chiliàs*, & declinant instar articuli Masculini generis.

10000. Decem millia, deset taushent. Hunc numerum dicti Dalmatæ & Mysi efferunt, per vocem. Miriad. à *Myrias*, declinatur verò Miriad, sicut Hiliad.

1000000. Millio, Milljar, tausendmahl tausendt / Latini voce, Millio, & Carniolani æquivalente, Millión, sunt ditiores Græcis, quòd hi, vocem, qua maximum numerum efferrent, præter *Myriâda* non habeant, Latini verò cum Carniolanis, Græcos in hoc superant, quod unica & exili quidem voce, centies tantum complectantur. Declinatur hæc vocula, ut præcedentes duæ Barbaro Græcæ: Hiliad, & Miriad.

Cardinalium interrogatio est. Quot? Kúliku? wie viel.

ORDINALIA.

Primus, ma, mum, Pérvi, va, vu, der erste / secundus, da, dum, drugi, ga, gu, der andere / tretji, ja, je, der dritte / zheterti, a, u, der vierdte / peti, a, u, der fünffte / shesti, a, u, der sechste / sedmi, a, u, der siebende / osmi, a, u, der achte / deveti, a, u, der neundte / deseti, a, u, der zehende. Hæc moventur more adjectivorum, mutata, I. ultima, Masculina, vocali, in A, & V, vel (cum opus est) etiam in, E, Fœminino & Neutro genere, idque in singulari numero, sed in reli-

reliquis numeris, incipiendo, à pet, vocalis I, mutatur in eri, era, eru. Enajsti, a, u, dvanájsti, a, u, trìnajsti, a, u, shtirinajsti, a, u, petnajsti, a, u, shestnajsti, a, u, sedèmnajsti, a, u, osemnajsti, a, u, devetnajsti, a, u, dvajseti, a, u, sed usitatius dvajseteri, dvajsetera, dvajseteru. His additur ad Masculinam vocem, Monadicam, dictio, Naist, id est, ut dictum est, na deset. Moventur & Declinantur utrìnque. Pervi, a, u, inu, tar dvajsèti, a, u, iéri, éra, éru. Drugi, inu, ter, dvajseti, a, &c. Pervi, a, u, inu, tar, trideseti, a, u, eri, era, eru. Pervi, a, u, inu, tar shtirideseti, a, u, eri, era, eru, Pervi, inu, tár, pedeseti, a, u, eri, era, eru, &c. Pervi, a, u, inu, tár, shestdeseti, a, u, eri, era, eru. Pèrvi, a, u, inu, tar, sedemdeseti, a, u, eri, era, eru. Pervi, a, u, inu, tar, osemdeseti, a, u, erì, era, eru. Pervi, a, u, inu, tàr, dèvetdeseti, a, u, eri, era, eru, Pervi, a, u, inu, tar, stu, &c.

STU. Componitur cùm digitis, denarijs, & etiam compositis. Ipsum manet indeclinabile: At digiti, denarij & ex his compositi, frequentius & compendiosius intercedente copula, ex parte posteriore, & moventur & flectuntur, ut, stu, inu, vel, ter, ennajsti, a, u, eri, era, eru, 111. Sic dvejstu, inu, trinajsti, a, u, eri, era, eru, 213. Et sic deinceps, usque ad Mille, taushent. Demum, cum Hiliad, Miriad, & Milijar, eadem ratio mo-

movendi ac declinandi ineunda; quæ cum Stu.

Ordinis numerorum interrogatio eſt, quotus? kateri, a, u, na vèrſti, ali na redi.

CAPUT X.

De multiplicatis Numeralibus.

Simplex, ena guba, einfach.
Duplex, dvej gubej, zweyfach.
Triplex, tri gube, dreyfach.
Quatruplex, ſhtiri gube, vierfach.
Quintuplex, pet gub, fünfffach.
Sextuplex, ſheſt gub, ſechsfach.
Septuplex, ſedem gub ſibenfach.
Octuplex, oſom gub, achtfach.
Noncuplex, devet gub, neunfach.
Decuplex, deſet gub, zehenfach.

Poſtponitur Cardinalibus numeris vox, guba, latinis, plicam. Germanis, fach/ vel falt/ ſignificans.

Moventur & declinantur utrinque fœminino genere, quia, guba fœmininū eſt, ut:

N. ta ena guba.
G. te ené gube.
D. ti eni gubi.
Ac. to eno gubo.
V. ô ti ena guba.
Ab. od te ené gube.

Sic etiam duali & plurali numero.

Quæ-

Quæstio est. Quotuplex? kuliku-gub? wie vilfältig?

PONDERATIO.

Simplus, leénkrat tu-likajn vel taku te-shák, einmal sovil.
Duplus, topélt, vel sa-mo drug, zweymal sovil.
Triplus, samo tretji, a, e, zweymal sovil.
Quadruplus, samo shterti, a, u, &c. viermal sovil.

Præponuntur vox, samo, quæ Germanis, selb / sonat, ponderalibus numeris: & illi quidem etiam moventur & declinantur à parte posteriore.

Interrogatio fit, per, quotuplus? Kuliku teshij? vel, je teshák? wie vil?

DISTRIBUTIVA.

Singuli, vselej edèn, vel vsaki suseb. jeder besonder.
Bini, vselej dva v'kup, zwey und zwey.
Terni, vselej tri vkup, drey und drey.
Quaterni, vselej shtiri v'kup, viere und viere.

Hæc distributiva explicantur Slavicè, per voces, vselej, & v'kup: sed hæc postponitur, illa præponitur numeris, Cardinalibus.

Interrogatio est, Quoteni? kuliku v'kup, vel vselej? wie vil mit einander?

ADVERBIALIA.

Semel, en krat, vel fart, einmal.
Bis, dva krat, zweymal/ Ter, trikrat, dreymal.
Quater, shtirikrat, viermal.

Quin-

Quinquies, pet krat, fünffmal.
Sexies, ſheſt krat, ſechsmal.
Septies, ſedem krat, ſibenmal:
Octies, oſem krat, achtmal.
Novies, devet krat, neunmal.
Decies, deſet krat, zehenmal.
Centies, ſtu krat, hundertmal.
Millies, taushent krat, tauſentmal.
Decies millies, deſet krat taushent, &c. zehen tauſentmal.

Hîc Cardinalibus poſtponitur particula, Krat.

Interrogatio eſt, Quoties? Kuliku krat? wie vilmal? wie offtmal?

TEMPORIS.

Anniculus, léta ſtar, jährig.
Bimus, biennis, dvej, léti ſtar, zwey jährig.
Trimus, triennis, tri léta ſtar, drey jährig.
Quadrimulus, quadriennis, ſhtiri léta ſtar. vier jährig.
Quinquennis, per lét ſtar, fünff jährig.
Sexennis, ſheſt lét ſtar, ſechs jahrig.
Decennis, deſet lét ſtar, zehen jährig.
Quinquagenarius, pet deſet lét ſtar. funffzig jährig.
Septuagenarius, ſedem deſet lét ſtar, ſibenzig jährig.
Centenarius, ſtu lét ſtar, hundert jährig.
Biennium, Triennium, Quadriennium, dvej, tri, ſhtiri léta, zwey / drey / vier Jahr.
Quin-

Quinquennium, pet lét dolgu fünff Jahr.
Sexennium, ſheſt lét dolgu, ſechs Jahr.
Item, Bimeſtris, dva meſza ſtar, zwey Monath alt.
Trimeſtris, tri meſze dolgu, ali ſtar, drey Monath alt.
Semeſtris, ſheſt meſzou dolgu, ſechs Monath alt.
Bimatus, dvejuh lét ſtaroſt, zwey Jahr Zeit.
Trimatus, treih lét ſtaroſt, drey Jahr Zeit.
Biduum, dva dni dolgu, zwey Tag lang.
Triduum, tri dni dolgu, drey Tag lang.
Quadriduum, ſhtiri dni dolgu, vier Tag lang.
Binoctiũ, dvej nozhi dolgu, zwey Nacht lang.
Trinoctium, tri nozhi dolgu, drey Nacht lang.

NUMERALIA.

IN RIUS.

Binarius, zbájer, dvoják, Zweyer.
Ternarius, drajer, tretják, Dreyer.
Quaternarius, zhetèrták, Vierling.
Quinarius, peták, Fünffer.
Senarius, ſheſták, Sechſer.
Septenarius, ſedmák, Sibner.
Octonarius, oſmák, Achter.
Novenarius, deveták, Neuner.
Denarius, deſeták, Zehner.
Quinquagenarius, kèr pedeſet velá, oli je pet deſet lét ſtár, Fünfftziger.
Centenarius, ker ſtu v'ſebi dèrshy, ali ſtu velá.

Cen-

Centenarius lapis, en kamèn, kir ſtu vlezhe, en Cent, ein hundert pfündiger Stein.

In, Anus, ut: Primanus, pérvih edén, ut Primanus miles, primæ legionis, En shol-njer is pèrvih, der Erſten einer.

Secundanus, is drugih eden, der Andern einer.

Tertianus, is tretijh eden, der Dritten einer.

VERBIALIA. Hæc derivantur, in lingua Slavonica, frequenter ab infinitivis verbis ejus linguæ, ut: à lubiti, amare, venit lubésèn, amor. à boléti, dolere, fit bolésèn, dolor. à pejti, canere, fit peiſom, cantio vel carmen. Item pejviz Cantor. peuka, péukinja, cantatrix. à piſſati, ſcribere, fit piſmu, ſcriptum, ſive ſcriptio, & piſſàr, ſcriptor.

Hactenus de regularibus, Nunc de Anomalis.

CAPUT XI.

De Anomalis.

Masculina singularia tantùm.

Zhlovik, Homo, Menſch. Svejt, Mundus, Welt. Shivót, Corpus, vel Vita, Leben. Iil, Limus, Laim.

Foeminina singularia tantùm.

Virtutum & vitiorum: Item affectuum & facultatum nomina. Nezhàſt, dedecus Unehr. Bledúſt, Pallor, Bleiche / Vmétalnoſt, Ars, Kunſt.

Kunst. Lubesnivost, Holdseeligkeit. Mladúst, Juventus, Jugend. Obláſt, poteſtas, Gewalt. Perjásen, Neceſſitudo, Freundschafft. Smèrt, Mors, Todt. Kri, Sanguis, Blut. Roſſa, Ros, Tau. Luzh, Lux, Liecht. Shéija, Sitis, Durſt. Vjera, Fides, Glaub. Lubésèn, Dilectio, Lieb. Spumlad, Ver, Frühling.

Neutra Singularia tantùm.

Blatu, fex, Koth. Sdrávje, Salus, Gesundheit, Heyl. Bushtvu, Paupertas, Armut. Vúpainje, Spes, Hoffnung. Oróshje, Arma, Waffen. Sonze, Sol, Sonn.

Masculina Pluralia tantùm.

Ludje, Homines, Menschen. Otróci, Proles, Kinder, Geschlecht. &c.

Foeminina Pluralia tantùm.

Vinkushti, Pentecoſtes, Pfingsten. Buqve, Liber, Buch. Droshjè, Fex, Germ, Geleger. Gazhe, ſubligar, nider Kleyd. Item Jétre, Jecur, Lebern. Dauri, Janua, Thür. Saróke, Sponſalia, Versprechen.

Neutra, Pluralia tantùm.

Vuſta, Faux, os, Mund, Schlund. Vrata, Porta, Thor. Tla, ſolum, Fletz. Kula, Currus, Wagen.

In hac re variant Dialectici Nam alibi sunt quædam singularia tantum, quæ alibi integrè declinantur. Quare his paucis annotatis contenti erimus & hîc, ut ubique usum observare oportebit.

DE COMPOSITORUM.
DECLINATIONE.

I. Composita ex duobus rectis, utrinque declinantur, ut hishni malyk, lar, Haußgott. tiga hishniga malyka. shiv vogèl. carbo, shiviga vogla.

II. Composita ex obliquo & recto, solùm declinantur in recto, ut: ta Fraunzimer, tiga Fraunzimerja, gynecæum. Samorogázh, Unicornis, id est: Einhorn/ tiga Samorogázha.

III. Peregrina, hoc est, quæcunque, non sunt Slavonica, sunt indeclinabilia, ut: Abraham, Isaac, Scipio, Cicero, nisi illis affingatur terminatio, juxta articulum sui Generis: ut tiga Abrahama, Isaaca, Scipióna, Ciceróna, &c.

IV. Composita ex duobus obliquis, indeclinábilia sunt, ut: Polmoshá, semi Vir, Halbman/ nepremóshen, unvermöglich.

PRO-

LIBER III.

De Pronomine.

CAPUT I.

De Pronominibus, Ego, tu, ille.

PRonomina eo ordine, quo á Donato numerantur, recensebimus declinabimusque.

EGO, *Ieſt*, *Generis omnis eſt, ut apud Latinos.*

SINGULARIS NUM.
N. Ieſt, ego, ich.
G. mene, mei, meiner.
D. meni, mihi, mir.
Ac. mene *vel per Apocopen*, me, mich.
V. caret.
Abl. od, mene, à me, von mir.

DUALIS NUM.
N. Mi, nos duo, duæ, duo, addita voce numerali dva, dvej, dvuja, wir zwey.
G. najh, noſtrum duorum, duarum, duorum, unſer zweyen.
D. nama, nobis duobus, duabus, duobus, uns zweyen.
Ac. naih, nos duos, as, o, uns zwey.
V. caret.
Abl. od najh, à nobis duobus, duabus, duobus, von uns zweyen.

PLUR. NUM.
N. mi, nos, wir.
G. naih, noſtrũ unſer.
D. nam, nobis, uns.
Ac. nas, nos, uns.
V. caret.
Abl. od nas, à nobis, von uns.

TU, *Generis omnis est.*

Sing. Num.

N. ti, tu, du.

G. tebe, tui, deiner.

D. tebi, tibi, dir.

Ac. tebe, *vel per Apocopen*, te dich.

V. ô ti, ô tu, O du.

Abl. od tebe, à te, von dir.

Dualis Num.

N. vi, vos duo & duæ, ihr zwey.

G. vajh, vestrum duorum, duarū & duorum, euer zweyen.

D. vama, vobis, duobus, duabus; duobus, euch zweyen.

Ac. vaju, vos duos, duas, duo, euch zwey.

V. ô vi, ô vos duo, duæ, O ihr zwey.

Abl. od vaih, à vobis duobus, duabus, von euch zweyen.

Num. Plur.

N. vi, vos, ihr.

G. vaih, vestrū, euer.

D. vam, vobis, euch.

Ac. vas, vos, euch.

V. ô vos, ô vi, O ihr.

Ab. od vas, à vobis, von euch.

SUI.

N. caret.

G. sebe, sui, seiner.

D. sebi, sibi, ihme.

Ac. sebe, *vel etiam* se *per apocopen*, sich.

V. caret.

Ab. od sebe, à se, von sich.

D. & P.

N. caret.

G. sebe, ihrer.

D. sebi, ihnen.

Ac. sebe vel se, sich.

V. caret.

Ab. od sebe, von sich.

Jlle, ipse, iste, una *utuntur interpretatione, scilicet*, Taisti, taista, tuistu.

MASCUL. GEN.

Sing. Num.

N. taisti, ipse, derselbe.

G. tigaistiga, ipsius, desselben.

D. timuíſtimu, ipſi, demſelben.
Ac. tigaíſta, ipſum, denſelben.
Ab. od tigaíſtiga, ab ipſô, von demſelben.

DUAL. NUM.

N. taíſti, dieſelbe zwey.
G. tiuíſtih, derſelben zwey.
D. timaíſtima denenſelben zwey.
Ac. taíſta, dieſelbe zwey.
V. caret.
Ab. od tiuíſtih, von ſelben zwey.

PLUR. NUM.

N. tiíſti, ipſi, dieſelben.
G. tihiſtih, ipſorum, derſelben.
D. timiſtim, Ipſis, denenſelben.
Ac. teíſte, ipſos, dieſelbe.
V. caret.
Abl. od tehíſtih, âb ipſis, von denenſelben.

FOEMIN. GEN.

SING. NUM.

N. taíſta, ipſa, dieſelbe.
G. teíſte, ipſius, denſelben.
D. tiíſti, ipſi derſelben.
Ac. toíſto, ipſam, dieſelbe.
V. caret.
Abl. od teíſte, âb ipſa, von derſelben.

DUALIS NUM.

N. te íſte, dieſelben zwey.
G. tiu íſtih, derſelben zwey.
D. tima íſtima, denenſelben zweyen.
Ac. te íſte, dieſelbe zwey.
V. caret.
Ab. od tiu íſtih, von denenſelben zweyen.

PLUR. NUM.

N. te íſte, ipſæ, dieſelbe.
G. tih íſtih, ipſarum, derenſelben.
D. tim íſtim, ipſis, denenſelben.

Ac. teiste, ipsas, dieselbe.
V. caret.
Ab. od teh istih, ab ipsis, von denen selbẽ.

GEN. NEUTRI.

Sing. Num.

N. tuistu, ipsum, dasselbe.
G. tiga istiga, ipsius, desselben.
D. timu istimu, ipsi, demselben.
Ac. tu istu, ipsum, denselben.
V. caret.
Ab. od tiga istiga, ab ipso, von demselbẽ.

Dualis Num.

N. ta ista, dieselbe zwey.
G. tih istih, derselben zweyen.
D. tima istima, denenselben zweyen.
Ac. ta ista, dieselbe zwey.
V. caret.
Ab. od tiu istih, von denen selben zweyẽ.

Plur. Num.

N. ta ista, ipsa, dieselbe.
G. tih istih, ipsorum, dernselben.
D. tim istim, ipsis, denen selben.
Ac. ta ista, ipsa, dieselbe.
V. caret.
Ab. od tih istih, ab ipsis, von denenselbẽ.

Hic, id est, Ta: Pronomen demonstrativum, declinatio ejus supra in nomine in articulo, præscripta est.

Huc adscripsimus integram declinationem Pronominis, ON Relativi, quod frequenter loco Pronominum IS, Ille, & Ipse slavicé efferimus.

GEN. MASCUL.

Sing. Num.

N. on, is, ille, er.
G. njega, ejus, illius, sein.
D. njemu, ei, illi, & *per apheresim*, mu. ihm.

Ac.

Ac. njega, *& per aphæresim*, ga, eum, illum, ihn.
V. caret.
Ab. od njega, ab eo, illo, von ihm.

Dual. Num.

N. oná, ij, & illi duo,
G. njiu, eorum duorũ & illis duobus.
D. njima, ejs ijs, & illis duobus.
Ac. njiu, eos, & illos duos.
V. caret.
Ab. od njiu, ab eis & illís duobus.

Plur. Num.

N. oni, ei, & ij, & illi, sie.
G. njih, eorum, illorum, dern/ ihrer.
D. njim *& per aphæresim*, jim, eis, & illis, denen/ ihnen.
Ac. nje-jih, eos & illos, sie.
V. caret.
Ab. od, njih ab eis & illis, von ihnen.

FOEMIN. GEN.

Sing. Num.

N. ona, ea, illa, sie.
G. nje, ejus, illius ihr/ der.
D. njei, illi, ihr.
Ac. njo, eam, illam, sie.
V. caret.
Ab. od nje, âb ea, illa, von ihr.

Dual. Num.

N. oné, eæ, & illæ duæ
G. njiu, earum, & illarum duarum.
D. njima, eis & illis duabus.
Ac. nje, eas, & illas duas.
V. caret.
Ab. od njiu, ab eis & illis, duabus.

Plur. Num.

N. oné, eæ, illæ, ipsæ, sie.
G. njih, earum, illarum, ihrer.
D. njim, *& per aphæresim* jim, eis, illis, ihnen.

Ac. njé, eas, illas, sie.
V. caret.
Ab. od nih, ab eis, jis & illis, von ihnen.

NEUT. GENERIS.

Sing. Num.

N. onu, id, illud, das.
G. njega, ejus, illius, deß.
D. njemu, & mu, ei, illi, den.
Ac. onu, id, illud, das.
V. caret.
Ab. od njega ab illo, von dem.

Dual. Num.

N. ona, ea & illa duo,
G. njiu, eorum & illorum duorum.
D. njima, ejs vel ijs, & illis duobus.
Ac. oná, ea, illa duo.
V. caret.
Ab. od njiu, ab illis duobus.

Plur. Num.

N. oná, ea, illa, ipsa, sie.
G. njih, eorum, illorum ipsorum, ihrer.
D. njim, eis vel ijs, illis & ipsis, ihnen.
Ac. oná, ea, illa, ipsa, sie.
V. caret.
Ab. od njih, ab eis vel ijs, illis, ipsis, von ihnen.

Utuntur etiam Slavonici pronominibus, ta, taisti, uni, pro demonstrativis, præposita illis, particula, LE, ut:

Letá, hic. Leta, hæc. Letu, hoc. letaisti, iste. letajsta, ista. letuistu, istud.

Leúni, ille. leúna, illa. leúnu, illud.

Ab, ON, Derivativum, possessivæ significationis est, njegov, a, u, quod quia latinè reddi non potest, decipit similitudo vocis, njega, genitivi casus, ut njegoviga, idem esse putetur, cum tamen, sit gentivus à njego, derivativæ speciei. CA-

CAPUT II.

De Relativo, qui, quæ, quod.

QUIS. Interrogativum, gdu? vel du? per aphæresim, vel etiam kateri, a, u, quis? quæ, quod? declinatur hoc modo.

MASCUL. GEN.

SING. NUM.

N. Katèri, quis, wer? oder welcher.

G. katériga, cujus wessen oder welches.

D. katérimu cui, wem oder welchem.

Ac. katériga, quem? wen oder welchen.

V. caret.

Ab. od katériga, à quo vom wem oder welchen.

DUAL. NUM.

N. katéra, qui duo. welche zwey.

G. katérih, quorum duorum.

D. katérima, quibus duobus.

Ac. katéra, quos duos

V. caret.

Ab. od katérih, à quibus duobus.

PLUR. NUM.

N. katéri, qui, welche.

G. katérih, quorum welcher.

D. katérim, quibus, welchen.

Ac. katére, quos, welche.

V. caret.

Abl. od katérih, à quibus, von welche.

FOEMIN. GEN.

N. katéra, quæ, welche.

G. katére, cujus, welcher.

D. katéri, cui welcher.

Ac. katéro, quam, welche.

V. caret.
Abl. od katéro, à qua, von welcher.
Dual. Num.
N. katére, quæ duæ, welche zwey.
G. katérih, quarum duarum.
D. katérima, quibus duabus.
Ac. katére, quas duas.
V. caret.
Ab. od katérih, à quibus, duabus.
Plur. Num.
N. katére, quæ, welche.
G. katérih, quarum, welcher.
D. katérim, quibus, welchen.
Ac. katére, quas, welche.
V. caret.
Abl. od katérih, à quibus, von welchen.
NEUTRIUS GEN.
Sing. Num.
N. katéru, quod, *Adverbiale* kaj? quid, welches.
G. katériga, cujus, welches.
D. katérimu, cui, welchen.
Ac. katéru, quod, welches.
V. caret.
Abl. od katériga, à quo, von welchen.
Dual. Num.
N. katéra, quæ duo, welche zwey.
G. katérih, quorum duorum.
D. katérima, quibus duobus.
Ac. katéra, quæ duo.
V. caret.
Abl. od katérih, à quibus duobus.
Num. Plur.
N. katéra, quæ, welche.
G. katérih, quorum, welcher.
D. katérim, quibus, welchen.
Ac. katéra, quæ, welche.
V. caret.

Abl.

Abl. od katérih, à quibus, von welche.

Composita à quis, à Frante.

1. EN quis, póle gdu, wer.

2. Nequis, da nikár gdu, vel da nihzhé, das niemand.

3. Aliquis, eden vel en, einer.

Aliqua, edna, vel ena, eine.

Aliquid, ednu vel enu, eines.

Hæc declinantur juxta terminationem sui Articuli.

4. Numquis, Jeli gdu, ist jemand.

5. Siquis, aku gdu, wann jemand.

6. Quisquis, bodi gdur bodi, sey wer da will.

A Tergo.

1. Quisnam, katéri? gdu, wer.

Quænam, katera? gdu, welche.

Quoddam, kateru? gdu, was.

2. Quispiam, nekák, etwan einer.

Quæpiam, nekáka, eine.

Quidpiam, nekaku, vel nékaj, eines.

Hinc venit adverbium loci, negdi, alicubi.

3. Quisquam, aku gdu.

Quid putas? kaj se ti sdi, gdu? was meinest wer.

6. Quisque, en vsakotéri, ein jeder.

QUI relativum eodem modo & redditur & declinatur ut, QUIS.

Mascul. Generis.

Sing. Num.

N. katéri, vel *Syncope* quidam kar, &c.

D. N.

N. katéra, qui, duo, &c.

P. N.

N. katéri, qui, &c.

Fœm.

Fœm. Gene.

S. N.

N. katéra, quæ, vel kar, &c.

D. N.

N. katéra, quæ duæ.

P. N.

N. katére, quæ.

Neutro Gene.

S. N.

N. Katéru, quod, vel kar.

D. N.

N. katéra, quæ duo.

P. N.

N. Katéra, quæ, &c.

Nota.

Katéri, a, u, per Syncopen vel potius Crasin effertur, per, kár, quod eſt omnis generis & numeri, indeclinabile. & ſignificat qui, quæ, quod &c.

Compoſita cum, Qui.

Quidam, edan, en, einer.

Quædam, edna, ena, eine.

Quddam, ednu, enu, eines.

Item, Quisvis, Quævis, Quodvis, vſakoteri vſakotera: teru vſaki, ka, ku, ein jeder/ præponuntur interdum emphaſeos, cauſa en, ena, enu. Item, quicunque, quæcunque, quodcunque. Redditur, ut: Quivis. Sic etiam Quilibet, Quælibet, Quodlibet. Præponuntur interdum his, en, ena, enu, Sic: en vſakoteri, ena vſakotera, enu vſakoteru, &c.

CAPUT III.

De Pronom. meus, tuus, ſuus.

MEUS, Maſcul. Gen.

SING. NUMERUS.

N. muj, meus, mein.

G.

G. mojga, mei, meines.
D. mojmu, meo, meinem.
Ac. mojga, meum, meinen.
V. ô ti muj, ô mi, O mein.
Ab. od mojga, à meo, von meinem.

Dual. Num.

N. moja, mei duo, meine zwey.
G. mojh, meorum duorum.
D. mojma, meis duobus.
Ac. moja, meos duos.
V. ô vi mojá, ô vos mei duo.
Ab. od moih, ab his meis duobus.

Plur. Num.

N. moji, mej. meine.
G. moih, meorum, meiner.
D. mojim, meis, meinem.
Ac. moje, meos, meine.
V. ô vi moji, ô vos mei, O ihr meine.
Ab. à meis, od moih, von meinen.

Fœmin. Generis.

Singul. Numer.

N. moja, mea, meine.
G. moje, meæ, meiner.
D. moji, meæ, meiner.
Ac. mojo, meam, meine.
V. ô ti moja, ô tu mea, O meine.
Ab. od mojé, à mea, von meiner.

Dual. Numer.

N. moje, meæ duæ, meine zwey.
G. moih, mearum duarum.
D. mojma, meis duabus.
Ac. moje, meas duas.
V. ô vi moje, ô vos meæ duæ.
Abl. od moih, à meis duabus.

Plur. Num.
N. moje, meæ, meine.
G. mojih, mearum, meiner.
D. mojim, meis, meinen.
Ac. moje, meas, meine.
V. ô vi moje, ô meæ, O meine.
Ab. od mojih, à meis, von meinen.

Neutri Generis.

Singul. Num.
N. moje, meum, mein.
G. mojga, mej, meines.
D. mojmu, meo, meinem.
Ac. moje, meum, meines.
V. ô moje, ô meum, O mein.
Ab. od mojga, à meo, von meinem.

Dualis Num.
N. moja, mea duo, meine zwey.
G. mojih, meorum duorum.
D. mojma, meis duobus.
Ac. moja, mea duo.
V. ô vi moja, ô vos mea duo.
Ab. od mojih, à meis duobus.

Plural. Num.
N. moja, mea, meine.
G. mojih, meorum, meiner.
D. mojim, meis, meinen.
Ac. moja, mea, meine.
V. ô vi moja, ô mea, O ihr meine.
Ab. od mojih, à meis, von meinen.

TUUS, Mascul. Gen.

Singul. Num.
N. tvoj, tuus, dein.
G. tvojga, tuj, deines.
D. tvojmu, tuo, deinem.
Ac. tvojga, tuum, deinen.
V. caret.
Ab. od tvojga, à tuo, von deinem.

Dua-

Dualis Num.

N. tvoja, tui duo, deine zwey.

G. tvojih, tuorum duorum, deiner zweyen.

D. tvojma, tuis duobus, deinen zweyen.

Ac. tvoja, tuos duos, deine zwey.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis duobus, von deinen zweyen.

Plural. Num.

N. tvoi, tui, deine.

G. tvojih, tuorum, deiner.

D. tvojim, tuis, deinen.

Ac. tvoje, tuos, deine.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis, von deinen.

Fœmin. Generis.

Sing. Num.

N. tvoja, tua, deine.

G. tvoje, tuæ, deiner.

D. tvoji, tuæ, deiner.

Ac. tvojo, tuam, deine.

V. caret.

Ab. od tvoje, à tua, von deiner.

Dual. Num.

N. tvoje, tuæ, duæ, deine zwey.

G. tvojih, tuarum duarum.

D. tvojma, tuis duabus.

Ac. tvoje, tuas duas.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis duabus.

Plural. Num.

N. tvojé, tuæ, deine.

G. tvojih, tuarum, deiner.

D. tvojim, tuis, deinen.

Ac. tvoje, tuas, deine.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis, von deinen.

Neutri Generis.

Sing. Num.

N. tvoje, tuum, deines.

G. tvojga, tui, deines.

D. tvoj-

Plur. Num.
N. moje, meæ, meine.
G. mojih, mearum, meiner.
D. mojim, meis, meinen.
Ac. moje, meas, meine.
V. ô vi moje, ô meæ, O meine.
Ab. od mojih, à meis, von meinen.

Neutri Generis.

Singul. Num.
N. moje, meum, mein.
G. mojga, mej, meines.
D. mojmu, meo, meinem.
Ac. moje, meum, meines.
V. ô moje, ô meum, O mein.
Ab. od mojga, à meo, von meinem.

Dualis Num.
N. moja, mea duo., meine zwey.
G. mojih, meorum duorum.
D. mojima, meis duobus.
Ac. moja, mea duo.
V. ô vi moja, ô vos mea duo.
Ab. od mojih, à meis duobus.

Plural. Num.
N. moja, mea, meine.
G. mojih, meorum meiner.
D. mojim, meis, meinen.
Ac. moja, mea, meine.
V. ô vi moja, ô me O ihr meine.
Ab. od mojih, à meis von meinen.

TUUS, Mascul. Ge

Singul. Num.
N. tvoj, tuus, dein
G. tvojga, tuj, dein
D. tvojmu, tuo, deinem.
Ac. tvojga, tuum, deinen.
V. caret.
Ab. od tvojga, à tuo von deinem.

D

Dualis Num.

N. tvoja ... ne zwey.

G. tvojih, ... suorum, ... wegen.

D. tvojma, tuis duo- ... deinen zweyen.

A. tvoja, tuos duos, ... zwey.

...

Ab. ... tvojih, à tuis ... deinen ...

... Num.

... Dualis.

D. tvojma, tuis dua- bus.

Ac. tvoje, tuas duas.

V. caret.

Ab. od tvojih, à tuis duabus.

Plurali ...

D. tvojmu, tuo, deinem.
Ac. tvojga, tuum, dein.
V. caret.
Ab. od tvojga, à tuo, von deinem.

Dual. Nume.

N. tvoja, tua duo, deine zwey.
G. tvojih, tuorum duorum.
D. tvojma, tuis duobus.
Ac. tvojá, tua duo.
V. caret.
Ab. od tvojih, à tuis duobus.

Plural. Num.

N. tvojá, tua, deine.
G. tvojih, tuorum, deiner.
D. tvojim, tuis, deinen.
Ac. tvoja, tua, deine.
V. caret.
Ab. od tvojih, à tuis, von deinen.

SUUS, SUA, Mas. Ge.

Singul. Num.

N. svoj, suus, seyn.
G. svojga, sui, seines.
D. svojmu, suo, seinem.
Ac. svojga, suum, seinen.
V. caret.
Ab. od svojga, à suo, von seinem.

Dual. Num.

N. svoja, sui duo, seine zwey.
G. svojih, suorum duorum.
D. svojma, suis duobus.
Ac. svoja, suos duos.
V. caret.
Ab. od svojih, à suis duobus.

Plural. Num.

N. svoi, sui, seine.
G. svojih, suorum, seiner.
D. svojmu, suo, seinem
Ac. svojga, suum, seinen.
V. caret.
Abl. od svojga, à suo, von seinem.

Dua-

DUAL. NUM.	DUAL. NUM.
N. svoja, sui duo, seine zwey.	N. svoje, suæ duæ, die seine zwey.
G. svojh, suorum duorum.	G. svojih, suarum duarum,
D. svojma, suis duobus,	D. svojma, suis duabus,
Ac. svoja, suos duos,	Ac. svojie, suas, duas,
V. caret.	V. caret.
Ab. od svojh, à suis duobus.	Ab. od svojh, à suis duabus.
PLUR. NUM.	PLUR. NUM.
N. svoji, sui, seine.	N. svoje, suæ, seine.
G. svojih, suorum, seiner.	G. svojih, suarum, seiner.
D. svojim, suis, seinen.	D. svojim, suis, seinen.
Ac. svoje, suos, seine.	Ac. svoje, suas, seine.
V. caret.	V. caret.
Ab. od svojih, à suis, von seinen.	Ab. od svojih, à suis, von seinen.

FOEMIN. GEN.

SING. NUM.

N. svoja, sua, sein.
G. svoje, suæ, seiner.
D. svoji, suæ, seiner.
Ac. svojo, suam, sein.
V. caret.
Ab. od svoje, à sua, von seiner.

NEUTRI GEN.

SING. NUM.

N svoje, suum, sein.
G. svojga, sui, seines.
D. svojmu, suo, seinem
Ac. svoje, suum, sein.
V. caret.
Ab. od svojga, à suo, von seinem.

Dual. Num.

N. ſvoja, ſua duo, ſeine zwey.
G. ſvojh, ſuorum duorum.
D. ſvojim, ſuis duobus,
Ac. ſvoja, ſua duo,
V. caret.
Ab. od ſvoih, à ſuis duobus.

Plur. Num.

N. ſvoja, ſua, ſeine.
G. ſvojh, ſuorum, ſeiner.
D. ſvojim, ſuis, ſeinen.
Ac. ſvoja, ſua, ſeine.
V. caret.
Ab. od ſvojh, à ſuis, von ſeinen.

CAPUT IV.

De Pronom. Noſter, Veſter, Unus.

Noſter) Naſh)

MASCUL. GEN.
Sing. Num.

N. naſh, noſter, unſer.
G. naſhiga, noſtri, unſers.
D. naſhimu, noſtro, dem unſern.
Ac. naſhiga, noſtrú, unſern.
V. ô ti naſh, ô noſter, O unſer.
Ab. od naſhiga, à noſtro, von unſern.

Dualis Num.

N. naſha, noſtri duo, unſere zwey.
G. naſhih, noſtrorum duorum.
D. naſhima, noſtris duobus.
Ac. naſha, noſtros duos.
V. ô vi naſha, ô vos duo noſtri.
Ab. ad naſhih, à noſtris duobus.

PLURALIS NUM.
N. nashi, nostri, unsere.
G. nashih, nostrorũ, unserer.
D. nashim, nostris, unsern.
Ac. nashe, nostros, unsere.
V. ô vi nashi, ô vos nostri, O unsere.
Ab. od nashih, à nostris, von unsern.

FOEMIN. GENER.
SINGUL. NUM.
N. nasha, nostra, unsere.
G. nashe, nostræ, unsern.
D. nashi, nostræ, unseren.
Ac. nasho, nostram, unsere.
V. ô ti nasha, ô nostra, O unser.
Ab. od nashe, à nostræ, von unsern.

DUALIS NUM.
N. nashe, nostræ duæ, unsere zwey.
G. nashih, nostrarũ duarum.
D. nashima, nostris duabus.
Ac. nashe, nostras duas.
V. ô vi nashe, ô vos nostræ duæ.
Ab. od nashih, à nostris duabus.

PLURAL. NUM.
N. nashe, nostræ, unsere.
G. nashih, nostrarũ, unserer.
D. nashim, nostris, unsern.
Ac. nashe, nostras, unsere.
V. ô vi nashe, ô vos nostræ, O unsere.
Ab. od nashih, à nostris, von unsern.

NEUTRI GENER.
SINGUL. NUM.
N. nashe, nostrum, unser.
G. nashiga, nostri, unsers.
D. noshimu, nostro, unsern.

Ac. nashe, nostrum, unser.
V. ô ti nashe, ô nostrum, O unser.
Ab. od nashiga, à nostro, von unsern.

DUAL. NUM.

N. nasha, nostra duo,
G. nashih, nostrorú duorum.
D. nashima, nostris duobus.
Ac. nasha, nostra duo.
V. ô vi nasha, ô nostra duo.
Ab. od nashih, à nostris duobus.

PLURAL. NUM.

N. nasha, nostra, unsere.
G. nashih, nostrorú, unserer.
D. nashim, nostris, unsern.
Ac. nasha, nostra, unsere.
V. ô vi nasha, ô vos nostra, O unsern.
Ab. od nashih, à nostris, von unsern.

Vester) Vash.)

MASCUL. GENER.

SINGUL. NUM.

N. vash, vester, euer.
G. vashiga, vestri, euers.
D. vashimu, vestro, euerem.
Ac. vashiga, vestrum, eueren.
V. caret.
Ab. od vashiga, à vestro, von euerem.

DUAL. NUM.

N. vasha, vestri duo, euere zwey.
G. vashih, vestrorum duorum.
D. vashima, vestris duobus.
Ac. vasha, vestros duos.
V. caret.
Ab. od vashih, à vestris duobus.

PLURAL. NUM.

N. vashi, vestri, euere.
G. vashih, vestrorú, euerer.
D. vashim, vestris, eueren.

Ac.

Ac. vashe, vestros, euere.
V. caret.
Ab. od vashih, à vestris, von eueren.

FOEMIN. GENER.
S. N.
N. vasha, vestra, euer.
G. vashe, vestræ, euerer.
D. vashi, vestræ, euerer.
Ac. vasho, vestram, euer.
V. caret.
Ab. od vashe, à vestra, von euerer.

Dual. Nom.
N. vashe, vestræ duæ, euere zwey.
G. vashih, vestrarum duarum.
D. vashima, vestris duabus.
Ac. vashe, vestras duas.
V. caret.
Ab. od vashih, à vestris duabus.

P. N.
N. vashe, vestræ, euere.
G. vashih, vestrarum, euerer.
D. vashim, vestris, eueren.
Ac. vashe, vestras, euere.
V. caret.
Ab. od vashih, à vestris, von eueren.

GENER. NEUTR.
S. N.
N. vashe, vestra, euer.
G. vashiga, vestri, eueres.
D. vashimu, vestro, euerem.
Ac. vashe, vestrum, euer.
V. caret.
Ab. od vashiga, à vestro, von euerem.

D. N.
N. vasha, vestra duo.
G. vashih, vestrorum duorum.
D. vashima, vestris duobus.

Ac. vaſha, veſtra duo.
V. caret.
Ab. od vaſhih, à veſtris duobus.

P. N.

N. vaſha, veſtra, euere.
G. vaſhih, veſtrarum, euerer.
D. vaſhim, veſtris, eueren.
Ac. vaſha, veſtra, euere.
V. caret.
Ab. od vaſhih, à veſtris, von eueren.

Noſtras, en, ena, enu, is naſhih, unus, a, um: noſtrorum, noſtrarum, noſtrorum, vel, en, ena, enu, is naſhih, unus, a, um, ex noſtris, &c. Item, is mej, naſhih.

Sing. Num.

M. F. N.

Unus, Una, Unum.

N. en, ena, enu, einer eine/ eines.
G. eniga, ene, eniga, eines/ einer/ eines.
D. enimu, eni, enimu, einem/ einer/ einem.
Ac. eniga, ene, enu, einen/ einer/ eines.
V. ô eni, ena, enu, O einer/ eine/ eines.
Ab. od eniga, od ene, od eniga. von einem/ einer/ einem.

Dual. Num.

M. F. N.

N. ena, ene, ena.
G. enih, enih, enih.
D. enima, enima, enima.
Ac. enih, enih, enih.
V. ô ena, ô ene, ô ena.
Ab. od enih, od enih, od enih.

Pluralis Numerus.

M. F. N.

N. eni, ene, ena, eine/ oder etliche.
G. enih, enih, enih, einer.
D. enim, enim, enim, einen.
Ac. ene, ene, ena, eine.

V.

V. ô eni, ô ene, ô ena, O eine.
Ab. od enih, od enih, od enih, von einen.
Omnibus casibus, omnis generis, & numeri subjungitur, hæc formula, scilicet.
nashi vel
is nashih,
vel is mej.
nashih: Nisi quòd in duali numero, duo, vox additur, & declinatur suo modo, ut superius ostensum est.
Vestras, en, ena, enu, vashi vel is vashih, vel is mej, vashih einer/ eine/ eines/ von oder unter euch.
Hic eodem modo additur, sub finem casuum, hæc formula.
vashih, vel
is vashih,
vel is mej
vashih.
Hinc, vox, DUO, in duali numero.
Cujâs? Katére vel is, vel, od katére shlahte, deshéle, vjere, ali partije, von was Freundschafft / Land/ Glauben/ oder Partey.

LIBER IV.

DE VERBO.

Verbum aliud est personale, aliud impersonale.

PErsonale est, quod distinctè per tres personas conjugatur, ut:
Delam, laboro, ich arbeite. Delash, laboras, Dela, laborat, &c.

 Im-

Impersonale, quod in tertijs tantùm personis singularibus inflectitur, ut:
Se dela, laboratur, man arbeitet.

CAPUT I.

De Accidentibus Verbi.

Verbo accidunt.

Genus, Tempus, Modus, Figura, Persona, Numerus, Conjugatio.

DE GENERE.

Genus hic dupliciter erit, discendi causa, considerandum. Primò verbum est aliud, quo discernitur significatio verbi: An sit videlicet Verbum, Activum, Passivum, Neutrum, Deponens: vel quo discernitur sexus, atque ita verba sunt, vel Masculina, vel Fœminina, vel Neutra, vel omnis Generis.

Activum, ut: Sekam, Seco, ich haue.

Passivum, ut: Bom sekan, Secor, ich werd gehauet.

Neutrum, ut: Sedim, sedeo. Tezhem, curro, ich sitze/ ich lauffe.

DE TEMPORE.

Tempora sunt in conjugandis verbis, in lingua Slavica, tria,

Præsens, ut: Sekam, haue / hacke.

Præteritum, sub quo & Imperfectum & Plusquamperfectum comprehenditur, ut: Sem sekal, Secui, secabam, & secueram, ich hab gehacket.

Fu-

Futurum, *ut*: bom sekal, secabo, werde hacken.

DE MODO.

Modi sunt totidem, quot apud Latinos.

Indicativus, *ut*: Sekam, seco, ich hacke.

Imperativus, *ut*: Sekaj, seca, hacke du.

Optativus, *ut*: ô Debi sekal, utinam secarem, wolte GOtt ich hätte gehacket.

Subjunctivus, *ut*: Kadar secam, cum secem, weil ich hacke.

Infinitivus, Sekati, secare, hacken.

FIGURA.

Figura, *alia simplex*, *ut*: Sekam, seco.

Composita, *ut*: Nasekam, incido, ich haue an. presékam, præcido, ich haue ab.

Decomposita, *ut*: Neprepovedújem, non prohibeo, componitur enim ex voce negativa, nè, quod est, non, & prepovedújem, prohibeo, quod etiam compositum est, ex, pre, quod est, anté, & povedújem, quod est frequentativum à povejm, idest, indico, hinc prepovedújem quasi, frequenter & identidem dico.

PERSONA.

Personæ sunt tres.

Prima, *ut*: jest bérem, ego lego, ich lise.

Secunda, *ut*: ti béresh, tu legis, du lisest.

Tertia, *ut*: on bére, ille legit, er liset.

NUMERUS.

Numeri sunt tres, ut apud Græcos.

Singularis, *ut*: pishem, id est, scribo, ich schreibe.

Dualis, ut: pisheva, id est, nos duo scribimus, wir zwey schreiben.

Pluralis, ut: pishemo, scribimus, scilicet, plures, wir schreiben.

CONJUGATIO.

Ordines conjugandi personalia verba sunt tres.

Primus est eorum, quæ, desinunt in, AM, ut: délam, laboro, ich arbeite.

Secundus est eorum quæ desinunt in, EM, ut: dérem, excorio, ich schinde.

Tertius est eorum verborum, quæ exeunt in, IM, ut: velim, jubeo, ich gebiete.

CAPUT II.

Speciebus Verbi.

Primitiva sunt, ut:

Gorim, ardeo, ich brine. Svétim, luceo, ich leichte.

Derivativa sunt vel Inchoativa, ut:

1. Ardesco, id est incipio ardere, sazhnem goréti, ich fange an zu brinnen. Huc referuntur illa, impersonalium formam habentia, ut: Ardescit, se v'namle, vel se sashiga. Inchoativa redduntur per sazhne, vel perhája.

2. Frequentativa, ut:

Agito, id est, vedén, pred inu pred, pres prestánka, preneſtánu, delam, ich würcke/oder arbeite ohne unterlaß.

3. Meditativa seu Desiderativa, permislim vel shellim interpretantur, ut: Lectu-

Lecturio, id est, mislim oli shelim brati, ich lise gern.

4. Diminutiva, hæc redduntur, si illis præponitur vocula, per, ut:

Cantillo, id est, parumper cano, pèrpévam, vel pomálim pójem, ich singe gemach. Item, Sorbillo, id est, modicè sorbeo, pomálim sréblem, ich surffle gemach/ oder langsam

5. Imitativa, ut: patrizo.

Po ozhini shari, ali shegi, delam, ich schlage dem Vatter nach.

His cognata sunt quædam verba continuam actionem significantia: Et veniunt ferè ab omnibus verbis, ut: spishem, id est, exscribo, sed, spishújem. significat continuè exscribere, auß oder abschreiben. Et fiunt ex prima persona præsentis Indicativi, si um, em, & im, vel in, avam, vel in ujem, mutatur: sed frequenter id fit, quando componuntur verba cum præpositionibus.

CAPUT III.

De Formatione Temporum in Verbis: Canones.

1. Omne verbum, sive illud sit voce sive significatione activum, regulariter definit, vel in AM, vel in EM, vel in IM. Atque ideò rectè in lingua Carniolana tres ordines verborum constituuntur: videlicet, juxta voca-

les,

les, a, e, i, characteristicas in ultima syllaba: Sic in Am, desinentia, in præsenti tempore, prima persona, Indicativi modi, erunt primi: In EM, secundi: & in IM, tertij ordinis, ut: delam, laboro. Pishem, scribo. Lubim, amo.

2. Habito themate, quærendus erit Infinitivus: Is regulariter desinit in, Ti, ut: à delam, fit: delati, laborare, à pishem, fit pisati, scribere, à lubim, fit lubiti, amare.

3. Ab hoc Infinitivo formabitur, sive verbale dicas sive participiale verbum, mutata, Ti, ultima syllaba in, l, litteram, ut: à delati, fit, delal, qui laboravit. à Pisati, fit, Pisal, qui scripsit, à lubiti, fit, lubil, qui amavit:

Movetur autem hæc vox per tria genera, sic:

Singulari Numero, Genere.

Masculino, Delal, qui laboravi, visti, vit.
Fæminino, Delala, quæ laboravi, visti, vit.
Neutro, Delalu, quod laboravi, visti, vit.

DUALI NUMERO, GENERE.

Masculino, Delala, qui duo, laboravimus, vistis, verunt.
Fæminino, Delale, quæ duæ, laboravimus, vistis, verunt.
Neutra, Delala, quæ duo, laboravimus, vistis, verunt.

Plurali Numero, Genere.

Masculino, Delali, qui laboravimus, vistis, verunt.
Fæminino, Delale, quæ laboravimus, vistis, verunt.

Neu-

Neutro, Delalá, quæ laboravimus, vistis, verunt.

Hinc itaque fiunt præterita, cum verbo substantivo præsentis temporis, sim, si, je, id est, sum, es, est.

Hoc participium alios casus præter, nominativum singularem, dualem & pluralem, non habet.

Fit inde etiam Futurum, addita, ad dictum participium verbo substantivo Futuri, temporis. Id quod in conjugandis verbis, videbitur.

4. Ab hoc Infinitivo, formatur etiam verbum passivum, mutata ultima syllaba Infinitivi verbi activi, ti, in N, litteram, fit, à delati fit delan, quasi dicas laboratus, à Pisati, fit, pisan, scriptus, à lubiti, fit lublen, amatus. Movetur quoque per tria Genera, sic, Numero.

	Singulari.	Duali.	Plurali.
M.	Delan, laboratus,	Delana, laborati,	Delani, laborati.
F.	Delana, ta.	Delane, tæ.	Delane tæ.
N.	Delanu, tum.	Delana, ta.	Delana, ta.

Hoc participium declinatur per omnia genera & numeros.

Hoc unico participio absolvuntur omnia verba, sive ea sunt voce, sive significatione passiva, addito saltem verbo substantivo, sim, si, je, &c. sum, es, est.

Gerundium in, DO.

5. A tertia persona plurali, præsentis Indicativi activi, formatur vox, habens significationem latini Gerundij in, DO, additis ad finem ejus personæ litteris, zh, ut.

à Délajo, laborant, fit delajózh, laborando.
à Pishejo, scribunt, fit pishejózh, scribendo
à Lúbijo, amant, fit lubijózh, amando.

Participium præsens.

Hinc fit Participium temporis præsentis, per motionem, sic:

M. Delajózhi, laborans, Pishejózhi, scribens, Lubijózhi, amans.
F. Delajózha, laborans, Pishejózha, scribens, Lubijózha, amans.
N. Delajózhe, laborans, Pishejózhe, scribens Lubijózhe, amans.

Hæc declinantur per omnia genera, numeros & casus, quemadmodum Adjectiva.

Prius Supinum in TUM, *& Gerundium in* DUM.

6. Ab Infinitivo fit Supinum, significatione exprimens prius Supinum latinum in, tum, abjecta ab Infinitivo, littera ultima. I, ut:

à Délati, fit delat, laboratum, laborandum.
à Písati fit, pisat, scriptum, scribendum.
à Lubiti, fit lubit, amatum, amandum.

Verbalia in, NIE.

7. Ab Infinitivo possunt quoque formari Verbalia in, nje, ultima syllaba: ti, mutata in nje, ut:

à De-

à Délati, fit délanje, labore.
à Piſſati, fit piſsánje, ſcriptum.
à Lubiti, fit lublénje, amor.

Vel ſi mavis, potes ea formare à paſſivis participijs.

Verbalia in V, EZ, *&* ZA.

Veniunt etiam verbalia à verbis activis. Subſtantiva, Delu, labor: Piſmu, ſcriptio, Lubése, amor. Item, Délavez, laborator, Délaviza, laboratrix. Adjectiva: lub, a, u. Charus, a, um.

Gerundia in DI.

8. Infinitivus etiam ponitur loco Gerundij definentis in DI. Item poſterioris ſupini in TU, ut:

Zhas je délati, tempus eſt laborandi, piſati, ſcribendi, lubiti, amandi.

Supina in TU.

Teſhkú je délati, difficile eſt laboratu, Piſati, ſcriptu, lubiti, amatu.

Obſervationes quædam in conjugationes verborum.

1. Indicativus & Conjunctivus conveniunt voce, niſi quod Conjunctivo modo adduntur conditionales particulæ: aku, kadar, dokler, da, &c.
2. Indicativus modus diſtincta tempora, Præſens, Præteritum, ſub quo continetur, & Imperfectum & Pluſquamperfectum) & Futurum. Sic etiam modus Conjunctivus.

3. Im-

3. Imperativus habet duo distincta tempora, Præsens & Futurum.

4. Optativus modus, habet unum saltem tempus, videlicet. Præteritum Perfectum, quod ab Indicativi præteriti voce nihil differt, nisi quod Optativus habet votum, hoc est, adverbium vocandi ô si aut, utinam, id est, ô de bi.

5. Præteritum Indicativum activum, habet præpositum, participio activo, verbum substantivum, sem, si je, sum, es, est.

6. Futurum activum, habet vocem eandem participialem cum præteritis, nisi quod ei etiam præponitur, verbum substantivum, Futuri temporis, Bom, bosh, bo. Ero, eris, erit.

7. Passivum verbum absolvitur, Participio passivo, & verbo substantivo.

CAPUT IV.

Conjugatio verbi Substantivi, SUM.

Sine verbo substantivo SUM, nullum verbum inflecti potest, Quare ante omnia ejus inflexio subjungenda est. Nam eo bene cognito, obvia, erit & perfacilis omnium verborum, in lingua Carniolana, seu Slavica, conjugatio.

Indi-

Indicativi præsens, numeri Singularis.

Iest sim, ego sum, ich bin. Ti si, tu es, du bist. On, ona, onú, je. Ille, illa, illud est, er/sie/das ist.

DUALIS.

Mi sva, sve, sua, Nos duo, duæ, duo, sumus, wir zwey seynd. Vi sta, ste, sta. Vos duo, duæ, duo estis. ihr zwey seyd. Oná, oné, oná sta. illi, duo, illæ duæ, illa duo sunt, die zwey seynd.

PLURALIS.

Mi smo, nos sumus, wir seynd. Vi ste, vos estis, ihr seyd. Oni, oné, oná so, Illi illæ, illa sunt, die seynd.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquam perfectum Singularis numeri.

Sim bil, bila, bilu, Fui, ich bin gewesen.
Si bil, bila, bilu, Fuisti, du bist gewesen.
Ie bil, bila, bilú, Fuit, er ist gewesen.

DUALIS.

Sva bilá, sve bile, sva bila, Nos, duo, duæ, fuimus, wir zwey seynd gewesen. Sta bila, ste bilé, sta bilá, Vos duo, duæ, duo, Fuistis, ihr zwey seyd gewesen. Oná, oné, ona, sta, ste, sta, bila, é, á, illi, æ, a, duo duæ, duo Fuerunt, die zwey seynd gewesen.

PLURALIS.

Mi smo bili, bilé, bila, Nos fuimus, wir seyn gewesen. Vi ste bili, bilé, bilá, Vos fuistis, ihr seyd gewesen. Oni, oné, oná, so bili, bilé, bilá, Illi, illæ, illa, fuerunt, die seynd gewesen.

Futuri, Numeri Singularis.

Bódem, Ero, ich werde seyn. Bódesh, eris, du werdest seyn. Bóde, erit, er wird seyn. *Per syncopen*, Bom, bosh, bo, *per apocopen*.

Dualis.

Bódeva, bódevé, bódeva, Nos duo, duæ, duo erimus, per syncopen Bóva, bóve, bóva, Bódeta, bódete, bódeta, vos duo, duæ, duo, eritis, per syncopen, Bóta, Bóte, Bóta. Oná, oné, oná, Bódeta, Bódete, Bódeta. Jlli duo, illæ duæ, illa duo, erunt, per syncopen. Bóta, Bóte, Bóta.

Pluralis.

Bódemo, bódete, Bódejo, per Syncopen, Bómo, bóte, Bódo. erimus, eritis, erunt. wir werden/ ihr werdet/ sie werden seyn.

Imperativus Numeri Singularis.

Præsens & Imperfectum, tùm etiam Futurum sunt conjuncta. Vbi observandum singulari numero primam personam non haberi, In duali verò ac plurali, integrè inflecti per omnes personas.

Singularis.

Bodi ti, sis vel esto tu, seye du/ Bodi on, ona, onu, sit vel esto, ille, illa, illud, seye er/ sie/ daß.

Dualis.

Bódiva, ve, va, simus nos duo, æ, o. Bódita, te, ta, sitis vel estote vos, duo, æ, o. Bódita, te, ta, oná, é, á, sint vel estote illi duo, illæ duæ,

duæ, illa duo, *vel per syncopen*, Bota, te, ta, *in secundis & tertijs personis.*

PLURALIS.

Bodimo, simus, seyn wir/ oder sollen seyn / Bodite, sitis, seyd ihr / oder sollet seyn / Bodite, oni, one, a, sint illi, illæ, illa, seynd die / oder sollen seyn / *in secunda & tertia persona fit syncope*, sic: Bote.

OPTATIVUS.

Præsens, Imperfectum, Perfectum, & Plusquamperfectum, sunt conjuncta. Et est eadem vox, cum præterito Indicativi, nisi quod hic præponitur, votum, ô debi.

NUMERI SINGULARIS.

O debi jest bil, bila, bilu. Utinam ego essam vel fuissem, wolte GOtt ich wäre gewesen / O debi ti bil, bila, bilu. Utinam tu esses vel fuisses, wolte GOtt du wärest gewesen / O debi on, bil, ona bila, onu bilu. Utinam, ille, illa, illud, esset vel fuisset, wolte GOtt / er / sie / das wäre gewesen.

DUALIS.

O debi mi bilá, bilé, bilá. Utinam nos duo, duæ, duo essemus vel fuissemus, wolte GOtt wir zwey wären gewesen / O debi vi bila, bile, bila. Utinam vos duo, duæ, duo essetis vel fuissetis, wolte GOtt ihr zwey wäret gewesen / O debi ona bila, one, bile, ona bila. Utinam illi duo, illæ duæ, illa duo essent vel fuissent, wolte GOtt sie wären gewesen.

Pluralis.

O debi mi bili, bile, bila, utinam nos essemus vel fuissemus, wolte GOtt wir wären gewesen / O debi vi bili, bile, bila, utinam vos essetis vel fuissetis, wolte GOtt ihr wäret gewesen / O debi oni bili, one bile, ona bila, utinam illi, illæ, illa, essent vel fuissent, wolte GOtt sie wären gewesen.

Observationes.

Præteritum plusquamperfectum, posset reddi ad Germanicam imitationem, in hunc modum ut: pro, utinam fuissem diceretur: O debijestvshe bil. Augetur enim præteritum perfectum voce, vshe, quod, jam, significaret, sic enim præteritum perfectum absolutum quid significaret. Sæpè fit, ut adatur voci: vshe, etiam vox, Sdaunaj, vel daunu, quod est, diu, & sic redderetur præteritum plusquamperfectum, per, ô debi, jest, sdaunaj vshe bil. Id est, utinam ego diu jam fuissem.

Futurum.

Optativi modi efferendum est per præsens, sed & hoc periphrasticôs, recte efferri posse puto, sic: ô debi meni, bilu, id est, utinam mihi contingeret esse, vel per, posse, sic ô debi moglu biti, id est, utinam posset fieri, wolte GOtt ich wurde seyn.

Subjunctivus.

Hic modus ab Indicativo, nihil differt, nisi quod hic præponuntur voces conditionales:

nales: aku, si, kadar, quando, da, vel de, cum. Dokler, quandoquidem, vel quoniam.

Præsens & Imperfectum, Singularis Numeri.

Aku sim jest, cum sim, weil ich bin / Aku si, cum sis, weil du bist / Aku je on, ona, onu, cum sit ille, illa, illud, weil der / die / das ist.

DUALIS.

Akú sva, sve, sva mi cum nos duo, duæ, duo simus, weil wir zwey seyn / Akú sta, ste, sta, cum vos duo, duæ, duo sitis, weil ihr zwey seyd / Akú sta ona, ste one, sta ona, cum sint illi duo, illæ duæ, illa duo, weil die zwey seynd.

PLURALIS.

Aku smo mi, cum nos simus, weil wir seynd / Aku ste vi, cum vos sitis, weil ihr seyd / Aku so oni, one, ona. cum illi, ille, illa, sint, weil die seynd.

Præteritum perfectum & plusquamperfectum, numeri singularis.

Aku sim jest bil, bila, bilu, cum fuerim & fuissem, weil ich war gewesen / Aku si ti bil, bila, bilu, Cum fueris vel fuisses, weil du warest gewesen. Aku je on bil, ona bila, onu bilu, Cum ille, illa, illud fuerit vel fuisset, weil der / die / das war gewesen.

DUALIS.

Aku sva bila, sve bile, sva bila, Cum nos duo, duæ, duo, fuerimus vel fuissemus, weil wir zwey waren gewesen. Aku sta bila, ste bile, sta bila, Cum vos duo, duæ, duo, fueritis

vel fuissetis, weil ihr zwey wäret gewesen. Aku so oni, one, ona bili, bile, bila, Cum illi duo, illæ duæ, illa duo fuerint, vel fuissent, weil die zwey waren gewesen.

Pluralis.

Aku smo mi bili, bile, bila, Cum nos fuerimus vel fuissemus, weil wir waren gewesen. Aku ste vi bili, bile, bila, Cùm vos fueritis vel fuissetis, weil ihr waret gewesen. Aku so oni bili, one bile, ona bila, Cum illi, illæ, illa, fuerint vel fuissent, weil die waren gewesen.

Futurum, Numeri Singularis.

Aku jest bom, Cùm fuero, weil ich werd seyn. Aku ti bosh, Cùm tu fueris, weil du wirst seyn. Aku on, ona, onu bo, Cùm ille, illa, illud fuerit, weil der die das wird seyn.

Dualis.

Aku mi bova, ve, va, Cùm nos duo, æ, o, erimus vel fuerimus, weil wir zwey werden seyn. Aku vi bota, te, ta, Cùm vos duo æ, o, eritis vel fueritis, weil ihr zwey werdet seyn. Aku ona, e, a, bota, te, ta, Cùm illi duo, illæ duæ, illa duo erunt vel fuerint, weil die zwey werden seyn.

Pluralis.

Aku mi bomo, Cùm nos erimus vel fuerimus, weil wir werden seyn. Aku vi bote, Cùm vos eritis vel fueritis, weil ihr werdet seyn. Aku oni, one, ona, bodo, Cùm illi, illæ, illa, erunt vel fuerint, weil die werden seyn.

INFINITIVI PRÆSENS & IMPERFECTUM.

1. Biti, esse, seyn.
2. Participium præsens, Bodejózh, zha, zhe, Ens. Formatur autem à tertia persona plurali, futuri Indicativi, quod est. Bodejo, huic additur, zh, fit Bodejózh, zha, zhe.
3. Gerundium in DI, effertur per Infinitivú, Biti, essendi vel per genitivum verbalis, Bitje, quod habet in Genitivo Bitja, id est, essendi.
4. Gerundium in DO, per participium Bodejózh, essendo.
5. Gerundia in DUM, k'Bitju, quasi dicas ad essendum.
6. Supina per infinitivum redduntur.

CAPUT V.

Exemplum primi Ordinis Verborum exeuntium in AM, *Generis Activi*, *SEKAM*, *seco*.

INDICATIVUS, PRÆSENS, NUM. SINGULARIS.

Iest sekam, Ego seco, ich haue/ oder hacke. Ti sekash, Tu secas. du hauest. On, a, u, seka, ille, la, lud, secat, der / die/ das hauet.

DUALIS.

Mi sékava, ve, va, Nos duo, duæ, duo secamus, wir zwey hauen. Vi sékata, te, ta, Vos duo, æ, o, secatis, ihr zwey hauet. Ona, e, a, se-

sekata, te, ta, Jlli duo, illæ duæ, illa duo secant, die zwey hauen.

Pluralis.

Mi sekamo, Nos secamus, wir hauen. Vi sekate, Vos secatis, ihr hauet. Oni, e, à, sekajo, Jlli, illæ, illa, secant, die hauen.

Præteritum Imperfectum, Perfectum, & Plusquamperfectum, numeri Singularis.

Iest sim sekal, a, u, Ego secabam, secui, secueram, ich hab gehauet. Ti si sekal, a, u, Tu secabas, secuisti, secuerat, du hast gehauet. On a, u, je sekal, a, u, Jlle, a, ud, secabat, secuit, secuerat, der die das hat gehauet.

Dualis.

Mi sva, sve, sva, sekala, le, la, Nos duo, æ, o, secabamus, secuimus, secueramus. Vi sta, ste, sta, sekala, le, la, vos duo, æ, o, secabatis, secuistis, secueratis, Oni é, à, sta, ste, sta, sekala, le, la, Jlli, æ, a, secabant, secuerunt, secuerant.

Pluralis.

Mi smo sekali, le, la, Nos secabamus, secuimus, secueramus, wir haben gehauet. Vi ste sekali, le, la, Vos secabatis, secuistis, secueratis, ihr habet gehauet. Oni, e, a, so sekali, le, la, Jlli, læ, la, secabant, secuerunt, secuerant, die haben gehauet.

Observatio.

Posset præteritum perfectum, seorsim hoc modo conjugari, ut secui, sem bil sekal, &c.

At præteritum plusquamperfectum, sic: secueram, sim vshe bil sekal, vel: sim vshe bil sdaunaj sekal, sic essent distincta hæc tria præterita, videlicet:
Sem sekal, &c. secabam: Præterit. imperf.
Sèm bil sekal, &c. præteritum perfectum.
Sèm vshe bil sekal, &c. præt. plusquamperf.

Futurum, Numeri Singularis.

Iest bom sekal, a, u, Ego secabo, ich werd hauen. Ti bosh secal, a, u, secabis, du wirst hauen. On, a, u, bo sekal, a, u, Jlle, a, ud, secabit, der/ die/ das wird hauen.

Dualis.

Mi bova, ve, va, sèkala, le, la. Nos duo, æ, o, secabimus. Vi bota, e, a, sékala, le, la. Vos duo, æ, o, secabitis. Oná, é, á, bota, te, ta, sékala, e, a, Jlli, æ, a, duo, æ, o, secabunt.

Pluralis.

Mi bomo sèkali, le, la, Nos secabimus, wir werden hauen. Vi bote sèkali, le, la, Vos secabitis, ihr werdet hauen. Oni, e, a, bodo sèkali, le, la, Jlli, æ, a, secabunt, die werden hauen.

Observatio.

In Duali numero, ad Pronomina, majoris evidentiæ & emphaseos causa, adduntur interdum, dva, dve, dva, sic: mi dva, nos duo, mí dve, nos duæ, mi dvuja, nos duo in neutro genere. Item: Vi dva, vos duo, vi duje, vos

duæ, vi dvuja, vos duo. gen. neutri. Item Onadva, onedve, onadvuja, &c.

IMPERATIVUS OMNIUM TEMPORUM.

Prima persona singularis hîc desideratur.

NUMERI SINGULARIS.

Sekaj, ti, seka tu, vel secato tu, haue du. Sekaj on, a, u, secet vel secato ille, a, ud, haue der die das.

DUALIS.

Sékajva, ve, va, mi, Secemus nos duo, æ, o, hauen wir zwey / oder sollen hauen. Sekajta, e, a, vi, secate vos, duo, æ, o, hauet ihr zwey / oder sollet hauen. Sekajta, te, ta, oná, é, á, secent vel secanto illi, illæ, illa, duo, æ, o, hauen die zwey.

PLURALIS.

Sékajmo mi, secemus nos, hauen wir. Sekajte vi, secate vel secatote, vos, hauet ihr. Sekajo oni, e, a, secent, vel secanto illi, æ, a, hauen die.

OPTATIVUS.

Modus hîc conjuncta habet tempora, præsens, Imperfectum, Perfectum, Plusquamperfectum & etiam Futurum. Coincidit ipsa terminatione, cum præterito Indicativi modi nisi quod hîc præponitur votum, ô de bi.

NUMERI SINGULARIS.

O Debi jest bil, a, u, sekal, a, u, Utinam ego secarem vel secuissem, wolte GOtt / ich hauete / oder hätte gehaut. ô debi ti bil, a, u, sekal, la, u, Utinam tu secares vel secuisses,

ſes, wolte GOtt/ du haueteſt/ oder hätteſt gehauet. O débi on, a, u, bil, a, u, Utinam ille, a, ud ſecaret vel ſecuiſſet, wolte GOtt/ der/ die das hauete/ oder hätte gehauet.

Dualis.

O debi mi bilá, é, á, ſékala, le, la, Utinam nos duo, æ, o, Secaremus vel ſecuiſſemus, O debi vi bilá, é, á, ſékala, le, la. Utinam vos duo, æ, o. Secaretis, ſecuiſſetis, ô debi oná, é, á, bilá, é, á ſékala, le, la. Utinam illi, æ, a, duo æ, o. Secarent vel ſecuiſſent.

Pluralis.

O debi mi bili, e, a, ſékali, le, la, Utinam nos ſecaremus, vel ſecuiſſemus, wolte GOtt/ wir haueten/ oder hätten gehaut. O debi vi bili, e, a, ſekali, le, la, Utinam vos ſecaretis vel ſecuiſſetis, wolte GOtt/ ihr hauetet/ oder hättet gehaut. O debi, oni, e, a, bili, le, la, ſekali, e, a, Utinam illi, æ, a, ſecarent, vel ſecuiſſent, wolte GOtt/ die haueten/ oder hätten gehaut.

Observatio.

1. Præſens & imperfectum, à præterito pluſquam perfecto poſſent in hunc modum diſtingui, ut præſens & imperfectum, ſine verbo ſubſtantivo, bil, a, u, efferrentur. Sic: ô debi jeſt ſekal, id eſt: Utinam ego ſecarem. At perfectum & pluſquam perfectum, adderent ſibi verbum ſubſtantivum bil, a, u, ſic: ô debi jeſt bil ſekal, Utinam ego ſecuiſſem, ut eſt præſcriptum.

2. Fu-

2. Futurum hujus modi, poteſt reddi, ſic: ô Utinam ego ſecem, ô debi meni bilu ſekati. Quæ locutio ad verbum ſic latinè exprimeretur: Utinam mihi daretur ſeu contingeret ſecare, wolte GOtt/ es wäre mir erlaubt zu hauen.

Conjunctivus.

Idem cum Indicativo eſt hic modus, niſi quod ei præponantur conditionales particulæ: Aku, id eſt. Si, Kadar, id eſt, quando, Da, id eſt, cum, vel quod, Dokler, quandoquidem, quoniam.

Præsens Num. Singulari

Kadar jeſt ſekam, Cum ſecem, weil ich haue. Kadar ti ſekaſh, Cum tu ſeces, weil du haueſt. Kadar on, a, u, ſeka, Cum ille, a, ud, ſecet. weil der / die / das hauet.

Dualis.

Kadar mi ſékava, ve, va, cum nos duo, æ, o, ſecemus. Kadar vi ſekata, e, a. Cum vos duo, æ, o, ſecetis, Kadar, oni, e, a, ſekata, Cum illi, æ, a, duo, ſecent.

Pluralis.

Kadar mi ſékamo, Cùm nos ſecemus, weil wir hauen. Kadar vi ſékate, Cum vos ſecetis, weil ihr hauet. Kadar oni, e, a, ſékajo, Cum illi, æ, a, ſecent, weil die hauen.

Præteritum Imperfectum, & Plusquamperfectum Numeri Singularis.

Kadar ſim jeſt bil a, u, ſekal, a, u, Cùm ſecuerim

cuerim vel secuissem, weil ich hauete / oder hätte gehaut. Kadar si ti bil, a, u, sekal, a, u, Cum tu secueris vel secuisses, weil du haueteſt / oder hätteſt gehaut. Kadar je on, a, u, bil, a, u, sekal a, u, Cum ille, a, ud, secuerit vel secuisset, weil der die das hauete / oder hätte gehaut.

Dualis.

Kadar sva, sve, sua mi, bila, le, a, sekala, e, a, Cum nos duo, æ, o. Secuerimus vel secuissemus, Kadar sta, ste, sta vi bili, e, a sekala, e, a, Cum vos duo, æ, o, secueritis, secuissetis. Kadar sta, ste, sta, ona, e, a, bila, e, a, sekala, e, a. Cum illi, e, a, duo, æ, o, secuerint, vel secuissent.

Pluralis.

Kadar smo mi bili, e, a, sekali, le, la, Cum nos secuerimus, vel secuissemus, weil wir haueten / haben oder hätten gehaut. Kadar ste vi, bili, le, a, sekali, le, la, Cum vos secueritis, vel secuissetis; weil ihr hauetet / oder hättet gehaut. Kadar so oni, é, à, bili, é, à, sekali, é, a, cum illi, æ, a, secuerint vel secuissent, weil die haueten / haben oder hätten gehaut.

Observatio.

Præteritum plusquamperfectum poteſt disjunctim etiam addita saltem voce, vshe, & sdaunaj, ad præteritum, id quod in Indicativo modo monitum eſt.

Futurum, Numeri Singularis.

Kadar jeſt, bom sekal, a, u, Cum ego secuero,

cuero, weil ich werd hauen. Kadar ti bosh sekal, a, u, Cum tu secueris, weil du wirst hauen.
Kadar on, a, u, bo sekal, a, u, Cum ille a, ud, secuerit, weil der die das wird hauen.

Dualis.

Kádar mi bova, ve, va sekala, e, a. Cùm nos duo, æ, o, secuerimus.
Kádar vi bota, te, ta sekala, le, a. Cum vos duo, æ, o, secueritis.
Kádar ona é, á, bota, te, ta, sekala, e, a, Cum illi, æ, a, duo, æ, o secuerint.

Pluralis.

Kádar mi bomo sekali, e, a. Cum nos secuerimus, weil wir werden hauen.
Kádar vi bote sekali, e, a. Cum vos secueritis, weil ihr werdet hauen.
Kádar oni, e, a, bodo sekali, e, a. Cum illi, æ, a, secuerint, weil die werden hauen.

Infinitivus præsens, præteritum imperfectum. Sékati, secare, hauen.

1. *Participium præsens* sekajózh, a, e, secans, hauent.
2. *Participium præteritum*, sekal, gehauet.
3. *Futurum participium*, periphrasticôs effertur, per Futurum Indicativi.
4. *Gerundium* in DI, redditur per Infinitivum, sekati, ut: tempus est secandi, je zhas sekati, vel per verbale, je zhas sekajnja, ist Zeit zu hauen.
5. *Gerundium* in DO, per participium, sekajózh, secando.

6. Ge-

6. *Gerundium* in DUM, k'ſekajnju, ad ſecandum, per præpoſitionem affixam, & verbale.
7. *Supinum* utrunque præſtat Infinitivi vox, ſekati.
8. *Verbale*, ſekajnje, id eſt, ſectio. Sekalu, inſtrumentum ad ſecandum.

Sequuntur aliquot exempla verborum in AM. Ubi primò ponitur, thema, hoc eſt, prima perſona, præſentis Indicativi: Hinc Infinitivus: Demum participium præteritum. Nam ex his tribus formantur reliqui omnes modi, tempora, participia, Supina, Gerundia, Verbalia, etiam verba paſſiva.

CAPUT VI.

Verba Primi ordinis in AM, *incipientia ab.*

D.

Dam, dati, dal, DO, gibe.
Naprějdam, promo, gib herfür.
Bogátu oli obílu dam, gib reichlich
Délam, delati, delal, laboro, ago, facio, operor, arbeite / thue was.
Svetú délam, ſanctifico, ſancio, macht heilig.
Dréngam, drengati, drengal, urgeo, dringe.
Partíſkam, idem.

F.

Feráhtam, tati, tal, temno, contemno, ſperno, aſpernor, deſpicio, verachte.

Filam

Filam, lati, lal, farcio, fülle.

Bassam, idem.

Resfilam, refercio, erfülle.

Búgam, gati, gal, obedio, sequor, folge.

Sim pokórèn, obsequor, obtempero, idem.

G.

Glédam, dati, dal, video, respicio, aspicio, siehe.

Doli glédam, despicio, siehe hinab.

Grem gledat, viso, gehe zu besehen.

Gméram, rati, ral, augeo, mehre.

Mnóshim, idem.

I.

Iigrám, grati, gral, ludo, Spiel.

Iimám, meti, mel, habeo, habe.

Isviram, virati, viral orior, scaturio, entspringe.

K.

Kálam, kalati, kalal, findo, spalte.

Kopám, pati, pal, fodio, grabe.

Pokopám, sepelio, begrabe.

Kúham, hati, hal, coquo, koche.

L.

Ládam, dati, dal, Rego, regiere.

Regiram, oblastújem, idem.

Láutam, tati, tal, Sono, gibe einen Thon

Glass Dájem, idem.

Lúzham, zhati, al, Jacio, Würffe.

Mézhem idem.

M.

Málam, lati, lal, pingo, mahle. se másʒhújem ati, al, ulciscor, reche mich.

N.

Navádo jimám, méti, mel. soléo, pflege.

Núzam, zati, zal. Utor, gebrauche.

O.

O.

Ordnam, dnati, dnal, scisco, struo, ordne.

Ozhitam, tati, tal. Arguo, Schilde.

P.

Respáram, rati, ral, dirimo, zertrenne.

Pejlám, lati, lal, duco, veho, leite / führe.

Pélzam, zati, zal. Insero, jmpfe, pelße / propffe. Zejpim idem.

Pèrdám, dati, dal, addo, gib zu.

Pèr moravam, vati, val, cogo, nöthige / zwinge.

Silim, idem.

Pèrvágam, gati, gal, appendo, lege zu auff die Waag.

Pométam, tati, tal. Verro, kehre / säubere.

Poprávlam, bati, lal, sarcio, büsse / bessere. flikam, idem.

Pozhivam, vati, val, quiesco, ruhe.

Práskam, kati, kal Frico, scabo, kraße / schabe.

Predám, dati, dal, vendo, verkauffe.

Premágam, gati, gal, vinco, überwinde.

Púham, hati, hel. Fremo, schnauffe.

Smerzhim, idem.

R.

Ropózhem, ropotáti, ropotal, tumultuor, rumpele.

Restèrgam, gati, gal, Rumpo, reisse.

S.

Se savúpam, pati, pal, Fido, traue.

Se sanéssem, idem.

Sékam, kati, kal, seco, haue / hacke.

Shálbam, bati, bal, ungo, Salbe.

sházam, zati, zal, Reor, puto, existimo, achte / meyne.

shrájam, jati, jal, Clamo, schreye.

shivam, vati, val. Neo, spünne / nähe.

shónam, ati, al, parco, verschone.

shtrájfam, fati, fal, Arguo, plecto, straffe.

skládam, dati, dal, struo, ordne / richte.

skrívam, vati, val, abscondo, occulto, verberge.

Snam, snáti, snal, scio, nosco, weiß / kan.

Sposnám, snati, snal, Fateor, bekenne.

V.

Vágam, gati, gal, pendo, wäge.

Pésam idem.

Vájlam, lati, lal, volvo, walge / weltze.

Velám, lati, lal, valeo, gildte.

Vezhvelám, excello, præcello, antecello, übertriffe.

v'térgam, gati, gal, carpo, brich ab / significat etiam rumpo, zerreisse.

vúpam, pati, pal, spero, hoffe.

Z.

Zartám, tati, tal, indulgeo, verhänge.

Zhákam, kati, kal, expecto, warte.

Zimpram, prati, pral, condo, ædifico, baue.

Zíram, rati, ral, como, orno, ziere, snashim Idem.

CAPUT VII.

Exemplum Verbi Passivi, primi ordinis desinentis in AN, BOM, SEKAN, *id est*, SECOR.

Indicativus modus, præsens, & Futurum, numeri Singularis.

Bom sékan, a, u, secor, vel secabor, ich wird gehauet.

Bosh

Bosh ſékan, a, u, ſecaris vel ſecâre, vel ſecaberis, du wirſt gehauet.

Bo ſekan, a, u, ſecatur, vel ſecabitur, der/ die / das wird gehauet / oder wird gehauet werden.

Bova, ve, va, ſekana, e, a. Nos duo, æ, o, ſecamur vel ſecabimur. Bota, te, ta, ſekana, e, a,. Vos duo, æ, o, ſecamini vel ſecabimini. Bota, te, ta, ona, e, a, ſekana, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, ſecantur, vel ſecabuntur.

Pluralis.

Mi Bomo ſékani, e, a, nos ſecamur, vel ſecabimur, wir werden gehaut / oder gehaut werden. Vi bote, ſékani, e, a, vos ſecamini, vel ſecabimini, ihr werdet gehauet. Oni, e, a, Bodo ſékani e, a, illi, æ, a, ſecantur vel ſecabuntur, die werden gehauet.

Præteritum imperfectum, perfectum, & Plusquamperfectum, numeri ſingularis.

Jeſt ſim bil, la, u, ſékan, a, u. ſectus, a, um, ſum vel fui, ich bin oder war gehauet worden. Ti ſi bil, a, u, ſékan, a, u, tu ſectus, a, um, es vel fuiſti, Eras vel fueras, du biſt gehauet worden. On, a, o, je ſékan, a, u, bil, a, u. Jlle, a, ud, ſectus, a, um, eſt vel fuit, erat vel fuerat, der/ die/ das iſt gehauet worden.

Dualis.

Mi ſva, ſve, ſva, ſékana, e, a, bila, e, a. Nos duo, æ, o, ſecti, æ, a, ſumus vel fuimus, eramus vel fueramus. Vi, ſta, ſte, ſta, ſékana, e,

a, bila, e, a, Vos duo, æ, o, secti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis. Ona, e, a, sta, ste, sta, sékana, e, a, bila, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, secti, æ, a, sunt fuerunt vel fuere, erant vel fuerant.

PLURALIS.

Mi smo bili. e, a, sékani, e, a. Nos secti, æ, a, sumus vel fuimus, eramus vel fueramus, wir seynd / oder waren gehauet worden. Vi ste bili, æ, a, sékani, e, a, vos secti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis, ihr seyd gehauet worden. Oni, e, a, so bili, e, a, sékani, e, a, illi, æ, a, secti, æ, a, sunt fuerunt vel fuere, erant vel fuerant, die seynd gehauet worden.

FUTURUM CONVENIT CUM PRÆSENTI.

Imperativus, præsens & futurum, numeri Singularis.

Prima persona caret: Bodi ti sekan, a, u, secare tu, sey du oder werde gehauet. Bodi on, a, u, sekan, a, u, secetur ille, a, ud, sey der/ die/ das oder werde gehauet.

DUALIS.

Bodiva, ve, a, mi sekana, e, a, secemur nos duo, æ, o. Bodita, e, a, vi sekana, e, a, secemini vos duo, æ o. Bodita ona, e, a, sekana, e, a, secentur illi, æ, a, duo, æ, o.

PLURALIS.

Bódimo mi sekani, e, a, secemur nos, seynd wir oder werden gehauet. Bodite vi sekani, e, a, secemini vos, seyd ihr oder werdet gehauet. Bo-

Bodeso, oni, e, a, fekani, e, a, secentur illi, æ, a, seynd die oder werden gehauet werden.

Optativus, præsens, Præteritum Imperfectum, Perfectum, & Plusquamperfectum, numeri Singularis.

O debi jest bil, a, u, sékan, a, u. Utinam egò sectus, a, um, essem vel fuissem, wolte GOtt ich wäre gehauet worden. ô debi ti bil, a, u, sékan, a, u. Utinam tu sectus, a, um, esses vel fuisses, wolte GOtt du wärest gehauet worden. ô debi on, a, u, bil, a, u, sékan, a, u. Utinam ille, a, ud, sectus, a, um, esset vel fuisset, wolte GOtt der/die/das wäre gehauet worden.

DUALIS.

O debi mi bilá, é, á sekana, e, a. Utinam nos duo, æ, o, secti, æ, a, essemus vel fuissemus. O debi vi bilá, é, à, sekana, e, a. Utinam vos duo, æ, o, secti, æ, a, essetis vel fuissetis. O debi oná, é, á, bila, é, á, sekana, é, á. Utinam illi, æ, a, duo, æ, o, secti, æ, a, essent vel fuissent.

PLURALIS.

O debi Mi bili, é, á, sekani, e, a. Utinam nos secti, æ, a, essemus vel fuissemus, wolte GOtt wir wären gehaut worden. O debi vi bili, é, á, sekani, e, a. Utinam vos secti, æ, a, essetis vel fuissetis, wolte GOtt ihr wäret gehaut worden. O debi, oni, one, ona bili, é, á, sekani, æ, a. Utinam illi, æ, a, secti, æ, a, essent vel fuissent, wolte GOtt die wären gehaut worden.

Futurum hujus modi, potest reddi hoc modo: ut diceretur: O debi meni bilu sekanimu biti, ad verbum latinè sic: Utinam mihi daretur, vel contingeret, ut secer, & sic per omnes numeros, personas & genera.

Conjunctivus, Præsens, & Futurum, Numeri Singularis.

Kadar jest bom sekan, a, u. Cum ego fecer, vel sectus, a, um, ero vel fuero, weil ich gehauet war/ oder werde gehaut werden. Kadar ti bosh sekan, a, u. Cum tu feceris, vel fecere, sectus, a, um, eris vel fueris, weil du gehaut warest/oder wirst gehaut werden. Kadar, on, a, u, bo sekan, a, u. Cum ille, a, ud, fecetur vel sectus, a, um, erit vel fuerit, weil der/ die/ das gehaut war/ oder wird gehaut werden.

Dualis.

Kadar mi Bova, ve, va, sekana, e, a. Cum nos duo, æ, o, fecemur vel secti, æ, a, erimus vel fuerimus. Kadar vi bota, e, a, sekana, e, a. Cum vos duo, æ, o, fecemini, vel, secti, æ, a, eritis vel fueritis. Kadar oná, é, á, bota, e, a, sekana, e, a. Cum illi, æ, a, duo fecentur vel secti, æ, a, erunt vel fuerint.

Pluralis.

Kadar mi bomo secani, e, a. Cum nos fecemur vel secti, æ, a, erimus vel fuerimus, weil wir gehaut waren/ oder werden gehaut werden. Kadar vi bote, sekani, e, a. Cum vos

fece-

fecemini vel secti, æ, a, eritis vel fueritis, weil ihr gehaut waret / oder werdet gehaut werden. Kadar, oni, é, á, bodo, sekani, e, a. Cum illi, æ, a, secentur vel secti, æ, a, erunt vel fuerint, weil die waren gehaut / oder werden gehaut werden.

Præteritum perfectum & plusquamperfectum, Numeri Singularis.

Kadar sim jest bil, a, u, sekan, a, u. Cum ego sectus, a, um, sim vel fuerim, essem vel fuissem, weil ich bin / oder war gehaut worden. Kadar si ti bil, a, u, sekan, a, u. Cum tu sectus, a, um, sis vel fueris, esses vel fuisses, weil du bist / oder warst gehaut worden. Kadar je, on, a, u, bil, a, u, sekan, a, u. Cum ille, a, ud, sectus, a, um, sit vel fuerit, esset vel fuisset, weil der / die / das ist / oder war gehaut worden.

Dualis.

Kadar sva, ve, va, bilá, é, á, sekana, e, a. Cum nos duo, æ, o, secti, æ, a, simul vel fuerimus: essemus vel fuissemus. Kadar sta, ste, sta, bilá, e, á, sekana, e, a. Cum vos duo, æ, o, secti, æ, a, sitis vel fueritis, essetis vel fuissetis. Kadar sta, ste, sta. Oná, é, á, bilá, é, á, sekana, é, á. Cum Illi, æ, a, duo, æ. o, secti, æ, a, sint fuerint, essent vel fuissent.

Pluralis.

Kadar smo mi bili, é, á, sakani, e, a. Cum nos secti, æ, a, simus vel fuerimus, essemus vel fuisse-

fuissemus, weil wir seynd / oder waren gehaut worden. Kadar, ste vi bili, é, á, sekani, e, a. Cum vos secti, æ, a, sitis vel fueritis, essetis vel fuissetis, weil ihr seyd / oder waret gehaut worden. Kadar so oni, one, oná, bili, é, á, sekane, a. Cum illi, æ, a, secti, æ, a, sint vel fuerint, essent vel fuissent, weil die seynd / oder waren gehaut worden.

Infinitivus modus omnium temporum & numerorum.

Sekan, a, u, biti, secari vel sectum iri, gehaut seyn oder werden.

Participium præteritum, sakan, a, u, sectus, a, um, gehaut worden.

Futurum participium, kèr bo sekan, a, u; secandus, a, um, gehaut sollen werden.

Verbale, Sekajnje, sectio.

OBSERVATIO.

Neque est hic dissimulandum, Verba passiva & his similia, fieri etiam ex Activa voce, si ei præponitur, particula, se, sic, se sekam, se sekash, se seka. Id est, secor, aris, atur, &c. Nihilominus etiam ejusmodi verba habere formam & naturam verborum, quæ latinis appellantur: Nuncupandi, ut: cum dicerem, scribor Petrus. Slavice sic, se pishem Peter. Inflectuntur verò per omnia sicut activæ voces verba, nisi præposita syllaba hac se, omnibus modis, temporibus, personis & nume-

numeris. Id quod monuisse satis est. De reliquis cogitabunt studiosi hujus linguæ.

Huc confer verborum passivorum & his similium plura exempla.

DE VERBIS IMPERSONALIBUS.

Verba impersonalia fiunt, à tertijs personis singularibus, præpositis eis, voce, se.

EXEMPLUM.

Indicativus præsens, se seka, secatur, man hauet.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum.

Se je sekalu, secabatur, sectum est vel fuit, erat vel fuerat, man hat gehaut.

Futurum, se bo sekalu, secabitur, man wird hauen.

Imperativus præsens & Futurum.

Sekaj se, vel de se seka, secetur, man haue/ oder soll gehaut werden.

Optativus, Præsens, Præteritum Imperfectum, Perfectum & Plusquamperfectum, & Futurum.

O de bi se sekalu: utinam secaretur, vel sectum esset vel fuisset, secetur, wolte GOtt es wäre gehaut/ oder wäre gehaut worden.

Conjunctivus Præsens & Imperfectum.

Kadar se seka, cum secetur, & secaretur, weil man hauet / oder gehauet wird.

Præteritum perfectum, & Plusquamperfectum.

Kadar se je sekalu, cum sectum sit vel fue-

rit, esset vel fuisset, weil man gehauet hat/ oder weil gehauet ist worden.

Futurum.

Kadar se bo sekalu. Cum sectum erit vel fuerit, weil man wird hauen/ oder wird gehauet werden.

Infinitivus Præsens & Imperfectum.

Se sekati, sacari, gehaut werden.

Atque ad hunc modum omnia impersonalia, sive sint ab Activis derivata, vel natura talia, inflectuntur.

Observatio.

Impersonalia cum personalibus passivis vel Nuncupativis, voce conveniunt. Ac significatione & constructione differunt. Nam personalia cum sunt, habent post se rectum, at impersonalia absolutè ponuntur sine recto à tergo, ut: se pishe Peter: scribitur Petrus, personale est, se pishe, scribitur, impersonale.

CAPUT VIII.

Exemplum Secundi Ordinis verborum desinentium in, EM, Pishem, scribo.

Indicativi præsens, numeri Singularis.

Jest pishem, ego scribo, ich schreibe. Ti pishesh, tu scribis, du schreibest. On, a, u, pishe. Jlle, a, ud, scribit, der/ die/ das schreibet.

Dualis.

Mi pisheva, ve, va, nos duo, æ, o, scribimus. Vi pisheta, te, a, vos duo, æ, o, scribitis,

tis, Oná, é, á, pisheta, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, scribunt.

Pluralis.

Mi pishemo, nos scribimus, wir schreiben. vi pishete, vos scribitis, ihr schreibet. Oni, é, á, pishejo, illi, æ, a, scribunt, die schreiben.

Præteritum & Imperfectum, Perfectum, & plusquamperfectum numeri singularis.

Jest sim pisal, a, u, ego scribebam, scripsi, scripseram, ich schriebe / hab oder hatte geschrieben. Ti si pisal, a, u, tu scribebas, scripsisti, scripseras, du schriebest / hast oder hattest geschrieben, On, a, u, je pisal, a, u, ille, a, ud, scribebat, scripsit, & scripserat, der / die / das schriebe / hat oder hatte geschrieben.

Dualis.

Mi sva, sve, sva, Pisála, e, a, nos duo, æ, o, scribebamus, scripsimus, scripseramus. Vi sta, ste, sta, pisala, e, a, vos duo, æ, o, scribebatis, psistis, pseratis. Oná, é, á, sta, ste, sta, pisala, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, scribebant, scripserunt, scripserant.

Pluralis.

Mi smo pisáli, e, a, nos scribebamus, scripsimus, scripseramus, wir schrieben / haben oder hatten geschrieben. Vi ste pisali, e, a, vos scribebatis, scripsistis, scripseratis, ihr schriebet / habt oder hattet geschrieben. Oni, e, a, so pisali, e, a, illi, æ, a, scribebant, scripserunt, scripserant, die schrieben / haben oder hatten geschrieben. Ob-

OBSERVATIO.

Quæ de his temporibus in primo ordine dicta sunt, possunt huc quoque referri.

FUTURUM, NUMERI SINGULARIS.

Jest bom pisal, a, u, ego scribam, ich werde schreiben. Ti bosh, pisal, a, u, scribes, du werdest schreiben. On, a, u. Bo pisal, a, u, ille, a, ud, scribet, der/ die/ das wird schreiben.

DUALIS.

Mi bova, ve, va, pisála, e, a, nos duo, æ, o, scribemus. Vi bota, e, a, pisala, e, la, vos duo, æ, o, scribetis. Ona, e, a, Bota, e, a, pisala, le, la, illi, æ, a, duo, æ, o, scribent.

PLURALIS.

Mi bomo pisali, e, a, nos scribemus, wir werden schreiben. Vi bote pisali, e, a, vos scribetis, ihr werdet schreiben. Oni, e, a, Bodo pisali, e, a, illi, æ, a, scribent, die werden schreiben.

OBSERVATIO.

Huc refer, quod, in primo ordine annotatum est.

Imperativus, omnium temporum numeri singularis.

Prima persona singularis desideratur, Pishi ti, scribo tu, schreibe du. Pishi, on, a, u, scribat aut scribito, ille, a, ud, schreibe der / die / das.

DUALIS.

Pishiva, ve, va, mi, scribamus nos, duo, æ, o, Pishita, e, a, vi, scribite, vel, scribitote, vos

duo,

duo, æ, o, Pishita, e, a, ona, e, a, scribant, scribunto, scribuntote, Illi, æ, a, duo, æ, o.

Pluralis.

Pishimo mi, scribamus nos. schreiben wir/ Pishite vi, scribite vel scribitote. schreibet ihr. Pishite, ali naj pishejo oni, e, a, scribant, vel scribuntote, illi, æ, a, schreiben die.

Optativus, præsens Imperfectum, præteritum perfectum & plusquamperfectum numeri Singularis.

O debi, jest bil, a, u Pisal, a, u. Vtinam ego scriberem, scribsissem, wolte GOtt/ ich schriebe/ oder hätte geschriben. O debi, ti bil, a, u, pisal, a, u. Utinam tu scriberes, scribsisses, wolte GOtt du schriebest/ oder hättest geschrieben. O debi on, a, u, bil, a, u, pisal, a, u. Utinam ille, a, ud, scriberet, scripsisset, wolte GOtt/ der/ die/ das schriebe/ oder hätte geschrieben.

Dualis.

O debi mi bila, e, a, pisála, e, a. Utinam, nos duo, æ, o, scriberemus, scripsissemus. ô debi vi bila, e, a, pisala, e, a. Utinam vos duo, æ, o, scriberetis, scripsissetis. ô debi, ona, e, a, bila, e, a, pisala, e, a. Utinam illi, e, a, duo, æ, o, scriberent, scripsissent.

Pluralis.

O debi, mi bili, e, a, pisáli, e, a. Utinam, nos scriberemus, scripsissemus, wolte GOtt

wir

wir schrieben/ oder hätten geschrieben. ô debi vi bili, e, a, pisali, e, a. Utinam vos scriberetis, scripsissetis, wolte GOtt ihr schriebet/ oder hättet geschrieben. ô debi oni, e, a, bili, e, a, pisali, e, a. Utinam illi, e, a, scriberent, scripsissent, wolte GOtt die schrieben/ oder hätten geschrieben.

Observatio.

Huc transfer ea, quæ, annotata sunt in primo ordine.

Conjunctivus, præsens, numeri singularis.

Kadar jest pishem, cum ego scribam, weil ich schreibe. Kadar ti pishesh, cum tu scribas, weil du schreibest. Kadar on, a, u, pishe, cum ille, a, ud, scribat, weil der/ die/ das schreibet.

Dualis.

Kadar mi pisheva, ve, va, cum nos duo, æ, o, scribamus. Kadar vi pisheta, e, a, cum vos duo, æ, o, scribatis. Kadar, oni, e, a, pisheta, e, a, cum illi, æ, a, duo, æ, o, scribant.

Pluralis.

Kadar mi pishemo. cum nos scribamus, weil wir schreiben. Kadar vi pishete. cum vos scribatis, weil ihr schreibet. Kadar oni, e, a, pishejo. cum illi, æ, a, scribant, weil die schreiben.

Præteritum imperfectum, perfectum & plusquamperfectum singularis numeri.

Kadar sim jest bil, a, u, pisal, a, u. cum scriberem, scripserim, scripsissem, weil ich

schriebe / hab oder hatte geschrieben. Kadar si ti bil,, a, u, pisal, a, u. cum scriberes, scripseris, scripsisses, weil du schribest / hast oder hattest geschriben. Kadar, je on, a, u, bil, a, u, pisal, a, u. cum ille, a, ud, scriberet, scripserit, scripsisset, weil der / die / das schriebe / hat oder hatte geschrieben.

Dualis.

Kadar sva, ve, va, mi bila, e, a, pisala, e, a. cum nos duo, æ, o, scriberemus, scripserimus, scripsissemus. Kadar sta, ste, sta, vi bila, e, a, pisala, e, a. cum vos duo, æ, o, scriberetis scripseritis, scripsissetis. Kadar, sta, ste, sta, ona, e, a, bili, e, a, pisala, e, a. cum illi, æ, a, duo, æ, o, scriberent scripserint, scripsissent.

Pluralis.

Kadar smo bili, e, a, Cum scriberemus, scripserimus, scripsissemus. weil wir schriben / haben oder hätten geschrieben. Kadar ste bili, e, a, pisali, e, a, Cum scriberetis. scripseritis, scripsissetis. weil ihr schriebet / habt oder hättet geschrieben. Kadar sobili, e, a, pisali, e, a. Cum scriberent, scripserint, scripsissent. weil die geschrieben / haben oder hätten geschrieben.

Futurum, Numeri Singularis.

Kadar Bom Pisal, a, u. Cum scripsero. weil ich schreiben werde. Kadar Bosh pisal, a, u. Cum scripseris. weil du schreiben werdest. Kadar on, a, u. Bo pisal, a, u. Cum Ille, illa, ud, scripserit. weil der / die / das schreiben wird.

Dua-

Dualis.

Kadar Bova, e, a, pisala, e, a, Cum nos duo, æ, o, scripserimus. Kadar Bota, te. ta, pisala, e, a. Cum vos duo, æ, o, scripseritis. Kadar ona, e, a. Bota, e, a, pisala, e, a. Cum, Illi, æ, a, duo, æ, o, scripserint.

Pluralis.

Kadar Bomo pisali, e, a. Cum scripserimus. weil wir schreiben werden. Kadar Bote, pisali, e, a, Cum scripseritis. weil ihr schreiben werdet. Kadar Oni, e, a, Bodo pisali, e, a. Cum illi, æ, a, scripserint. weil die schreiben werden.

Infinitivus, præsens, præteritum imperfectum, perfectum plusquamperfectum.

Pisati, scribere, schreiben.

Participium præsens, pishejózh, a, e, scribens, schreibend.

Participium præteritum, Pisal, qui scripsit, quod tamen etiam aliorum temporum est capax.

Futurum participium, per futurum Indicativum effertur, ut bom pisal, a, u, scribam vel sum scripturus, a, um, wird schreiben.

Gerundium in DI, redditur per Infinitivum, pisati, schreiben.

Gerundium in DO, per participium, pisejózh, scribendo, mit schreiben.

Gerundium in DUM, itidem per Infinitivum, vel sic: k'pisanju, ad scribendum, per præpositionem affixam, h' vel k' & verbale, zum schreiben.

Su-

Supinum utrumque, præstat Infinitivi vox, pisati, schreiben.

Verbale, pisánje, scriptio, & pismu, scriptum, das Schreiben. & pisár, scriptor vel scriba, der Schreiber.

Sequuntur plura exempla activæ vocis, hujus ordinis.

CAPUT IX.

Verba Secundi Ordinis in EM, incipientia ab.

B.

Bèrem, brati, brál, lego, lese.

Pobérem, colligo, liese, klaube zusammen.

Bijem, Biti, bil. Cædo, percutio, verbero, Ico, schlage/ haue.

v'bijem, occido, tödte.

Pèrbijem, affigo, heffte an.

Resbijem, Frango, percello, zerbreche/zerschlage.

Notèr v'bijem, incutio, schlag ein.

Bodem, bosti, bódel, pungo, stupffe / stiche/ hefte.

Isbódem, expungo, steche auß.

Isbrishém, idem.

Bliskázhem, vel Bliskam, Bliskati, Bliskal, mico, fulgeo, glänße.

Brijem, Briti, Bril. Rado, tondeo, schabe/ schere.

D.

Déjem, djati, djal, facio, thue.

Dérem, dreti, dèrl, exentero, deglu-

bo,

bo, lacero, schinde/ reisse.

Dopádem, dopásti, dopádèl, placeo, gefalle.

Se Dotáknem, se dotakniti, dotàknil, attingo, rühre an/ berühre.

G.

Se Giblem, Gibati, Gibàl, moveo, bewege mich/ rüre mich. Se ganem, ganiti, ganil, idem.

Glójem, glodati, glodal, Rodo, nage. oglojem, ambedo, umbnage.

Grem, jiti, shàl. Eo, vado, gehe.

Mumu vel mimu grem, prætereo, gehe für über.

Notèr grem, ingredior, gehe hinein.

Mumu vun grem, Emineo; gehe für auß.

Grisem, gristi, grisèl, mordeo, beisse.

H.

Hàrzhém, hèrzháti, vel hèrkáti, hèrzhàl vel hèrkàl, Sterto, schnarche/ schlaffe tieff.

Hózhem, hotéti, hotél vel htèl, volo, will.

I.

Jem, Jesti, Jedil, edo, comedo, isse.

Jémlem jemáti, vel vseti, à vsámem: vsel, accipio, nihme.

Grem jemát, Capesso, gehe zu nehmen.

Iiszhem, jiskáti, jiskal, quæro, suche.

Ismáknem, ismakniti, ismaknil, Eripio, reiß herauß.

piplem idem.

Isréshem isrésati, isresàl, sculpo, grabe auß/ schnitzle.

Istégnem, istegniti, isteg-

ìstegnil, Exero, strecke auß.

K.

Káshem, kásati, kasàl. Ostendo, zeige.

Klizhem, klizati, klizàl, voco, ruffe.

Pèrklizam, Accerso, beruffe.

Kójlem, kláti, klal, findo, spalte.

Rafkójlem, idem findo.

Krádem, krasti, kradèl. Furor, stehle.

Kújem, kováti, kovál, cudo, schmiede.

L.

Lèjsem, lesti, lesèl, repo, serpo, kriche / item scando, steige.

Gori grem gori pojti, gori shàl, Ascendo, steig hinauff.

Lijem, liti, lil, fundo, giesse.

Líshem, lisati, lisal, lingo, lecke.

M.

Máshem, másati, masàl, ungo, Salbe / Shalbam, idem.

Mejlem mleti, mlèl, Molo, mahle.

Kruh pézhem, pezhi, pekèl, pinso, bache Brodt.

Mórem, mozhi, mogèl, Queo, possum, mag.

Molsen, molsti, molsèl, mulgeo, melche.

N.

Nágnem, nagníti, nagnil, inflecto, biege / neige. Nagiblem, idem.

Nagnjétem, nagnjésti nagnjel, infercio, fülle. Nabasam, sati, sal, idem.

Nájdem, najti, nashèl, invenio, reperio, finde.

Nápnem, nepéti, napél, Tendo, spanne.

Napréj grem, jiti, shàl, præeo, Anteeo, præcedo, ich gehe voran.

Nárasen déjem: djáti, djal, discerno, entscheide.

Nésem, nesti, nesél, Gero, trage.

Nézhem vel nózhem nehteti, nehtil, Nolo, will nicht.

O.

Obèrnem, obèrniti, obèrnil, verto, kehre/ wende umb.

Objémlem vel obimem, obiéti, amplector, umbfahe.

Dájem, dati, dál, do, gibe.

Obílu dájem, largior, gib reichlich.

Oplázhem obplákati, obplákal, lugeo, beweine. Obplakam idem.

Obséjem, obsjáti, obsjal, consero, besähe.

Odprém, odpérti, odpèrl, Aperio, thue auff.

Odvsámem, odvséti ovsél, adimo, nihm darvon.

Odvéshem, odvésati, odvésal, Solvo, löse auff.

Oppáshem, oppásati, oppásal, Cingo, gib umb/ gürte.

Se Oppotáknem, oppotakníti, oppotaknísl, offendo, impingo, stosse an.

Ostánem, ostáti, ostál, Maneo, bleibe.

Stanovitèn ostánem, persisto, permaneo, verharre beständiglich.

P.

Pádem pasti, padèl. labor, cado. falle.

Doli pádem. Ruo, falle nieder.

Popádem. prehendo. erwische.

Pá-

Pásem, pasti, pasel. pasco. weyde.

Pegérujem, pegérova ti, pegéroval, posco, peto, cupio. begehre.

Perem, práti, prál. lavo. wasche.

Pèrlisújem, prelisuváti, perlisuvál, blandior, heuchle.

Pèrvèrshem, pèrvrézhi, pèrvèrgèl. adjicio. würff zu.

Pézhem, pezhi, pékèl. torreo. dörre/ brate.

Kruh pézhem. Panem pinso. bache Brodt.

Pijem, piti, pil. bibo. trüncke.

Piplem, pipati, pipàl. vello. rupffe. skúbem, skúbsti, skúbel, idem.

Pishem, pisati, pisal. scribo. schreibe.

sePlázhem, vel plákam, plákati, plakal. fleo. weine.

Podprém, podpréti, podpèrl. fulcio. unterstütze.

Pójem, pél, péti. cano, psallo. singe.

Tihu pójem, ali v'mess pójem. succino. sing gemach.

Pokáshem, pokásati, pokásal. ostendo. zeige.

Poklízhem, poklízati poklízal. voco, accerso. ruffe.

Pokríjem, pokríti, pokríl. tego, operio, nubo. bedecke.

Póshlem, posláti, posslál. mitto. sende / schicke.

Potáknem, potakníti, potaknil. Figo. heffte.

Povém, povédati, povédal, dico, sage.

Povérnem, poverníti povèrnil. reddo, gib wider.

Prédem, presti, prédel neo, spinne/ nähe.

Premórem, premózhi, premógèl. vinco, supero. überwinde. Premágam premágati, premágal, idem.

Prepovém, prepovédati, prepovédal, prohibeo, veto. verbiete.

Pridem, priti, prishèl. venio. kome.

Spet pridem, redeo. kome wider.

se Napihújem, se napihováti, se je, napihovál. Turgeo. bin auffgeblassen.

Prozh vsdigújem, vsdiguváti, vsdiguvál. tollo. hebe hinweg.

R.

Respném, respéti, respél. expando, spanne voneinander.

Rástem, rasti, rasèl. Cresco. wachse.

Resgnjétem, resgnjésti, resgnjél. refercio. fülle voneinander, schoppe voneinander.

Réjshem, resati, resal. scindo, scalpo. schneide, grabe.

Résmishlúem, resmishuváti, resmishuvál. reminiscor. gedenck wider.

Rézhem, rézhi, rekal. dico. sage.

Ropózhem, ropotáti, ropotál, Crepo, krache, rausche.

S.

Sájmem, sajéti, sajél. haurio. schöpfe.

Sanésem, sanésti, sanésel. ignosco. verschone, halt zu gut. Sanásham, sanáshati, sanáshal, idē.

Se sanésem, se sanésti, sem se sanésèl. fido confido. vertraue.

Saprém, sapréti, sapèrl Claudo. versperre.

Sázhnem, sazhéti, sazhél.

zhél. ordior. fange an.
s'dérem, s'dréti, s'dèrl Eripio. reiß herauß.
ſéjem, sjáti, sjal. ſero. ſähe.
Obſéjem. conſero. beſähe.
s'bríſhem, s'bríſati, s'bríſal. Deleo, expungo, aboleo, löſchauß/thue auß.
s'hájnem, shéti, shél. meto. ernde/ſchneide.
Shalújem, shaluváti, shaluvál. doleo, lugeo, mœreo. traure/beweine.
Shénem, gnáti, gnal, pello, ago. treibe.
Prozh shénem. depello. treibe weck.
Spet shénem. redigo. treib wieder.
Shgem, shgáti, shgál. Uro. brenne.
Skázhem, ſkákati, ſkakal. ſalio. hupfſe/ ſpringe.
Shkríplem, ſhkrípati. ſhkripal. Crepo. krache/ kirre.
Skúbem, ſkúbſti, ſkubél. vello. rupffe.
v'kupſklénem, ſkleníti, ſklénil. jungo. füge zuſamen.
s'máknem, s'makníti, s'makníl. Rapio. reiß auß.
s'merſújem, s'merſúvati, s'merſuvál. algeo, frigeo. erkalte.
s'páhnem, s'páhniti, s'páhnil. excludo. ſchlüſſe auß.
s'próſtrem, s'proſtréti, s'proſtèrl. pando, expando. ſtrecke von einander.
Sréblem, ſrébati, ſrébal. ſorbeo. ſirffle.
Stárem, ſtréti, ſtèrl. frango. breche.
Vunſtárem. effringo, brúch auß.
Stérshem, ſtergáti, ſtérgàl. ſcabo, ſchabe/ kratze.

s'véshem, s'vésati, s'vésal. ligo. binde.
Svetújem, svetuváti, svetuvál, svadeo. consulo. rathe.

T.

Tézhem, tezhi, tekél. Curro, fluo. lauffe/ fliehe.
Tkem, tkáti, tkal. texo. webe.
Tòlzhem, tòlzhi, tolkèl. tundo, tero. stosse.
v'kup stólzhem, contundo, zerknirsche gar.
Trepézhem, trepetáti, trepetál. tremo. zittere.
Trésem, trésti, tresàl. quatio. schüttele.

V.

Várujem, váruvati, váruväl. caveo, custodio. hüte.
v'bijem, v'biti, v'bil. schlag zu todt.
Noter v'bijem. Incutio. schlag ein.
Vérnem, verniti, vernil, redo. gib wider.
vérshem, vrezhi, vèrgèl. lacio. würffe.
pervérshem. adjicio. würffe hinzu.
doli vérshem. sterno. würffe nider.
v'mérjem, v'mréti, v'mèrl, morior, sterbe.
Viérujem vel verjem, vérúvati vel verjéti, vérúval vel verjél. credo. glaube.
Véshem, vésati, vésal. vincio, ligo. binde.
Vosle véshem, oli délam. nexo. knüpffe.
Odvéshem. Solvo. löse auff.
Vjidé, vjiti, vshàl. evado, efugio. entgehe.
Vijem, viti, vil. torqueo. winde/ peynige.
Vlézhem, vlézhi, vlékèl traho. ziehe.
prozh vlézhem, proficiscor. ziehe hinweg. v'pi-

v'pijem, vpiti, vpil. clamo. schreye.
v'ráſtem, v'raſti, v'ráſèl. inoleo. weichs ein.
vrèm, vréti, vrèl. ferveo, bullio. siede.
v'ſtánem. ſurgo. ſtehe auff.
ſe v'gánem, v'ganiti, v'ganil. cedo. weiche.
ſe prozh v'gánem. diſcedo. weiche davon.
ſe naſàj v'gánem. recedo., weiche hintersich.
v'sámem, vséti, vsél. ſumo, accipio, capio, nihme.
s'ſilo v'sámem. rapio. nihm mit Gewalt.
prozh vſàmem, tollo. nihm weck.
Odvsámen. adimo nihm hin.
v'sdignem, v'sdigniti, v'sdignil. tollo. heb auff.
v'sdihújem, v'sdihati, v'sdihnil. ſuſpiro, gemo. seuffze.
vushgém, vushgáti, vushgál. accendo. zünde an.
v'táknem, v'takniti, v'teknil. pango, figo. stecke ein.
v'kup ſtáknem, ſtákníti, ſtáknil. compingo. heffte aneinander.
v'kup, s'véshem, idem

Z.

Zhéſhem, zheſàti, zheſàl. pecto, stralle / kahme.

CAPUT X.

Exemplum Verbi Passivi secundi ordinis, desinentis in EN, *ut:* BOM PEZHEN, *id est, torreor vel Uror. Venit enim ab activo Verbo* PEZHEM, *quod Uro significat.*

Observatio.

Debebat nunc sequi paradigma passivum, derivatum à PISHEM. Verum quia ejus passivum, non in EN, sed in AN. Desinit: itaque illud hic omissum & aliud in ejus locum substitutum est. Desinens in EN, ubi hoc annotandum venit, non semper passiva activi sui characteristicam servare, sed nunc in hunc nunc in alium ordinem migrare. Quemadmodum etiam sæpè vsu veniet, unũ verbum, ejusdem significationis, nunc in hunc nunc in illum ordinem, inflexione ipsa transire. Id quod usu deprehendetur.

Indicativus modus, præsens, & Futurum numeri singularis.

Jest bom Pezhen, a, u. ego, torreor, & torrebor, ich wird gebraten. Bosh pezhen, a, u. tu torreris vel torreberis, du wirst gebraten. On, a, u, bo pezhen, a, u. ille, a, ud, torretur vel torrebitur, der/ die/ das wird gebraten / oder gebraten werden.

Dua-

Dualis.

Bova, ve, va, pezhéna, e, a. nos duo, æ, o. torremur, torribimur. vi bota, e, a, pezhéna, e, a. vos duo, æ, o, torremini, torrebimini. Ona, e, a. Bota, e, a, Pezhéna, e, a. illi, æ, a, duo, æ, o. torrentur vel torrebuntur.

Pluralis.

Mi Bomo pezhéni, æ, a. nos torremur, torrebimur, wir werden gebraten. Vi Bote, pezhéni, e, a, vos torremini, torrebimini, ihr werdet gebraten. Oni, æ, a, Bodo pezhéni, e, a. illi, æ, a, torrentur, torrebuntur, die werden gebraten/ oder gebraten werden.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum, numeri Singularis.

Jest sim bil, a, u. Pezhen, a, u. ego tostus, a, um, sum vel fui, eram vel fueram. ich war oder bin gebraten/ oder gebraten worden. Ti si bil, a, u, pezhen, a, u. Tu tostus, a, um, es vel fuisti, eras vel fueras, du warest oder bist gebraten/ oder gebraten worden. On, a, u, je bil, a, u, pezhen, a, u. ille, a, ud, tostus, a, um, est vel fuit, erat vel fuerat, der/ die/ das war oder ist gebraten/ oder gebraten worden.

Dualis.

Mi sva, sve, sva bila, e, a, pezhéna, e, a. nos duo tosti, æ, a, sumus vel fuimus, eramus vel fueramus. Vi sta, ste, sta, bila, e, a, pezhéna, e, a. vos duo, æ, o, tosti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis. Ona, e, a, sta, ste, sta, bi-

la,

Ia, e, a, pezhéna, e, a. illi, æ, a, duo, æ, o, tosti, æ, a, sunt vel fuerunt, erant vel fuerant.

Pluralis.

Mi smo bili, e, a, pezhéni, e, a. Nos tosti, æ, a, sumus vel fuimus, erramus vel fueramus, wir waren oder seyn gebraten/ oder gebraten worden. Vi ste, bili, e, a, pezhéni. e, a. Vos tosti, æ, a, estis vel fuistis, eratis vel fueratis, ihr waret oder seyd gebraten/ oder gebraten worden. Oni, e, a, se bili, e, a, pezhéni, e, a. Jlli, æ, a, tosti, æ, a, sunt vel fuerunt, erant vel fuerant, die waren oder seynd gebraten/oder gebraten worden.

Futurum convenit cum Præsenti.

Imperativus, præsens & futurum, numeri Singularis.

Prima persona caret: Bodi ti pezhen, a, u. torrere tu vel torretor, werde oder sey du gebraten. Bodi, on, a, u, pezhen, a, u. Torreatur & torretor, ille, a, ud, werde/ oder sey der/ die/ das gebraten.

Dualis.

Bodiva, ve, va, mi pezhéna, e, a. Torreamur, nos duo, æ, o. Bodita, e, a, vi pezhéna, e, a. Torreamini, torreminor, vos duo, æ, o. Bodita, e, a. Ona, e, a, pezhéna, e, a. Torreantur, & torrector, illi, æ, a, duo, æ, o.

Pluralis.

Bodimo mi pezhéni, e, a. Torreamur, nos, seyn wir/ oder sollen gebraten werden. Bodi-

te

te vi, pezhéni, e, a. Torreamini, torremini vos, seyd ihr / oder sollet gebraten werden. Bodite, oni, e, a, pezhéni, e, a. Torreantur, torreaminor, & torrentor. Illi, æ, a, seynd die/ oder sollen gebraten werden.

Optativus, Præsens, Præteritum Imperfectum, Perfectum & Plusquamperfectum, numeri Singularis.

O debi jest bil, a, u, pezhen, a, u. Utinam ego torrerer, tostus, a, um, essem vel fuissem, wolte GOtt ich wäre gebraten / oder gebraten worden. O debi, ti, bil, a, u, pezhen, a, u. Utinam tu terreréris, tostus esses vel fuisses, wolte GOtt du wärest gebraten / oder gebraten worden. O debì, on, a, u, bil, a, u, pezhen, á, u. Utinam ille, a, ud, torreretur, tostus, a, um, esset vel fuisset, wolte GOtt der/ die/ das wäre gebraten / oder gebraten worden.

Dualis.

O debi mi bila, e, a, pezhéna, e, a. Utinam nos duo, æ, o, torreremur, vel tosti essemus vel fuissemus. O debi vi bila, e, a, pezhéna, e, a. Utinam vos duo, æ, o, torremini, tosti, æ, a, esseti vel fuisseti. O debi oni, e, a, bila, e, a, pezhéna, e, a. Utinam illi, æ, a, duo, æ, o, torrerentur, vel tosti essent vel fuissent.

Pluralis.

O debi mi bili, e, a, pezhéni, e, a. Utinam nos torreremur, tosti, æ, a, essemus vel fuissemus,

ſemus, wolte GOtt wir wären gebraten/oder gebraten worden. O debi vi bili, e, a, pezhé-ni, e, a. Utinam vos torreremini, toſti eſſetis vel fuiſſetis, wolte GOtt ihr wäret gebraten/ oder gebraten worden. O debi oni, e, a, bili, e, a, pezhéni, e, a. Utinam illi, æ, a, torrerentur, toſti eſſent vel fuiſſent, wolte GOtt die wären gebraten/ oder gebraten worden.

Conjunctivus Præſens, & Futurum, Numeri Singularis.

Kădar jeſt bom pezhen, a, u. Cum ego torrear & toſtus, a, um, ero vel fuero, weil ich gebraten war/ oder werde gebraten werden. Kadar ti boſh pezhen, a, u. Cum tu torrearis, toſtus, a, u, eris vel fueris, weil du gebraten wareſt/ oder wirſt gebraten werden. Kadar on, a, u, bo pezhen, a, u. Cum ille, a, ud, torreatur, toſtus, a, um, erit vel fuerit, weil der/ die/ das gebraten ware/ oder werde gebraten werden.

Dualis.

Kadar Bova, ve, va pezhéna, e, a, Cum nos duo, æ, o, Torreamur, toſti, æ, a, erimus vel fuerimus. Kadar Bota, e, a, pezhena, e, a, Cum vos duo, æ, o, Torreamini, toſti, æ, a, Eritis vel fueritis. Kadar Ona, one, oná Bota, e, a, pezhéna, e, à. Cum illi, æ, a, duo, æ, o. Torreantur, Toſti, æ, a, erunt vel fuerint.

Pluralis.

Kadar mi Bomo pezhéni, e, a. Cum nos Tor-

Torreamur, Tosti erimus vel fuerimus. weil wir gebraten waren / oder werden gebraten werden. Kadar vi Bota pezhéni, e, a, Cum vos Torreamini, Tosti, æ, a, Eritis vel fueritis. weil ihr gebraten waret / oder werdet gebraten werden. Kadar, oni, oné, oná Bodo pezhéni, e, a. Cum illi, æ, a, torreantur, tosti erunt vel fuerint. weil die gebraten waren / oder werden gebraten werden.

Præteritum, perfectum & plusquamperfectum numeri Singularis.

Kadar sim jest bil, a, u, pezhen, a, u. Cum ego tostus, a, um, sim vel fuerim, Essem vel fuissem. weil ich bin / oder war gebraten worden. Kadar si ti bil, a, u, pezhen, a, u, Cum tu tostus a, um, sis vel fueris. Esses vel fuisses. weil du bist / oder warest gebraten worden. Kadar je on, a, u, pezhen, a, u, bil, a, u. Cum ille, a, ud tostus, a, um sit vel fuerit, esset vel fuisset, weil der / die / das ist / oder war gebraten worden.

Dualis.

Kadar sva, sve, sva, bila, e, a. Pezhéna, e, a. Cum nos duo, æ o, Tosti, æ, a. simus vel fuerimus, essemus vel fuissemus. Kadar sta, stè, sta, bilá, é, a. pezhéna, e, a. Cùm vos duo æ, o, tosti sitis vel fueritis, Essetis vel fuissetis. Kadar oná, é, a, sta, ste, sta bilá, é, a pezhéna, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o. tosti, æ, a sint vel fuerint, essent vel fuissent.

Plu-

Pluralis.

Kadar ſmo mi bili, é, á, pezhéni e, a. Cum nos toſti, æ, a, ſimus vel fuerimus, Eſſemus vel fuiſſemus. weil wir ſeynd/ oder waren gebraten worden. Kadar ſte vi bili, é, á. Pezhéni, e, a, cum vos toſti, æ, a ſitis vel fueritis, eſſetis vel fuiſſetis. weil ihr ſeyd / oder waret gebraten worden. Kadar ſo oni, é, á, bili, é, á, pezhéni, e, a. Cum illi, æ, a, toſti, æ, a, ſint vel fuerint, eſſent vel fuiſſent, weil die ſeynd/ oder waren gebraten worden.

Infinitivus modus omnium temporum & numerorum.

Pezhen, a, u, biti, torreri vel toſtum iri, gebraten ſeyn oder werden.

Participium præteritum, pezhen, a, u, toſtus, a, um, gebraten.

Participium Futurum, kèr bo pezhen, a, u, torrendus, a, um.

Verbale, pezhénje, toſtum, &c. ſollen gebraten werden.

Verbum Imperſonale, hinc derivatum, ſic conjugatur.

Indicativus Præsens.

ſe pezhe, torretur, es bratet ſich / oder wird gebraten.

Præteritum imperfectum, perfectum & plusquamperfectum.

Se je peklu, torrebatur, toſtum eſt vel fuit, erat vel fuerat, es bratet/ oder es hat ſich gebraten/ es iſt oder war gebraten worden.

Futurum.

Se bo peklu, torrebitur, es wird gebraten werden.

Imperativus præsens & Futurum.

Pezhi se, torreatur, es soll gebraten seyn/ oder werden.

Optativus præsens Imperfectum, præteritum perfectum & plusquamperfectum.

O debi se peklu. Utinam torreretur vel tostum esset vel fuisset, wolte GOtt es thät sich braten/ oder wäre gebraten worden.

Conjunctivus præsens.

Kadar se pezbe. Cum torreatur, weil es sich bratet/ oder gebraten wird.

Præteritum imperfectum, perfectum, & Plusquamperfectum.

Kadar se je bilu peklu. Cum torreretur, tostum sit vel fuerit, esset vel fuisset, weil es sich bratete/ ist oder war gebraten worden.

Futurum.

Kadar se bo peklu. Cum tostum erit vel fuerit, weil es sich braten wird/ oder wird gebraten werden.

Infinitivus Præsens & Imperfectum.

Se pezhi. Torreri, sich braten/ oder gebraten werden.

Ad hunc modum inflectentur, alia omnia impersonalia hujus secundi ordinis.

CAPUT XI.

Exemplum tertij ordinis Verborum desinentium in IM, *ut* LUBIM, *Amo.*

Indicativus Numeri Singularis.

Jest lubim. ego amo, ich liebe. Ti lubish. tu amas, du liebest. On, a, u, lubi. Jlle, a, ud, amat, der/ die/ das liebet.

Dualis.

Mi lubiva, ve, va. Nos duo, æ, o, amamus, vi Lubita, e, a. Vos duo, æ, o, amatis. Ona, e, a, lubijo. Jlli, æ, a, duo, æ, o, amant.

Pluralis.

Mi lubimo. Nos amamus, wir lieben. Vi lubite. Vos amatis, ihr liebet. Oni, e, a, lubijo. Jlli, æ, a, amant, die lieben.

Præteritum Imperfectum, Perfectum, & plusquamperfectum, numeri singularis.

Jest sim lubil, a, u. Ego amabam, amavi, amaveram, ich liebte/ hab oder hatte geliebt. Ti si lubil, a, u. Tu amabas, amavisti, amaveras, du liebtest / hast oder hattest geliebt. On, a, u, je lubil, a, u. Jlle, a, ud, amabat, amavit, amaverat, der/ die / das liebte / hat oder hatte geliebt.

Dualis.

Mi sva, sve, sva, lubila, e, a. Nos duo, æ, o, amabamus, amavimus, amaveramus. Vi sta, ste, sta, lubila, e, a. Vos duo, æ, o, amabatis, ama-

amavistis, amaveratis. Oná, é, á, sta, ste, sta, lubila, e, a. Jlli, æ a, duo, æ, o, amabant, amaverunt, amaverant.

Pluralis.

Mi smo lubili, e, a. Nos amabamus, amavimus, amaveramus, wir liebten/ haben oder hatten geliebt. Vi ste lubili, e, a. Vos amabatis, amavistis, amaveratis, ihr liebtet / habt oder hattet geliebt. Oni, e, a, so lubili, e, a. Jlli, æ, a, amabant, amaverunt, amaverant, die liebten/ haben oder hatten geliebt.

Futurum, Numeri Singularis.

Jest bom lubil, a, u. Ego amabo, ich werde lieben. Ti bosh lubil, a, u. Tu amabis, du werdest lieben. On, a, u, bo lubil, a, u. Jlle, a, ud, amabit, der/ die/ das wird lieben.

Dualis.

Mi bova, ve, va, lubila, e, a. Nos duo, æ, o, amabimus. Vi bota, te, ta, lubila, e, a. Vos duo, æ, o, amabitis. Ona, e, a. Bota, e, a, lubila, e, a. Jlli, æ, a, duo, æ, o, amabunt.

Pluralis.

Mi bomo lubili, e, a. Nos amabimus, wir werden lieben. Vi bote lubili, e, a. Vos amabitis, ihr werdet lieben. Oni, e, a, bodo lubili, e, a. Jlli, æ, a, amabunt, die werden lieben.

Imperativus, omnium temporum numeri singularis.

Prima persona singularis desideratur, Lubiti. Ama & amato tu, liebe du/ oder du solst lie-

lieben. Lubi on, a, u. Amet amato. Jlle, a, ud, liebe der/ die/ das/ oder solt lieben.

Dualis.

Lubiva, ve, va, mi, amemus nos duo, æ, o. Lubita, e, a, ametis, amatote vos duo, æ, o. Lubita, e, a, ona, e, a, ament, amanto vel amantote, Jlli, æ, a, duo, æ, o.

Pluralis.

Lubimo mi. Amemus nos, lieben wir/ oder wir sollen lieben. Lubite, vi. Amate, amatote vos, liebet ihr/ oder ihr solt lieben. Lubite oni, e, a. Ament, amanto, amantote. Jlli, æ, a, lieben die/ oder die sollen lieben.

Optativus, præsens, imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum, Numeri Singularis,

O debi jest bil, á, u, lubil, a, u. Utinam ego amarem, amavissem, wolte GOtt ich liebete/ oder hätte geliebt. O debi ti bil, a, u, lubil, a, u. Utinam tu amares, amavisses, wolte GOtt du liebtest/ oder hättest geliebt. O debi On, a, u, bil, a, u, lubil, a, u. Utinám ille, a, ud, amaret, amavisset. wolte GOtt der/ die/ daß liebte/ oder hätte geliebt.

Dualis.

O debi Mi bilá, é, á, lubila, e, a. Utinam nos duo æ, ó, amaremus, amavissemus. O debi vi bilá, é, á, lubila, le, la, Utinam vos duo, æ, o, amaretis' amavissetis. O debi oná, é, á, bilá, é, á, lubila, e, a. Utinam Illi, æ, a, duo, æ, o, amarent, vel amavissent.

Dua-

PLURALIS.

O debi Mi bili, é,á, lubili, e,a, Utinam nos amaremus, amavissemus. wolte GOtt/ wir liebten/ oder hätten geliebt. O de vi bili, é,á, lubili, e,a. Utinam vos amaretis vel amavissetis. wolte GOtt/ ihr liebtet/ oder hättet geliebt. O debi oni, oné, oná, bili, é,á, lubili, e,a. Utinam illi, æ,a, amarent, amavissent. wolte GOtt die liebten/ oder hätten geliebt.

Conjunctivus, præsens, numeri singularis.

Kadar jest lubim. Cùm ego amem. weil ich liebe. kadar ti lubish. Cum tu ames. weil du liebest. Kadar on, a,u, lubi. Cum ille, a, ud, amet. weil der/ die/ daß liebet.

DUALIS.

Kadar Mi lúbiva, ve va. Cum nos duo, æ,o, amemus. Kadar vi lúbita, te' ta. Cum nos duo, æ,o, ametis. Kadar ona, é,á, lúbita, te, ta. Cum illi, æ,a, duo, æ,o, ament.

PLURALIS.

Kadar, Mi Lúbimo. Cum nos amemus, weil wir lieben. Kadar vi lubite. Cum vos ametis. weil ihr liebet. Kadar Oni, e,a, lubijo. Cum illi, æ,a, ament. weil die lieben.

Præteritum imperfectum, perfectum, & plusquamperfectum, numeri Singularis.

Kadar sim Iest bil, a, u, lubil, a,u. Cum ego amarem, amaverim, amavissem. weil ich liebte/hab/ oder hätte geliebt. Kadar, si Ti bil, a,u, Lubil, a,u. Cum. tu amares, amaveris,

amavisses, weil du liebtest / hast oder hattest geliebt. Kadar je on, a, u, bil, a, u, Lubil, a, u. Cum illi, a, ud, amaret, amaverit, amavisset, weil der / die / das liebte / hat oder hatte geliebt.

Dualis.

Kadar, sva, sve, sva, bila, e, a, lubila, e, a. Cum nos duo, æ, o, amaremus, amaverimus, amavissemus. Kadar sta, ste, sta, bila, bile, a, lubila, e, a. Cum vos duo, æ, o, amaretis, amaveritis, amavissetis. Kadar sta, ste, sta, bilá, e, a, lubila, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o, amarent, amaverint, amavissent.

Pluralis.

Kadar smo mi bili, e, a, lubili, e, a. Cum nos amaremus, amaverimus, amavissemus, weil wir liebten / haben oder hatten geliebt. Kadar ste vi bili, e, a, lubili, e, a. Cum vos amaretis, amaveritis, amavissetis, weil ihr liebtet / habt oder hattet geliebt. Kadar so, oni, e, a, bili, e, a, lubili, e, a. Cum illi, æ, a, amarent, amaverint, amavissent, weil die liebten / haben oder hatten geliebt.

Futurum, Numeri Singularis.

Kadar jest Bom, lubil, a, u. Cum ego amavero, weil ich werde lieben. Kadar ti bosh lubil, a u. Cum tu amaveris, weil du werdest lieben. Kadar on, a, u. Bo lubil, a, u. Cum ille, a, ud, amaverit, weil der / die / das werd lieben.

Dua-

DUALIS.

Kadar, mi Bova, ve, va, lubíla, e, a. Cùm nos duo, æ, o, amaverimus. Kadar vi Bota, te, ta, lubila, e, a. Cum vos duo, æ, o, amaveritis. Kadar oná, é, á. Bota, e, a. Lubila, e, a. Cum illi, æ, a, duo, æ, o, amaverint.

PLURALIS.

Kadar Mi Bomo lubili, e, a. Cum nos amaverimus, weil wir werden lieben. Kadar vi Bote, lubili, e, a. Cum vos amaveritis, weil ihr werdet lieben. Kadar, oni, e, a, Bodo lubili, e, a. Cum illi, æ, a, amaverint, weil die werden lieben.

INFINITIVUS OMNIUM TEMPORUM.

Lubíti, amare, lieben.

Præsens participium. Lubijózhi, a, e, amans, liebend/ de/ des.

Præteritum participium lubil, a, u, qui, quæ, quod amavit, hat geliebt.

Futurum participium, bom lubil, a, u, sum amaturus, a, um, werde lieben.

In, DI, *Gerundium, per infinitivum*, lubíti, zu lieben.

In, DO, *Gerundium, per participium*, lubijózh, amando, liebender weiß.

In DUM, *Gerundium per infinitivum*, lubíti, vel sic k'lublęjnju, zu lieben.

Supinum utrunque, per infinitivi vocem reddunt, lubíti, lieben.

Verbale, lublèinje, vel lubésèn, amor, liebe.

CAPUT XII.

Verba Tertij ordinis, in, IM, incipientia a.

B.

Beshím, besháti, beshal, Fugio, fliehe.

v'Beshím, effugio, entfliehe.

se Bojím, bati, bal, timeo, metuo, paveo, fürchte.

Bránim, braniti, branil, tueor, defendo, beschütze/beschirme.

D.

Disĥím, disĥáti, disĥàl, Oleo, rieche.

Duh dájem, idem.

Dèrshím, dèrsháti, dèrshal. Teneo, halte.

Deshím, deshíti, deshil. Pluo, regne.

Dobím, dobíti, dobil, lucror, potior, nanciscor, adipiscor, consequor, gewinne/erlange.

Dráſtim, dráſtiti, dráſtil, lacesso, reitzean.

Dráshim, shiti, shil, idem.

Dvézhim, dvézhiti, dvézhil, mando, keue.

G.

Gorím, goréti, gorel. Ardeo, brenne.

Gládim, gláditi, gládil. mulceo, streichele.

Govorím, govoríti, govúril. loquor, rede.

H.

Hódim, díti, dil. incedo, gehe daher.

Hódim posĥtengah, gehe die Stiegen hinauff.

K.

Korázhim, zhiti, zhil. Gradior, spatiere.

Ko-

Kóſſim, ſiti, ſil. prandeo, iſſe das Mittagmahl.

Obédujem, idem.

Kúpim, kupíti, kupil, emo, mercor, kauffe.

L.

Lásim, láſiti, lasil, ſerpo, repo, kriche.

Leshím, lesháti, léshal. Cubo, jaceo, lige / ſchlaffe.

Lipim, lipiti, lipil. Hæreo, haffte / hange.

Lovím, lovíti, lovil, venor, jage.

Lúbim, lubíti, lubil, amo, liebe.

Luzhím, luzhiti, lúzhil, jacio, würffe.

Luzham, in primo ordine, frequentativum, idem.

Pèrluzhím adijcio, würff hinzu. pèrvérshem, idem.

M.

Ménim meniti, menil, reor, opinor, exiſtimo, puto, achte / meyne.

Mèrim, mériti, meril. Metior, meſſe.

Mólim, liti, lil. Oro, precor, bette.

Srézho mólim, gratulor, wüntſche Glück.

Mouzhé ſtojim, ſtati, ſtal, ſiſto, ſtehe ſtill.

N.

Namózhim, zhiti, zhil imbuo, tingo, tuncke ein.

Napólnim, niti, nil, impleo, fülle an.

ſe Navádim, váditi, vadil, conſueſco, gewonne.

O.

Oblúbim, biti, bil, polliceor, promitto, ſpondeo, voveo, verheiſſe / gelobe.

Obéſim, ſiti, ſil, ſuſpendo, hencke.

Obnórim, riti, ril, decipio, betrüge.

Obrásim, siti, sil, læ-

do, offendo, beleidige/ verletze.

Ogradím, diti, dil, sepio, umbzäune.

Oppomením, níti, nil, moneo, warne/ mahne.

P.

Pervábim, biti, bil, allicio, locke herzu.

se Podstópim, piti, pil. Audeo, molior, nitor, unterstehe mich.

Pogrosím, síti, sil, mergo, tauch ein.

Pokadím, diti, dil, suffio, unterrauche.

Pokórim, riti, ril, domo, cicuro, zäme/ mache zam, Pervádim, idem.

Poloshím, shíti, shil, pono, lege. Postávim, idem,

Pométem, mésti, médèl, verro, kehre.

Poprávim, viti, vil, reficio, mach wieder.

Posábim, sábiti, bil, obliviscor, vergesse

Potérdim, diti, dil, statuo, firmo, stelle/ mache fest.

Potlázhim, zhiti, zhil, protero, vertrette.

Pozhútim, titi, til, sentio, empfinde.

Preletím, letéti, letil, percello, zerschlage Resbíjem, idem.

Pritím, prititi, pritil, minor, dröhe.

Prósim, siti, sil, peto, bitte.

Pustím, stiti, stil, linquo, sino, mitto, lasse.

Odpustím, ignosco verzeyhe.

Sapustím, relinquo desero, verlasse.

R.

Resdelím, deliti, delil, divido, zertheile.

Reshálim, shálití, shálil, incesso, beleydige.

Reslózhim, zhiti, zhil, discerno, unterscheide.

Ribe

Ribe lovím, viti, vil, piſçor, fiſche.
Rodím, díti, dil, pario, gigno, gebähre.
S.
Samudím, díti, dil, negligo, verſaume.
ſe Sardím, díti, dil, iraſcor, zürne.
Saſlúshim, shiti, shil, mereor, verdiene.
Saſtópim, piti, pil, intelligo, verſtehe.
Sedím, déti, del, ſedeo, ſitze.
ſe ſhálim, liti, lil, jocor, ſchertze.
Shelím, sheléti, shélil, deſidero, hab verlangen.
Shivím, shivéti, shivèl. Vivo, Alo, foveo, lebe/ nähre/ erhalte.
Shkropím, iti, il, ſpargo, ſprenge.
Shumím, méti, mèl, ſtrideo, rauſche.
Shkódim, diti, dil, noceo, ſchade.
Silim, liti, lil, cogo, zwinge/ nöthige.
Skasím, siti, sil, Corrumpo, verderbe.
Skúſim, ſiti, ſil, Experior, erfahre.
ſe ſméjam, ſmejáti, ſmejál, Rideo lache.
Smèrdím, déti, dil, Sordeo, ſtincke.
ſe slóshim, shiti, shil, Paciſcor, kom über eins.
ſe ſprávim, iti, il idem
ſe ſmilim, liti, lil, Miſerieor, erbarme mich.
ſe smiſlim, ſliti, ſlil, Fingo, erdichte.
Spim, ſpáti, ſpál, Dormio, ſchlaffe.
ſe ſpúmnim, mniti, mnil. Recordor, reminiſcor, werde ingedenck.
ſtojím, ſtáti, ſtál. Sto, ſtehe.
Supèr ſtojím, Reſiſto, widerſtehe.

Stu-

Sturím, riti, ril. Facio thue.
Spet ſturím, Reficio, mach wider.
Popràvim, idem.
Dóbru ſturím, Benefacio, thue guts.
Svarím, riti, ril, Arguo, ſtraffe/ſchilte.
Svétim, titi, til, Luceo, ſcheine.
ſe ſvétim, Fulgeo, glänze.
Svirjáſzhino lovím, viti, vil, venor, jage.
Suſhím, ſhiti, ſhil, Torreo, dörze.
pézhem idem.
Svólim, liti, lil, Eligo, erwöhle.

T.

Tèrpím, terpéti, terpèl, patior, leyde.
Tiſhím, tiſhati, tiſhal, premo, drucke.
Toláshim, Toláshiti, toláshil, placo, compeſco, verſöhne/ſtille.
Tóshim, toshiti, toshil, quæror, klage.
ſe pèrtóshim, conquæror, beklage mich.
Tlázhim, zhiti, zhil, premo, drucke.
v'kuptlázhim, comprimo, druck zuſamen.
zilu potlázhim, opprimo, unterdrucke.
Tróſim ſiti, il, ſpargo, breite auß.

V.

Vábim, biti, bil, Invito, voco, allicio, berüffe/lade.
s'vábim, convoco, berüff zuſamen.
isvábim. Elicio, reitze herfür/lock herfür.
vádim, diti, dil, conſveſco, gewohne.
ſe vádim, idem.
v'beshím, shati, shal, Effugio, entlauff.
velím, veléti, vélil, Jubeo, heiſſe verſchaffe.

pèr-

pèrvéſim, ſiti, ſil, appendo, henge an.
ſe veſelím, liti, lil, gaudeo, freu mich.
Vidim, diti, dil, video ſihe.
Grém víditi, viſo, eo, ad videndum, gehe zu beſehen.
Viſim, viſiti, viſil, pendeo, henge.
v'kúrim, riti, ril, calefacio, heitze ein.
v'morím ríti, ril, interficio, occido, neco, tödte.
s'vólim, liti, lil, eligo, erwöhle.
ſe vuzhím, zhiti, zhil, diſco, lehrne.

Z.

Zhaſtim, ſtiti, ſti, colo, ehre.
Zhiſtim, ſtiti, ſti, verro, ſäubere / kehre.

CAPUT XIII.

De Verbis Paſsivis Tertij Ordinis.

AB activo, LUBIM, venit paſſivum, ſem Lublen, quæ forma in ſecundum ordiné verborum incidit. Quare ſuperfluum eſſe judico, Novo paradigmate chartam implere: Itaque, quæcunque poſthac verba paſſiva vel his ſimilia erunt, inſtar præſcriptorum paradigmatum primi & ſecundi ordinis conjugabuntur.

Exem-

Exemplum Verbi Impersonalis hujus tertij Ordinis.

INDICATIVUS PRÆSENS.

Se lubi, amatur, man liebet / oder es wird geliebt.

PRÆTERITUM IMPERFECTUM, PERFECTUM & PLUSQUAMPERFECTUM;

Se je lubilu, Amabatur, amatum est vel fuit; amatum erat vel fuerat, man liebte / oder es war geliebt / man hat geliebt / oder ist geliebt worden.

FUTURUM.

Se bo lubilu, amabitur, man wird lieben / oder es wird geliebt werden.

IMPERATIVUS PRÆSENS & FUTURUM.

Lubi se, amator, man liebe oder soll geliebt werden.

OPTATIVUS, PRÆSENS, IMPERFECT. PERFECTUM. & PLUSQUAMPERFECTUM.

O debi se lubilu, Utinam amaretur, amatum esse vel fuisset, wolte GOtt / man liebte / oder es wäre geliebt worden.

CONJUNCTIVUS, PRÆSENS & IMPERFECTUM.

Kadar se lubi, Cum ametur, amaretur, weil man liebet / oder weil es geliebt wird.

PRÆT. PERFECT. & PLUSQUAMPERF.

Kadar se je lubilu, Cum amatum sit vel fuerit, weil man geliebt hat / oder weil es ist und wäre geliebt worden.

Fu-

Futurum.

Kadar se bo lubilu, Cùm amatum erit vel fuerit, weil man wird lieben/oder weil es wird geliebt werden.

Infinitivus Præsens & Præteritum.

Se lubiti, amari, geliebt werden.

DE PARTICIPIJS.

PARTICIPIA ACTIVÆ VOCIS SUNT.

Præsens.

Delajózhi, a, e, laborans venit autem à tertia persona plurali, indicativi modi, præsentis temporis, additis ad finem literis, zh.

Præteritum, kir je delal, a, u, qui, quæ, quod laboravit.

Item Futurum, kir bo delal, a, u, qui, quæ, quod laborabit vel laboraturus, a, um, est. Venit hæc vox ab Infinitivo, ut, à delati, fit: delal, a, u.

PARTICIPIA PASSIVÆ VOCIS.

Præteritum, delan, a, u, laboratus, a, um. Venit etiam ab Infinitivo, delati.

Futurum, bom delal, a, u. laborandus, a, um.

Declinantur in morem adjectivorum, juxta terminationem articulorum.

CA-

CAPUT XIV.

De Verbis Anomalis.

MAn findet etliche Verba, welche / weilen sie von der Ordinari Conjugation abweichen / müssen also conjugiret werden.

MODUS INDICAT. TEMP. PRÆSENS.

Numerus Singularis.

Jem ich isse. Jesh du issest Jej der isset.
Grem ich gehe. Gresh du gehest. Gre der gehet.
Pridem ich komme. Pridesh du komest. Pride der kommet.

Num. Dualis.

Jevà	Grevà	Prideva.
Jestà	Grestà	Prideta.
Jestà	Grestà	Prideta.

Num. Pluralis.

Jemo wir essen. Gremo wir gehen. Pridemo wir kommen.
Jeste ihr esset. Greste ihr gehet. Pridete ihr kommet.
Jedô die essen. Gredô oder grejò die gehen. Prideio, die kommen.

PRÆT. PERFECTUM. Num. Sing

M. F. N.

Sim, si, je. jedèl, dla, dlu, hab / hast / hat gessen.
Sim, si, je. shàl, shla, shlu, bin / bist / ist gangen.
Sim, si, je Prishàl, shla, shlu, bin / bist / ist kommen.

Num.

NUM. DUALIS.

M. F. N.

Sva, ſve, ſva. jedla, dle, dla, wir zwey haben geſſen.

Sta,ſte,ſta. Shla, Shle, Shla,wir zwey ſeynd gangen.

Sta,ſte,ſta. Priſhlá,ſhle,ſhlá,wir zwey ſeynd komen.

NUM. PLURALIS.

M. F. N.

Smo { Jedli, dle, dla, wir haben geſſen.
Shli, ſhle, ſhlá, wir ſeynd gangen.
Prishli, ſhle, ſhlá, wir ſeynd komen. }

FUTURUM SING. NUM.

Bom Jedèl, dla, dlu, werde eſſen.

Boſh Shàl, ſhla, ſhlu, werdeſt gehen.

Bo Prishèl, ſhla, ſhlu, wird kommen.

Anbey iſt zu mercken / daß das Verbum Grem, ich gehe/ anſtatt deß ordinarij Futuri gar offt brauchet / das Verbum Pojdem, ich werde gehen / alſo Pojdem, pojdeſh, pojde. DUAL. Pójdeva, pojdeta, pojdéta. PLUR. Pójdemo, pojdete, pojdejo.

MODUS IMPERATIVUS NUM. SING.

Jei jeſt, ti, on, eſſe ich/ du/ er.

Idi ali poidi jeſt, ti, on, gehe ich/ du/ er.

Pridi jeſt, ti, on, komme ich/ du/ er.

NUM. DUALIS.

Jejva, ve, va. Pojva, ve, va. Pridiva, ve, va.

Jejta, e, a. Pojta, e, a. Pridita, e, a.

Jejta, e, a. Pojta, e, a. Pridita, e, a.

PLURALIS NUMERUS.

Jeimo, essen wir. Pojmó, gehen wir. Pridemo, kommen wir.

Jeite, esset ihr. Pojte, gehet ihr. Pridite, kommet ihr.

Jeidó, essen die. Gredó, gehen die. Pridejo, kommen die.

INFINITIVUS MODUS.

Jesti, essen. Iti, gehen. Priti, kommen.

Modus optativus, und conjunctivus werden allda außgelassen / weilen von beyden schon vorhero genugsamb ist gemeldt worden.

LIBER V.

De Adverbijs, præpositionibus, Conjunctionibus & Interjectionibus.

CAPUT I.

DE ADVERBIJS.

Adverbium est pars Orationis indeclinabilis, quæ aliquã rei circumstantiam, aut qualitatem una voce effert. ut: lipú pishe, pulchre scribit, er schreibt schön.

IN pertractandis Adverbijs eandem cum latinis rationem sequemur. Accidunt Adverbio, Species, Significatio, Figura, Comparatio.

Spe-

Speciei primitivæ sunt: donès, hodie, heut.

1. *Derivativa sunt à Nomine*, k'vézheri, zu Abend/ vesperi, à vezhér. Modrú, weißlich/ prudenter, à mòdèr, prudens. Huc pertinent omnia adjectiva neutri generis, substantivè posita.

2. *A Pronomine, ut*: lésim, id est, huc, hieher/ letja, illuc, isthuc, dahin.

3. *A Verbo, ut*: skriushi, skriváje, Clam, heimlich/ Furtim, à skrivam.

4. *A Præpositione, ut*: supèrnu, zu wider/ adversum à súpèr quod contra significat.

SIGNIFICATIONES SEU CIRCUMSTANTIÆ.

IN LOCO, Letúkaj, hic: leúndi, illic: tuistu, isthic: támkaj, vel tam, ibi: kej, ubi: bodi kèrbodi, ubicunque: Povsód, ubique, ubivis, drúgdi, alibi: nótri, intus: svúnaj, foris: sgóraj, supra: sdólaj, infra, pèr rókah, præsto.

AD LOCUM, Lésim, huc: Letja, illuc isthuc: tjakaj, eô: kám, quô: lih, ali, ravnutjákaj, eôdem: bodi kamàr kuli bodi, quocunque: nóter, intrò: vúnkaj, foras.

VERSUS LOCUM, nótrekaj, introrsum nasaj, ritènski retrorsum: kvishku, sursum: doli, deórsum; kam, vel kámaj, quorsum: nalévu, ali, na lèvostrán, levorsum: na desnu, vel desnóstrán, dextrorsum.

DE LOCO, od ſod, hinc: od únod, illinc, iſthinc, inde: od kod, unde: od nekód, alicûnde: is néba, cœlitus: is grúnta, funditus: s'korénom rèd, radicitus: odsdólaj, inferné: odsgóraj, ſupernè.

PER LOCUM, letód, hâc: leúnod, illac, iſthac: da nikár kod, nequa: ako kaj kod, ſi qua.

TEMPORIS ADVERBIA, Præſentis, dónàs, hodie: ſâdáj, nunc: præteriti, v'zhéraj, heri: Futuri, jútri, cras.

NUMERI, en krat, ſemel: dvá krat, bis: tri krat, ter: ſhtiri krat, quatér: pét krat, quinquies: zheſtú ſæpe: rédku, raró: ſpet, vel opet, vel drúguzh, rurſum, iterum: trétjizh, tertium: zhetértizh, quartum.

NEGANDI, nej, nikar, haud, non, nihil, pro, non, niti, reddidivè, ut: niti jeſt, niti ti, neque ego neque tu: nikákor, nequaquam: krátko nikár, minime, neutiquam: tudi nikár, nequidem.

AFFIRMANDI, ja, ita, etiam: ſakáj nikár, quid ni: reſnízhnu, certè, profectò, maximè, ne: kakor, kakúpak, pupred, ſcilicet, nempè, nimirum: zilu, planè.

DEMONSTRANDI, póle, en, ecce.

OPTANDI, ô debi, Búg hótèl, utinam, ô ſi.

HORTANDI, nu vshe, boſte, eja, age, agite, agendum: aku zeſh, ſis ſodes: aku zhete, ſi vultis.

OR-

ORDINIS, potle, potler, deinde, deinceps, postea: sdájzi, protinus, continuo: pèrvo, poprèj, antea: h'púslednimu, postremò, ultimo, denique: dajle, vezh, præterea: pèrvizh, primò: drúguzh, secundò.

INTERROGANDI, Sakáj? cur, quare, quamobrem: kadáj? quando: aku, num, nunquid: nejli, nonne: kateru is mei dvéjh, utrum, quid: kaj, quid ità: pokáj, sakáj nikàr? quid ni.

SIMILITUDINIS, lihkaku, flásti, quasi, ceu, sicut, sicuti, velut, veluti, tanquàm, ut, uti, æquè, perinde, prout, ac si, quemadmodum skoraj taku, propè: nikár drugázhi, non aliter, non secus: nishtèr majne, non minus: koku, quomodo: takú, sic, ita: tudi takú, sic etiam.

QUALITATIS, vuzhnú, vmételnu, resmisèlnu, doctè: lipu, vshézh, pulchre: mozhnú, fortiter: móshku, viriliter: dobru, benè: hudu, malè: huc refer omnia neutra adjectiva absolutè posita, qualitatem significantia.

QUANTITATIS, velíku, plurimum, multum, nimium: malu, parum, majhenu, parumper: mozhnú, visóku, valdè, mirum in modum, maximè: dokler, quoad: dosti, satis.

INTENDENDI, zilu, prorsus, omnino, penitus, perquam adeo: slu, nimium.

REMITTENDI, pomálim, pozhásu, sensim, paulatim, pedétentim: kumaj, vix, agrè.

DIMINUENDI, majhinu, enumálu, paululum: skrivshi, clanculum, enumalu dolgu, longiusculè: enu malu bujlshe, meliusculè: enu malu zheshe, sæpius: lipú, bellè.

DUBITANDI, lahkaj morebiti, forsan, forsitan, fortassis, fortasse: aku, utrum, an.

PERSONALIA, s'máno, mecum, stábo, tecum: s'hnim, secum: s'nami, nobiscum, s'vami, vobiscum.

VOCANDI, hójsha, slishish, hem, heus, eho.

RESPONDENDI, kaj je, hem.

SEPARANDI, seu distribuendi, suseb, seorsim, separatim, privatim; natihim, secretò: dvójo vèrsto, bifariam: drugázhi, aliter, secus.

EXCLUDENDI, samuzh, le, solùm, tantùm, modò, saltem, duntaxat, tantummodò.

JURANDI, risnízhnu, timu je takú, pol, ædepol, ecastor, Hercle, medius fidius.

ELIGENDI, pazh, imò: velikuvezh, potius, magis.

CONGREGANDI, v'kup, simul: sred, unà, pariter: obkratkim, v'enim sapopádki, collectim, summatim.

PROHIBENDI, nikár, ne: kratku nikár, nequaquam.

CONCEDENDI, Bodi, bodilih, esto, fac, sit sanè.

EVEN-

EVENTUS, pres nádjanja, fortè fortuna, fortè fortuito. casu.

COMPARANDI, vezh, magis: majn, minus: visóku, maximè: zilu dubru, optime: zilu hudú, pessimè: kakor, quàm, ac atque.

DECLARANDI, kakor, slatti, nimirum, scilicet, videlicet.

DE FIGURA.

SIMPLEX, dávnaj, diu, modrú, prudenter.
COMPOSITA, Interdiu zhesdán podnévi.
DECOMPOSITA nemódru, imprudenter.

DE COMPARATIONE.

Adverbia orta à nominibus adjectivis comparabilibus comparantur, sic: Mozhnú, mozhnéshi, vel vezh mozhnu, nar mozhneshi, vel visoku mozhnu, fortiter, fortius, fortissimè. Atque sic comparantur omnia neutra adjectiva, absolutè seu adverbialiter posita.

Comparantur etiam mera adverbia, quæ augeri minuive possunt, ut zhestu, id est sæpè zheishe, vel zhejstéshi, sæpius: ziluzhestu, sæpissimè, &c.

CAPUT II.

De Præpositionibus.

PRæpositiones, latinorum ordine percurremus: Et primum de illis agemus, quæ apud Latinos, cum Accusativo casu construuntur.

AD zu / zum Slavicè redditur per præfixas literas K, vel H, & requirit Dativum casum: Hoc tamen discrimine observato. Præponi enim potest, K, omnibus dictionibus, quæ à vocali vel à consonante incipiunt: At, H, saltem illis, quæ à literis, C, G, K, Q incipiunt. Ut verò hoc rectè & cum ratione fieri possit, potest ea affixa præpositio, Apostrophi nota, ut jam in Orthographia dictum est, signari, sic: K' Ozhétu ad patrem. K' Máteri, ad matrem, H'Cerqvi, ad templum, H'Gregórju, ad Gregorium, H'Kámenu, ad lapidem, H' Qvintiliánu, ad Quintilianum.

APUD, bey / refert ipsum, PER, ubi ipsa vocalis, E obscurè efferenda, ut ferè Germani in dictionibus, oder / & aber / solent. Construuntur cum Dativo, ut: pèr Ozhétu, apud patrem, bey dem Vatter / pèr máteri, apud matrem, bey der Mutter / in plurali tamen cum Genitivo ut pèr ozhétih, per máterih &c.

ANTE, vor / id est, PRED, sed hæc præpositio, peculiarem quandam & non simpliciter Dativi casus terminationem requirit. Nam in Masculinis & Neutris, mutat, Dativi singularis vocalem, in om vel jom, ut: pred Ozhétom, ante patrem: pred telésom, ante corpus: Quædam verò habent saltem, O, ut pred máno, vel mèno, ante me. In Fœmininis, additur casus desinens in O, ut pred vodó, ante aquam, &c. quibusdam, jo syllaba, ut:

ut: pred Máterjo: ante matrem, pred Bóshjo, voljo, ante voluntatem divinam. At in dualibus omnibus, ille casus desinit in MA, ut: pred Ozhétma, ante utrumque patrem: (debebat esse ozhétoma fit concisio) pred máterma, ante utramque matrem: pred Ozhíma, ante utrumque oculum, in Pluralibus autem, ille casus exit, in, mi, idque in omnibus generibus, ut: pred Ozhétmi, ante patres, pred mátermi, ante matres, pred ozhésmi, vel ozhími, ante oculos.

ADVERSUS vel ADVERSUM, wider/ id est: SUPER, Construitur cum Dativo, sed frequentius per anastrophen, ut, ozhétu Supèr, adversum patrem. Máteri súpèr, adversum matrem: Bogú supèr, adversum Deum. Potest etiam Accusativum habere post se, ut: supèr Ozhéta, supèr máter, adversus patrem, & adversus matrem. Similiter in plurali si præpositio: súper; postponitur Nomini cum,Dativo construitur: ut ozhétom súper, máteram súper, &c. Si præponitur cum Accusativo construitur, ut: Súper ozhéte, super mátere, &c.

CIS & CITRA, id est, te stranè, vel na leti strani, circumscriptivè, in hoc latere, Germani dicunt, dißeits/ oder dißhalb/ Construitur cum Genitivo, uti te stranè, vel na leti strani, ali kraja vodé, cis vel citra fluvium.

ULTRA, jenseits/na uni strani, vel na unim kráju. Construitur etiam cum Genitivo, ut: Na uni strani vodé, Ultra fluvium.

CIRCUM, CIRCA, umb / oder herum/ id est, OKULI, sive tempus sive locum significet, construitur cum Genitivo, ut, OKULI MESTA, Circum urbem, OKULI térga, circa forum, Okúli dvájseti lejt, circa viginti annos.

CIRCITER, ungefähr / etiam pro Okúli, exponitur. Habet eandem constructionem cum præcedentibus, ut: Okúli devéte ure, circiter horam nonam, Okúli desét slátih, citciter decem aureos, & tempus, & numerum significat.

CONTRA, wider / id est, zhes. Construitur cum Accusativo, ut: zhes Buga, contra DEUM. Aliquando etiam per, Supèr, redditur: Ideóque etiam tum ejus constructionem retinet ut: Supra.

ERGA, Pruti, construitur cum Dativo, ut: Pruti Bogú, Erga DEUM, gegen GOtt.

EXTRA, svúnaj, construitur cum Genitivo, ut: svúnaj mejsta, extra urbem, ausser der Stadt.

INTER, zwischen/ Mej vel etiam v'mejsi. Habet eandem constructionem, cum ANTE, ut: mej témplom tar Altarjom, inter Templum & Altare, &c.

INTRA, snótraj. Genitivum requirit, ut: snótraj osydja, intra mœnia, innerhalb der Stadt.

INFRA, sdólaj, vel pod. Habet Accusativum, ut pod Semljó, infra terram: At, sdólaj, requirit Genitivum, ut sdólaj semljé, unter der Erden.

SUPRA, Sgóraj, singnificat, construitur cum Genitivo, ut: sgoraj glavè, supra caput: redditur etiam per Na & Nad, & tùm exigit accusativum, ut, na glavo, vel nad glavó, supra caput, Sæpe etiam, zhes, significat, & tunc retinet etiam ejus Syntaxim, ut, zhes glavó, supra caput, über / oder ober dem Haubt.

JUXTA, polèk, ali pólegi Cum Genitivo, ut: polèk, morjá, juxta mare, neben dem Meer.

OB, von wegen / significat causam, SA voljo vel SA. Construitur: cum Genitivo, ut: Sa voljo Bogovájnja, Ob augurium. Significat etiam, idem quod, PRED, Locale, id est, ANTE, ut pred ozhimi, ob oculos, vor die Augen.

PER, zhès, Accusativo construitur, zhes morjè, per mare, significat etiam, skús, ut: skús svejt, per mundum, Item etiam, po, ut po svéjtù, cum Dativo, per mundum.

PROPE, Blisi, vel Blisu, Genitivo, ut: Blisi méjsta, propè urbem, nahe bey der Stadt.

PRÆ-

PRÆTER, neben für, mumú, vel mimú, Genitivo, ut: mimu hiſhe, præter domum, neben dem Hauß für.

PROPTER, von wegen, Sá vójljo, ut: Sa vojljo húdiga ſoſéda, propter vicinum malú: eſt eadẽ conſtructio, quæ præpoſitionis, OB.

POST, nach/ Pò, Genitivo, po denárjih, poſt numos.

PENES, neben/ Polèg, vel polgi, ut: polèg méne, penes me, cum genitivo conſtruitur, ut juxta.

SECUNDUM, Sa, ordinem ſignificat, ut: sa Búgom, ſecundum DEUM, nach GOtt/ & cadit in conſtructionem, præpoſitionis, Ante. Significat etiam po, ut ſecundum tuam conſcientiam, nach deinen Gewiſſen. po tvoji véjſti, & tunc regit dativum.

TRANS, über/ zhres, vel zhes, ut: v'prejk morjá trans mare, cum Genitivo, in plurali jungitur Accuſativo ut trans montes, über die Berg/ zhes hribe.

CAPUT III.

De Præpoſitionibus, quæ apud latinos, cum Ablativo caſu conſtruuntur.

A, AB, ABS, von/ od, Ablat. ut: od Búga, à DEO: od drugiga, ab alio, od vſákiga, abs quovis.

ABSQUE, pres, Genitivo vel Ablativo, ut: pres njega, absque eo, ohne ſeiner.

CUM,

CUM, Hæc præpositio, litera S, præfixa voci notatur, uti de ea re superius in Orthographia, dictum est. Constructio est eadem, quæ particulæ; pred, ut: s' Bugom, cum DEO, s'teléſmi, cum corporibus, s'mátermi, cum matribus, &c.

CLAM, ſkrivſhi, Est adverbium, & nullum per se casum habet, Quare si velis, clam patre, vertere, diceres, periphrasticôs: ſkrivſhi pred ozhétom: vide, in Ante.

CORAM, vor / oder in beyseyn / v'prizho, Genitivo ut: v'prizho rátha, coràm senatu, dicitur etiam: pred ráthom, vide Ante.

DE, OD, ut: od vólne, de lana, Ablativo construitur.

E, Is, ut, is hiſhe, è domo, Ablat.

EX, auß / is, ut: is Búga, ex DEO. Ablat.

PRO, Sa, ut: sa kula, pro vehiculo, Ablat.

PRÆ, pred, ut: pred vrátmi, præ, foribus, Dativo. vide Ante.

SINE, Pres. Rasèn, pres méne, rasèn méne, sine me, Genit.

TENUS, OKULI, Svoje mére, ut: pubetenus, okúli sráma, Genit. vide, Circa.

CAPUT IV.

De Præpositionibus, quæ apud latinos, vel Accusativum, vel Ablat. exigunt.

IN, in / HÆC præpositio, exprimitur litera, v' Significans motum ad locum construitur

cur-

cum Accusativo, ut: grem, v'zérkou, id est, Eo in templum. At cùm significat motum in loco, cum Dativo, ut: molim v' Cerkvi, oro in templo. Dativi pluralis, mutant, ultimam syllabam in, jh vel ah, ut, v' telesih, in corporibus, v'zérkvah, in templis.

SUB, Cùm tempus significat exponitur per okuli, quod significat, circa. Construitur, tum, cùm Genit. ut: Okuli trétje vúre, sub horam tertiam.

Cùm verò ordinem notat, exponitur, per, po, id est, post. Construitur etiam Genitivo, ut: po tèh istih, post eas.

Cùm versari in loco significat, exprimitur, etiam per, po, id est, in, & Dativum exigit, ut: po dnevi, sub dio.

SUPER, NA, cum singnificat in loco, construitur cum Dativo, ut: na véjizi, super fronde. Ad locum, cum Accusativo, ut: na katero, super quam.

SUPTER, significat, Pod, Accusativo, ut: pod semljó, sub terram.

PRÆPOSITIONES INSEPARABILES.

Divello, respiplem, reskúbem.
Disrumpo, resdérem, restérgam.
Repeto, spet, ali nasáj, pegérujem.
Reddo, spet vérnem, vel povérnem.
Sejungo, relózhim.
Amputo, odsékam.
Convinco, previsham.

CAP. V.

De Conjunctione.

COPULATIVÆ sunt, inu, & , und / quæ, atque, tudi, quoque etiam, auch/h'timu, tum, item.

Atque ex his quædam etiam collationem significant, kakor, as, atque.

DISJUNCTIVÆ: Ali, ve, vel, aut, sive, seu. Utramque rem tollentes, ut ni jest, ni ti, neque ego neque tu, weder ich weder du.

DUBITATIVÆ, quæ eadem etiam interrogationi inserviunt, ut: jeli. anne, num? neli, alíne, nec ne? zhemli govoríti, ali, nikár? loquar ne an sileā? soll ich reden/ oder nicht?

ADVERSATIVÆ, Ali, Tamuzh, At, sed, ast, verum, vero, porrò, atqui: hic observanda est inter, Ali, & Tamuzh differentia: si adversativam præcedit negatio, per, tamuzh erit reddenda ipsa adversativa, ut: Nikàr jest tamuzh ti. Non ego sed tu: Si verò negatio nulla præcedit, per, ali, erit interpretanda adversativa. Eadem differentia est, quæ in Germanicis adversativis. Sonder & aber/ut: non ego, sed tu, nicht ich / sonder du. Ubi cavendum, ne tamuzh, quæ est adversativa, & Samuzh, quæ est Exclusiva particula, confundantur, Item, Akulih: Najsi, lih dobru: quanquàm, quamvis, etsi, etiamsi, licet, Et Redditiva ad has particulas, Tamen, tako vsaj.

CAUSALES, Sakáj, nam, namque, enim etenim, enim verò, quia, quoniam. Dokler, potehmal, aku, quando, quandoquidem, si quidem: aku nikàr, ni, nisi.

CONDITIONALES seu exceptivæ, takà dalezh, quatenus, aku nikàr, nisi.

RATIOCINATIVÆ, Obtóraj, satú, obtú satiga vóljo, ergò, ideo, igitur, id cum, quapropter, proinde, quamobrem, darumb / dessentwegen.

ORDINIS, zhesletú, insuper, pótler, deinde, deinceps, postea, postquam, k'púslednimu, denique.

APPROBATIVÆ, Gvishnu, risnizhnu, quidem, equidem, sanè.

COMPLECTIVÆ, Nú, vshe, tedajá, ergo, nam, particula, li, adjicitur Dativis in fine, sic: mihine, menili: tibi ergo: tebili, vel tedaj, quæ æquipollet enditicæ, ne.

DE INTERJECTIONIBUS.

Significant Interjectiones.

ADMIRATIONEM, zhudu, vidish, vidish, Papæ.

COMMINATIONEM, ve, væ, gorjé tebi, wehe dir.

DOLOREM, heu, ah, ah.

SILENTIUM, sſ, ſt.

Risum, ha, ha, he.

Ejulationem & planctum, ove, aube jou (prejóu.

Et ejusmodi voculæ, quæ sunt singularum gentium propriæ.

LIBER

LIBER VI.

DE SYNTAXI LATINO CARNIOLANA.

Syntaxis Slavica ſeu partium orationis Conſtructio multum ſe Latinis accomodat, plus tamen cum Germanis & Italis convenit, quare juvabit Latinum ad Germaniſmum revocare, & ex hoc Slavonicum efformare.

CAPUT. I.

De Syntaxi Nominis.

Conſtructio Adjectivi & Subſtantivi.

PRIMA REGULA.

ADjectivi & Subſtantivi conſtructio eadem, quæ apud Latinos. Concordantium ſcilicet: in genere, numero, & caſu.

EXEMPLA.

De Nomine: *Amicus certus*: Stonovit pèrjátèl.
De Pronomine: *ſuo pede*. s'ſvójo nogó. Item *Fortuna ſua*. Svója ſrézha.
De Participio: *Ad amiſſas opes*. K'sgublénimu blagú.

 In-

Interrogativi & Responsionis eadem quoque ratio, quæ apud Latinos. ut: *Cujus est sententia? Ciceronis.* Katèriga je mánunga? Ciceróna, *Interrogatio fit per genitivum: fit itaque responsio quoque in genitivo.*

Relativorum Constructio.

Secunda Regula.

1. *Litteras accepi tuas, quæ mihi magnæ voluptati fuerunt.* Tvoj list sèm prejél, katéri mi je pèrjétèn bil. *Conveniunt*, list & katéri *genere & numero: Est enim utrumque generis masculini & singularis numeri.*

2. Relativum sequenti verbo respondere debet, ut: *Testa servabit odorem, diu, quo est imbuta semel.* Zhrepinja ohráni duh dólgu, s'katérim je enkrat poshmáhana. *Nam*, poshmáhana, *requirit Dativum*, s'katèrim, *cum antecedens* (zhrepinja) sit nominativi casus.

Variationes.

1. *Qualis homo talis sermo.* Kakóu je zhlóvik, takóva je besséda, *sequentium substantivorum*, zhlóvik & besséda, *sequuntur relativa accidentis*, kokóu & takóu.

2. *Ad verbum vel totam orationem precedentem, plerumque neutro genere Relativum refertur. ut: In tempore ad eam veni, quod est rerum omnium primum.* Sèm pèr zajtu k'nej prishàl, katéru je nar pèrvu &c. *Hic ad totam orationem præcedentem, refertur Relativum;* katéru, *neutro genere.*

De-

De substantivis.

TERTIA REGULA.

Amor nummi, lubésèn denárja, *hic alterum substantivum*, lubésèn, *alteri*, denárja, *jungitur genitivo casu.* Item: *Amor patriæ*, lubésèn domóvine. Item *pulvinar satanæ*, pólshtèr slúdija.

Atticismus.

Quid hominis? Kaj je zhlovéka, *utuntùr etiam periphrasi Carniolani cum particula* sa, *quod significat pro: & dicunt*, kaj je sa zhlovéka.

1. *Adverbia Copiæ & Penuriæ imitantur eandem syntaxin, ut: parùm sapientiæ.* Málu modrústi, Item: *Abunde fraudis.* Obilu golusie.

De Comparativis.

QUARTA REGULA.

Ablativum Comparativi, reddit Carniolana lingua, per, quàm, atque, id est, per kakòr, vel od, ut: *Vilius est aurum virtutibus.* Nevréjdnishi je slatú, kakòr zhédnost, *vel* od zhédnosti: *Ubi præpositionis constructio observatur.*

1. *Observatio.*

Comparativus *effertur etiam additis ad positivum particulis* buil. vezh, she. *Id quod superius in Etimologia est dictum.*

Particulæ inservientes comparativo.

Quó. *Quò ingeniosior*, kúlikur vuzhenéjshi.
Hòc. *Hòc laboriosius docet.* S'tem s'vékſho mújo vuzhi.
Tantò. *Tantò aspectius est crimen.* Túliku vékshi je grejh.
Quantò. *Quantò major est, qui peccat,* Kúliku je vékshi ta, kir greshi.
Multò. *Multò pauciores oratores, quam Poëtæ boni reperiuntur.* Se veliku majn dóbrih besſédnikou kokèr dóbrih Poétou najde.
Nihilò. *Nihilò melior res.* Nishtèr búlshi rezh.
Paulò. *Haud paulò melior quàm Cicero &c.* Nikár málu búlshi, kakòr Cicero.
Multis partibus. *Sol multis partibus major quam terra.* Sonze je veliku krat vékshi kokèr Sémlja.

De Superlativis.

Quinta Regula.

Superlativi genitivum, efferunt Carniolani; addita ad comparativi vocem particula, NAR & superaddita voce, MEI, quæ significat inter. *Item*, IS, *quæ significat, ex, ut*; *Nequissimus omnium.* NAR hudóbnishi, mej vsémi: *vel* is mej vseh.

Particulæ superlativo inservientes

Multò. *Multò Jucundissimus.* Vissóku lub.
Longè. *Longè omnium præstantissimus orator fuit*

fuit Cicero. Cicero je bil zhes vſe beſſéd-
nike beſſednik.

Quisque. *Moderatiſſimus quisque.* Vſak nar s'máſniſhi.

De Partitionum & Collectivorum Genitivis.

SEXTA REGULA.

Nemo hominum. Nihzhé od *vel* is zhlovékov.
Alter horum, Eden is mej letih dvéjh.

Partitionum particulæ eadem, duæ Superlativi Genitivi, ſcilicet, de, ex, inter.

De. *Nemo de ijs.* Obédèn od tehiſtih.
E, Ex. *Major ex duobus.* Stáriſhi ali vékſhi mej dvéma ali is dvéjh.
Inter. *Inter Concionatores.* Mej Pridigarjih *vel* Pridigarmi. Vulgo: mej prídigarji.

De adjectivis Copiæ.

SEPTIMA REGULA.

Genitivus Copiæ redditur per particulas. Nar *vel* Od, ut: *Ditiſſimus agri*, nar bogátiſhi na njivah ali, od njiv. *Item: Dives pecoris* Bógat na shivíni. *Item: Inops mentis*, vbog na pámeti ali na saſtópu.

Deſiderij. *Cupidus lucri.* Shelán dobízhka.

Cum genitivo conſtruitur, ut apud Latinos.

Avidus novitatis. Shelán novíne.
Notitiæ. *Peritus belli*, vmétalèn vojſkovánja, *genit.* *Memor præteriti*, ſpúmliv mineózhiga.

Reus, dolshán, kriv, krívez, *ut Reus furti*, hriv tatvine, *vel* kriv na tatvíni, *cum Dativo*. *Redduntur etiam genitivi hic, ut genitivi in verbis copiæ, & inopiæ ut: Insons cadis*, nedólshèn na pobóju, *cum dat. Integer vitæ*, póshten v'djánju, *cum dat. Purus sceleris*, zhist od hudóbe.

De Dativo similitudinis.

Octava Regula.

Fidus amico, svejst pèrjátelu. *Amicus Cæsari*, pèrjátel Zessarju. *Domino similis*, podóbèn gospúdu.

Idoneus hujus rei & ad hanc rem, vmètalèn k'leti rézhi. *Aptus discendi litteras & ad discendas litteras*, vúmen ali dóber k'vuku, *ubi præpositionis constructio servatur*.

Nona Regula.

Accusativus per synechdochen, ut. *Æthiops albus dentes*, Samúrz je béjl na sobéh, *redditur per genitivum, effertur cum præpositione, & vi præpositionis*.

De ablativi Constructione in Nomine.

Decima Regula.

Causæ Ablativus. Lassus cura, trudèn od skàrbi, *vel* pred skàrbjó, *vel* sa voljo skàrbi. *Ubi constructio præpositionis servanda. Nam*, OD, & SA, *cum Dativo* at, préd, *cum Accusativo construitur. Vide inferius in constructione præpositionum, in latina præpositione, Ante.*

Orbus

Orbus parentibus, je ſiróta, *vel abſolutè per periphraſin*, néjma ni ozhéta ni mátere, *aliam non habet rationem loquendi.*

Æger oculis, bolán na ozhéh, *cum genitivo.* Item, *æger pedibus*, bolán na nógah.

Genere Andria od Andriſke shlahte, *natione Syrus*, od Syriſke shlahte. *Redditur per præpoſitionem*, od, *quæ ſignificat*, ex, *& conſtruitur cum genitivo. Natione Turca*, turſhkiga ſaróda, *in genit. ſine præpoſ.*

Dignus laude, vréjdèn hvále, *conſtruitur cum genitivo.*

Formulæ laudandi & vituperandi.

UNDECIMA REGULA.

Duo genitivi. *Puella vultus modeſti.* Déklîza, zhédne ſhtalti *vel* zhédniga obrása, *convenit cum latino.*

Duo Ablativi. *Puella vultu modeſto.* Déklíza od lejpe ſhtálti. *Interveniente Præpoſitione*, OD, *quoque cum duobus ablativis.*

Nom. & Ablat. *Puella modeſta vultu.* Déklíza, zhédna na ſhtálti. *Etiam cum latino convenit, & Ablativus additur ad nominativum cum præpoſitione*, Na, *quæ ſignificat*, *in vel ſuper.*

De voce, opus, potreba.

DUODECIMA REGULA.

Opus eſt arte, je potréba kúnſhti. *Genitiv. Conſtruitur.*

1. *Quæ curando vulneri opus sunt, parat.* pèrprávla kar je k'osdrávlenju ráni potréba. *Dativo construitur.*

2. *Hoc fieri & oportet & opus est.* Letú se móre, inu je potréba sturiti. *Hæc formula concurrit cum latina.*

3. *Maturatò opus est*, potréba je hiténja ali podvísanja. *Incidit in primam formulam. Construitur cum genitivo.*

CAPUT II.

De Syntaxi Verborum.

Nominativus ante personale Verbum.

PRIMA REGULA.

Ego lego, jest bérem. *Tu legis*, ti béresh. *Ille legit*, on bére. *Conveniunt hic verba & nominativi numero & persona.*

Observationes.

1. *Superat quoniam fortuna sequamur*, dókler nesrézha premága, satú se v'dájmo; ali bódimo pokórni. *Dissimulantur prima persona, in verbis*, bodimo, *&* v'dajmo se.

2. *Ego ajo, tu negas.* Jest dejm da je: Ti pak, právish, da nej. *Discretio est in pronominibus:* JEST, *&* TI.

3. *Cæsar & Rex Gallorum conveniunt inter se*, Césfar tar Franski Krajl, se sglihajo. *Duobus singularibus*, Ceffar & Franski Krajl, *respondet verbum plurale*, se sglihajo, *vel* se sglihata: *dualiter.*

Se-

SECUNDA REGULA.

De Vocativi constructione.

Tu regere imperio populos Romane memento, Ti Rimlán, glédaj, de s'oblaſtjó ludſtvú governáſh. *Hic Vocativus*, TI. *Imperativo secundæ personæ, memento, præponitur.*

Obſervationes.

1. *O socij, neque enim ignari sumus ante malorum.* O vi Továrifhi, ſhe popréj nam nej neſrézha neſnána. *Hic Vocativus*, ô vi Továriſhi, *sine verbo ponitur.*

2. *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor*, is'hájajèn, maſzhuváviz, is náſhih koſtí, *pronomen*: maſzhuváviz, *nominativi casus pro vocativo additur, verbo secundæ personæ*, is'hájaj.

TERTIA REGULA.

Dormit securus, ſpi shihèr, *convenit cum latina constructione.* Item, *Bibo Jejunus*, píjem Taſhzh. Obſervatio.

Ubi desunt nominativi gestus, Slavica lingua utitur periphrasi, ut: It cubitum incenatus, Grè ſpat pres vezhérje.

QUARTA REGULA.

Manus nostræ oculatæ sunt, credunt quod vident. Naſhe Roké ſo vídezhe, vjérujejo kar vídijo. *Nominativi sunt utrinque*, Roké, & vídezhe.

Obſervationes.

1. *Non est opulentia, multa possidere, sed paucis rectè uti.* Nej Bogátſtvu, velíku jiméti: ta-

M 5 múzh

múzh májhiniga prou vshiváti. *Infinitivus*, vshiváti, *pro Nominativo*, vshivánje, *positus est*.

2. *Hoc nominatur potius latrocinium, quàm bellum*, letú ſe bujl (alí velíku vezh) jimenúje mordríja kokèr vojſkovánje. *Nuncapandi verbum*, jimenúje, *habet utrinque nominativum, ſcilicet*, letú, & mordríja.

Formulæ nominandi.

3. *Eſt mihi nomen Pomponius*. Meni je jimé Pompónius. *Reliquæ formulæ poſſunt eodem modo reddi, per nominativum*.

CAP. III. De figuris.

De Synteſi.

1. Synteſis eſt in genere.

Eunuchus mea, moja Eunuchus, *pro comœdia ſeu Fabula Eunuchi*.

2. Synteſis in numero.

Pars epulis onerant menſas. En dejl, jejdí ſe na míjſo poſtávlajo. *Nomini collectivo ſingulari*, dejl *reſpondet verbum plurale*, poſtávlajo.

3. *Synteſis in utroque, ſcilicet in genere & numero, ut: Maxima pars ab equitibus in flumen acti*. Nàr vekſhi dejl, ſo od Kójnikov v'udo pójeni, *dejl & pojeni, genere conveniunt, at numero non in Slavonica lingua: Et incidit hæc forma in ſynteſin numeri. Nec arbitror facile inveniri formam ſynteſeos, ubi & generis & numeri diſcordia ſit*.

4. Ad intellectum referenda eſt conſtructio, in his Verbis. *ajunt*,

ajunt, *perhibent,* *ferunt,* *inquiunt,*	*scilicet homines*	právio, Dejo, ludjé Govoré.	

Et in verbis exemptæ actionis, ut:

Pluit, dèsh gré ali déshí. *Tonat*, garmí. *Ningit*, ſneg gré. *Fulgurat*, ſe blíſka. *Fulminat*, Tréjſka. *Rorat*, Roſſa páda. *Grandinat*, tozha gré oli bíje. *Advesperaſcit*, gre k'vézheri. *Dieſcit*, ſe dani, dan góri gré. *Nocteſcit*, gre k'núzhi. *Intellectu addimus nomen, videlicet cœlum. Sed dicimus etiam, pluit lapides, & pluit lapidibus*, dèshí kámenje.

Pluit	*lacte.* *ſanguine.* *carne.*	Deshí	mléku. kríj. meſſú.

ZEUGMA.

1. Zeugma in genere.

Semper honos noménque tuum laudésque manebunt, zhaſt inu tvoje jimé, tàr tvoja hvála vſélej oſtánejo, *ſubſtantivum* jimé, *ut proximo reſpondet adjectivum pronominis*, tvóje, *in genere neutro.*

2. Zeugma in numero.

Hic illius arma hic currus fuit, letúkaj njegóvu oróshje letúkaj ſo njegóva kúla bilá, *Verbum* bilá, *reſpondet numero, proximo ſubſtantivo* kula.

3. Zeugma in perſona.

Penè ille timore, ego riſu corrui, le kaj an od ſtra-

ſtráha, jeſt pak od ſméjha doli nejſim pádèl, *verbum* nèjſim padèl, *reſpondet propiori ſubſtantivo*, jeſt, *in perſona prima.*

SYLLEPSIS.

1. Syllépſis generum.

1. *Species ſyllepſeos generum*: *Lunam & ſtellas, quas tu creaſti*, Luno tàr svéjsde, katére ſi ti ſtúril. *Rerum inanimatarum ſubſtantivis*, luno & svejsde, *ſubjicitur* Relativum, katére, *plurale.*

2. *Species ſyllepſeos Generum. Domus, uxor, liberi inventi invito patre.* Hiſha, shéna, otrózi ſo nájdeni zhes ozhino voljo, *ſubſtantivis rerum animatarum.* Hiſha, shéna, otrozi, *ſubjicitur verbum* ſo nàjdeni, *pluralis numeri.*

2. Syllepſis Numerorum.

Milites & imperator pugnant, sholnérji inu Kapitán vojſkújejo *Subſtantivis*: ſholnérji & Kapitán *diverſorum numerorum*, *reſpondet verbum plurale*, vojuſkujejo, *ita, ut cum digniore in numero ſcilicet, cum* Sholnérji *conveniat.*

3. Syllepſis perſonarum.

Tu & frater bellè convenitis, Ti inu brat ſe liſpú glihate. *Subſtantivis* Ti & Brat, *diverſarum perſonarum*, *conjunctione conjunctis*, *adjicitur verbum plurale*, Glihate, *ut digniori, in perſona.*

4. Syllepſis Caſuum.

Remo cum fratre Quirinus jura dabant, Quirinus s'rábatom Rémom, ſta pravdo rekla. *Hic* s'brátom Remóm, *ablativi quod cum præpoſitio-*

positione, s', *affixa pro*, inu, *accepta, junguntur cum nominativo Quirinus, quibus adjicitur verbum duale, sta rekla: pro:* Quirinus inu Remus.

DE PROLEPSI.

Milites redeunt, hic ex hispanijs, ille ex Gallijs, Sholnérji ſpet pridejo, letá s' Hiſpánie, leúni is Fráncie. *Nomini*, sholnèrji, *ſubjiciuntur partes* is Hiſpanie, *&* is Francie *Verbo, pridejo: non repetito.*

DE SYNECHDOCHE.

Miles, multo jam fractus membra labore, sholnér, vshe ſkusi veliko mújo, na vúdih ſtèrgan, vel ſtèrganih vúdov. *Hic alia non est forma in ſlavica lingva, quàm ut cum Accuſativum reddant per, Na, cum ſuo caſu. Id quod ſuperius in formulis laudandi & vituperandi monitum eſt.*

ANTIPTOSIS.

1. Accuſativus pro Nominativo: *Urbem, quam ſtatuo veſtra eſt*, Méſtu, katéru vam poſtávim, je vaſhe, *hic non apparet Accuſativus, cum Meiſtu, (ut neutrum) ſit tàm nominativi quam accuſativi caſus.*

2. Nominativus pro Accuſativo: *Acceptum refero, verſibus, eſſe nocens*, péjſmam dajem dolg biti kriva. *In lingva ſlavica eſt hic modus loquendi inuſitatus, poteſt vero ſic reddi:* pro biti kriva, ſit de ſem kriva.

3. Genitivus pro Ablativo: *Quæ illi læta laborum. Ipſa ſuis manibus nevit Sidonia Dido.* Ka-

tèra je njému, vsezh od della, (ali sa volo della) Sama Sidónifka Dido je shiválа (ali sspredla) *Ille genitivus (laborum) redditur per*, od, *vel*, sa voljo, *cum suo casu*.

Enallage.

1. Species Enallages: *Ubi substantivum verbum, numero, aut Adjectivum genere & numero convenit cum posteriore nominativo, ut: Amantium iræ amoris reintegratio est.* lubih kregi je lubésni ponovlénje. *Hic verbum substantivum*, je, *convenit cum posteriore nominativo*, ponovlénje.

2. *Item, Gens universa Veneti appellati*, Vus Folk so Benezháni jimenováni, *Et hic substantivo verbo*, jimenováni, *respondet nominativus*: Benezháni, *numero*.

Evocatio.

Ego Virgilius lego, iest Virgilius bérem. *Hic verbo*: bérem, *secundæ personæ nominativus, Virgilius: qui est tertiæ personæ, præponitur*.

Observationes.

1. *Verbum concordat cum nominativo pronominis, qui vel simul additur ad nominativum nominis, ut: Nos miseri plectimur.* Mi Bosi, bomo bljeni. *Verbum*: bomo bljeni, *additur ad nominativum nominis*, Bosi, *cum quo concordat nominativus pronominis*, MI. *Vel subauditur, ut: Beneficio affectus, malam refers gratiam*, s'dobrúto obdán, húdo hválo dájesh. *Nominativus pronominis subauditur, in verbo*, hvalo dajesh.

2. In

2. In Evocatione debet abesse conjunctio *de eâdem enim persona fit sermo. Aliter est si dicis. Ego & Pomponius, quam si dicis, ego Pomponius. hic enim* de *una persona, illic de duabus fit sermo.*

3. Evocatio & synthesis conveniunt: *In magnis læsi rebus uterq; sumus*, v' velikih rezhéh, sva obá reshálena. *Slavi cum habent dualem numerum, Itaque pro, uterque, dicunt, dualiter:* obá reshálena, *pro* reshaleni.

CAPUT. IV.

De Syntaxi verborum cum obliquis.

PRIMA REGULA.

Verbum cum Accusativo.

Laudato ingentia rura, exiguum colito. Hvali velike njive, Májhino orji. *Verbum*, Hvali, *habet accusativum*: velike njive, *sic verbum*, orji, *accusativum*: májhino.

Observationes.

1. *Et cum fortuna statque caditque fides*, S'rézho red obstoji tàr pade savúpajnje. *Verba absoluta*, obstoji *&* pade, *absolvunt sententiam sine obliquis.*

2. *Aro terram*, órjem Sèmljo: *Bibo vinum*, Pijem vinu, *verba neutra*, órjem *&* pijem: *adsciscunt Accusativos cognatæ significationis. Illud quidem*, Sémljo, *hoc vero*, Vinu.

3. *Passiva verba tertiæ personæ & participia passiva*

passiva inde derivata, admittunt etiam accusativos rej cognatæ, ut: Iam tertia vivitur ætas, sedáj trétji svejt se shivi, *hic enim tertia persona passiva,* se shivi, *adsciscit accusativum cognatæ rej,* tretji svejt. *Item. Quò plus sunt potæ plus sitiuntur aqua,* zhe vezh se pijó vodé, tem vezh shéjajo. *Participium passivum, veniens à verbo,* se pijó, *requirit accusativum,* vodé *cognatæ significationis.*

Secunda Regula verbi cum genitivo constructio.

Accusandi Exempla.

Furti se adstringit, se tatvine dolshán (alikriv) dáje, *verba* se dolshán daje, *&* kriv daje: *genitivum habent* tatvine *&c. Item sceleris condemnat generum suum,* svojga séta, húdiga djánja dolshí. *Et hic verbum accusandi,* dolshí, *genitivum, perinde atque apud latinos scilicet,* *húdiga, requirit.*

Observationes.

1. *Verbo accuso, per hypallagen, idest, inversionem, accusativus Criminis additur, ut: Inertiam accusas adolescentum.* Tóshish zhes nemárshino, mládénizhov. *Slavi, verbo, accuso: quemadmodum & Germani, accusativum cum præpositione addunt, sic hic.* Tóshish zhes nemárshino.

2. *Accuso interdum Accusativum adsciscit cum præpositione, ut: Negligentiæ me accusas, vel propter negligentiam,* me dolshish v'tragli-

glivofti, ali nemárshine, cum genitivo, *vel* sa nemarshine vóljo, *cum præpositione cum suo casu*: SA, *enim significat propter, vel causa, construitur cum Accusativo.*

3. *Accusandi verba interdum cum ablativo construuntur, etiam sine præpositione, ut: Condemnabo te eodem crimine*, zhem te lih tigaistiga grejha obtoshiti. *Apud Slavos hæc formula per genitivum redditur: Nam, verbum accusand.*, obtoshiti, *construitur genitivo*, tigaistiga grejha.

Memoriæ Exempla.

Cum genitivo & Accusativo.

Meminini hujus rei & hanc rem. Sèm na letó rezh s'misslil. *Verbum memoriæ*: Sèm smisslil, *construitur cum accusativo cum præpositione scilicet*: na letó rezh. *Dicitur etiam cum genit.* sem se te rizhi domisslil.

Reminiscor.

Ea potius reminiscere, quæ digna tua persona sunt, veliku vezh spomissli, na rezhi, tebi dóbru stojézhe, *Verbum* spomissli, *construitur cum Accusativo, vel cum præpositione, vel sine præpositione. Nam utrumque dicitur*: spomissli na rezhi, *vel* spomissli rezhi.

Commonefacio, cum Accusativo.

Cum ipsè te veteris amicitiæ commonefaceret, commotus es. Satú kèr te je stáre prijásnosti opoménil si ti sardit póstal. *Verbum*, opoménil, construitur cum genitivo; stare prijás-

jásnofti. *Effertur etiam per accusativum & præpositionem*, *scilicet*: Opoménil na ftáro prijásnoft. Admoneo.

Admonitus hujus æris alieni, sa ta dolg opominjén. Opominjén, *construitur cum accusativo*, sa ta dolg: *Diceretur etiam rectè* sa vólo letigá dolgá: *per præpositionem cum casu genitivo. Nam*, sa vóljo *significat*, *propter*, *vel ob vel causa*.

Obfervationes.

1. *Putavi ea de re te esse admonendum*. Sèm mejnil tebe od teifte rizhí opomeníti: *convenit cum constructione latina*. Opomeníti *enim construitur cum ablativo*, *cum præpositione*, *ut*: Sèm méjnil tebe tejfte rezhí opomeníti; *vel Neutraliter*, tigáiftiga opomeníti.

2. *Item pateticum*, *MISEREOR*, *genitivo gaudet*, *ut*: *Misereor hujus mulieris*, fe fmilim zhes letó shéno. *Accusativo construitur*, *cum præpositione*, *verbum*, fe fmilim, *construitur cum Accusativo*, *intercedente præpositione*, zhes, *quod significat*, *super*. *Vulgo etiam cum genit.* Sem fe vfmilil tiga zhlovéka, ali te shené.

3. *Miseror primæ Conjugationis accusativum adsciscit*, & *significat*, *deploro*, *seu querelis significo dolorem*, *aut misericordiam*, *ut*: *Cum familiaribus commune periculum miserebantur*, fe klagováli ali oplákali gmajn navárnoft, *Verbum*, klagováli, *requirit accusativum*, gmajn navárnoft.

4. *Ver-*

4. *Verba curæ & perturbationis animi, genitivos item ablativos admittunt, ut: Discrutior animi & animo.* Sèm v'ſerzi shálosten. *Verbum,* Sèm shálosten, *regit dativum cum præpositione affixa,* v'.

TERTIA REGULA.

Dativus cum Verbo.

Dat veniam corvis, Pregléda órlam, *Construitur, verbum:* pregléda, *cum dativo plurali,* órlam. *Item, Rem fortunæ committere,* Blagú ſrézhi savúpati. *Verbum,* savúpati: *habet post ſe, dativum* ſrézhi. *Convenit omnino cum latina lingua hæc formula.*

Obſervationes.

1. *Studeo huic rei & hanc rem.* Jeſt ſe tiga ſliſſam, ali, te rezhí, ſe ſliſſam. *Verbum: habet post ſe vel genitivum abſolutum vel conjunctum cum adjectivo, atque hic diſſentit cum latinitate, Slavica lingua.*

2. *Verbis tribuendi adduntur gemini dativi, quorum alter perſonam effert alter cauſam, quare res tribuatur, ſcilicet: commodum vel in commodum, ut: hoc vertitur illi vitio.* Lerú ſe na njému ali na njim tádla. *Slavi hoc efferunt per Dativum cum præpoſitione. Nam verbum,* ſe tádla, *habet post ſe,* na njému, *præpoſitionem cum Dativo caſu.*

3. *Plurima item verba compoſita, præſertim cum his præpoſitionibus, ad, ante, poſt, inter, ob, in, ſub, præ, de, re, & con, Dativis adhærent, ut:*

Adsum amicis, pèrstópim pèrjátelom. *Prapositio*, *pèr*, *qua*, *ad*, *significat*, *construitur cum Dativo*, pèrjátelom.

Virtus fortuna anteponenda. Brumnost se jimá blagú naprėj postáviti, ali vlėjzhi. *Verbum cum prapositione* : naprėj postáviti *cum Dativo*, Blagú, *construitur*.

Post ponit famam pecunia, zhast denárjam sad stávi, sad stavi, *habet post se dativum* : denárjam. *Interes consilijs*, ti si pèr svetovájnju, *vel* v'svetu. Ti si, *verbum substantivum construitur cum Datitvo*, *mediante prapositione*, *per*, *&* v'.

Aliqua tamen ex his habent Dativum persona & Accusativum rei : vt prasto tibi fidem : jest tebi vjero dershím. *aliqua tantum Accusativum ut : istam Culpam, quam vereris, ego sustinebo*· toisto krivizo, katére se tibi bojish, zhem jest terpėjti.

Quarta Regula.

Est pro habeo.

Est mihi domi pater, jimám ozhéta domá, *Exprimunt Slavi, dativum cum verbo substantivo. Per verbum*, jimám, *quod habeo, significat*, *&* *accusativum casum*, ozhéta.

1. Appendix.

Adduntur verbo, SVM, gemini dativi, alter persona alter commodum aut incommodum significans, vt :

Est mihi lucro : Slavi hoc loco, Est, exprimunt per voces, gre *vel* pride, *& addunt illos duos dativos*,

tivos, ut hic: Gré, ali pride méni k'dobízhku *vel* jemúj dobízhék, *id est*, *meum lucrum*, *vt etiam*, *Conformiter ad latinum*: je méni h' dobízhku.

QUINTA REGULA.

De duobus Accusativis, quorum alter personam alter rem significat, ut:

Doceo te literas, Vuzhím tebe kúnſhti, *Convenit hic modus loquendi cum latino*.

Obſervationes.

1. *Pro altero accusativo, aliquando ablativus ponitur, ut*: *Ea ne me celet, aſſveſeci filium, vel de i s*. Da bi teiſte rezhi pred máno neſkrival, ſèm ſynú navádil. *Me, hic redditum eſt*, pred máno: *Et hoc peculiare eſt in Slavica lingua, ut præpoſitiones quædam caſui affingant terminationem*, o, *fere in eum modum, ut perſonalia adverbia apud latinos, mecum, tecum, ſecum &c. ſic hic*, pred máno, tábo. *Item*, s'mano, s'tabo *&c. de qua re inferius in præpoſitione & particula*, pred.

2. *Induendi verba variè conſtruuntur, ut*: *Induo te tunicam*, *Græcè*, Ieſt ti ſúknjo obléjzhem, *vel*, te s'ſúknjo obléjzhem. *Conſtruuntur vel cum, vel ſine præpoſitione*.

SEXTA REGULA.

Ablativus Inſtrumenti.

Obſequio retinentur amici, s'pregledájnjom, ſe pèrjáteli obdàrshé. *Verbum compoſitum cum præpoſitione affixa*, s', *requirit ſuum caſum, Dativum*

tivum scilicet. (*Sed de hac re, vide infra in praepositionis constructione, in praepositione affixa,* s'.

Ablativus causae.

Saginatur somno, bo pitan (debel), ali se pita skusi spájnje, *vel* s'spánjom. *Effertur ille ablativus causa, vel per praepositionem*, skusi (*quae significat per*) *& casum accusativum. Vel per praepositionem affixam,* s, *& dativum, in eum, ut jam dictum est: modum: Vide in praepositione* s';

Ablativus modi.

Bellum mira celeritate confectum est, vojshovánje (alikreg) je s'veliko hitróstjo dopèrnessénu. *Construitur cum accusativo, vi praepositionis affixa,* s'.

Observationes.

1. *Copia & inopia verba cum Ablativo, ut; Spolio te pecunia.* Te pèrprávim ob denárjo. *Verbum,* pèrprávim, *adsciscit accusativum cum praepositione,* ob;

2. *Cum Genitivo; ut; Implentur veteris Bacchi pinguisque ferinae*, se napólnijo s'stárim vínom, tàr s'tólsto divnino. *Hi genitivi redduntur per praepositionem cum suo casu.*

Septima Regula.

Repellendi verba cum ablativo & praepositione, ut; ignavum fucos pecus à praesepibus arcent. Gónio od jásli zhmèrli léjno shivino, *Verbum* Gónio, *requirit ablativum cum praepositione,* od Iásli

Utor cum ablativo.

Utor vino, Vinu núzam, *hic ablativus in slavonica lingua per accusativum redditur.* FRU-

FRUOR.

Fruor meis studijs, Mójga vúka vshívam. *Cum genitivis*, Mójga vúka, *construitur: verbum*, vshívam.

FUNGOR.

Fungor officio, obhájam (oli dopèrnáſham) ſlushbó. *Verbum*, obhájam, *construitur cum Accusativo*, ſlushbó.

POTIOR.

Potitur imperio, Ládajnje jimá. *Verbum* jimá *habet accusativum*, Ládajnje.

VESCOR.

Veſcor pane, Iem kruh. Iem: *Verbum*, *habet Accuſativum*, kruh.

NITOR.

Niti alterius ope, Se sanéſti na drúsiga pòmúzh. *Et hic verbum*, sanéſti, *adſciſcit accuſativum* pomúzh *cum præpoſitione: cum*.

VICTITO.

Victito lacte, ſèm shiv mléka, *Verbum*, ſèm shiv, *conſtruitur cum genitivo*, mléka: *dicitur etiam*: ód mléka, *cum Ablativo & præpoſitione*.

VIVO.

Vivo pane: ſem shiv krúha, *eſt eadem ratio*, *quæ verbi*, *victito*.

DE PASSIVIS.

Paſsivorum proprius caſus eſt Ablativus, ut: *Virgilius à me legitur*, Virgilius bode od méne brán, *Vel*, Virgilius ſe od méne bére.

Ablativus passivus in Dativum mutatur.

Visus mihi pro visus à me. méni se je vidil. *pro,* od méne se je vidil, *servatur eadem ratio, quæ apud latinos.*

Observationes.

1. *Passivis adduntur reliqui casus, quos recipiunt activa verba præter accusativum activi proprium, ut: percutior gladio,* bom s'mézhom vdárjen, *hic accusativus subjungitur verbo cum præpositione, & incidit in Ablativi Constructionem, quando instrumentum significat.*

1. *Passiva retinent posteriorem accusativum, scilicet rei, verbi transitivi: ut, doceor Grammaticam,* bom vuzhén Grammátiko. *incidit in eandem cum latinis rationem. Nam posteriorem accusativum videlicet rei, habet: dicitur aliàs:* se vuzhim Grammátike, *per Genitivum, quasi dicas, disco Grammaticam.*

DEPONENTIA.

1. *Deponentia activè significantia, activorum syntaxin imitantur, ut: largior tibi pecuniam,* dam tebi denárje, *hic saltem reddenda phrasis latina in Slavicam, quæ incidit in activorum verborum constructionem. Nam verbum,* dam, *construitur cum accusativo,* denárje.

Deponentia Neutralis significationis, Neutrorum constructionem sequuntur, ut: assentior tibi, tébi pèrvólim. Pèrvolim, *requirit dativum,* tebi.

CA-

CAPUT V.

De Infinitivis

PRIMA REGULA.

Infinitivi adduntur verbis significantibus sensum aut voluntatem, ut: Cupio venire, shelím príti, *convenit hæc formula cum latino sermone.*

SECUNDA REGULA.

Accus. præcedens Infinitivum exponitur, per nominat: adjecta particula quod, vel ut, ut: spero nostram amicitiam non egere testibus, vúpanje jimám, de náſha priásèn nepotrebúje, prizh. *Accusativus hic redditur per*, de, *quod significat*, Quòd. *Planè germanica phrasi. Nam Germani dicunt:* das vnsere freundschafft.

TERTIA REGULA.

Infinitivus cum nominibus Adjectivis &c. ut Facilius est dicere quàm facere, Lajshéſhi je rézhi, kakór ſturíti. *Adjectivum* Lajshéſhi, *facultatem significans, construitur cum infinitivo*, rézhi *&c.*

QUARTA REGULA.

Casus sequens infinitivum ESSE, & nuncupandi verba, convenit cum præcedente; ut, Cato esse, quàm videri bonus malebat. Cato, je rájſhi hótel bíti brúmen, kakòr, le takú jimenován. *Infinitivus*, BITI, *habet utrinque nominativum scilicet, ante se; Cato: post se verò*, Brúmèn. *Item, Tu vis dici Miles*, Ti hózheſh jimenován bíti vojſzhák, *Verbum nuncupandi*, jimeno-

ván biti: *ante se habet nominativum*: Ti *Post se verò*, vojſhzhák.

Obſervatio.

1. *Infinitivus*: *esse*: *ſæpe omittitur, ut*: *Ea certiſſima putabo quæ ex te cognovero*. Katére re rezhi bom od tebe saſtópèl, teiſte bom, sa cilu reſnízhne dèrshal. *Slavi hac formula non utuntur, ſed exprimunt infinitivum, adjectis particulis*, da, *vel*, sa *Id quod ſuperius in ſecunda regula, de Infinitivis dictum eſt.*

CAPUT. VI.

De Gerundijs

IN, DI: *ut Gratia diſcendi*, sa vuká vóljo. *Facultatis vox*, sa vóljo: *habet poſt ſe genitivum* vuká.

Obſervatio.

1. *Infinitivus pro gerundio*: *ut, cantare, parati*, vmétalni péjti *vel* péjtja, *hâc formâ etiam Slavi utuntur*: *ſed crebrius ille infinitivus in Genitivum mutatur venientis ab eo verbo, ut hic pro*, péjti, péjtja, *rectius diceretur*.

IN, DUM *Gerundia præpoſitione annectuntur verbis, ut, Mitto illum ad ſpeculandum arcem*, Jeſt ga póſhlem, h'oglédajnju grada, *Gerundijs enim deſtituitur lingua Slavica, itaque pro gerundio accuſativi caſus utuntur, præpoſitione affixa*, k' *vel* h' *cum ſuo caſu ſcilicet, Dativo. Effertur etiam per particulam*, da, *quæ ſignificat ut, ſic*: da oglédam, *vel etiam Infinitivo, ut*: póſhlem oglédati, *id eſt, mitto ſpeculari.* Ob-

Observatio.

Necessitatem significans Gerundium in DUM, *Impersonalium modo ponitur, & vel Dativum juxta se habet, vel casum omnino nullum: ut Vigilandum est nobis.* Nam je zhúti, *casum quidem regit Dativum, sed pro Gerundio Infinitivus* zhúti, *cum verbo substantivo*, je, *ponitur, diceretur etiam recte impersonaliter*, se jimà zhúti. *pro, oportet vigilare.*

IN DO Gerundia seqvuntur verba vel cum vel sine præpositione, & aliàs activè, aliàs passivè significant.

Exemplum activa significationis, ut homines nihil agendo male agere discunt, id, est, dum nihil agunt, Ludje s'nishtèr délajnjom, se vuzhé hudú délati, *Gerundium hic redditur, per nomen*: s'délajnjom, *negationi præfixa præpositione* s'. *Potest etiam periphrasticôs efferri*: kadar se nedéla, *vel*, kadar nishtèr nedélajo.

Exemplum passiva significationis, ut, Memoria excolendo, sicut omnia alia augetur, id est, dum excolitur, Resmishlovájnje se gméra s'núzajnjom, kakòr sicér vse rizhi, *vel* kadar se núza. *Nomen*, s'núzajnjom, *pro gerundio ponitur.*

N O T A.

Non sum solvendo, nepremórem plázhati, *gerundium vel potius, Dativus solvendo per infinitivum* plázhati *effertur.*

Generalis Regula de Constructiõe gerundiorũ

Adsciscunt gerundia casus verborum suorum

analogicôs, *ut*: *Gratia salutandi amicos domum redij*, debi prijátelom srézho vószhil, sèm spet damú prishàl, *Gerundium salutandi*: *effertur per*, debi vószhil, *circumlocutione quadã*, *Quia vero verbum*, srézho vószhim, *requirit dativum*, pèrjátelom, *Igitur & gerundium ab eo descendens*, *quod hoc loco per verbum effertur*.

CAPUT VII.

De Supinis.

PRIMA REGULA.

De Supino priore: *ut*, *Coctum ego*, *non vapulatum dudum conductus sum*, h'kúhajnju nikár h' tepéjnju sem jest sdáunaj najét, *supinum*, *prius per præfixam præpositionem & Dativum casum effertur vel etiam per Infinitivum sic*: kúhati sem jest najét, nikár tepsti.

SECUNDA REGULA.

De Supino posteriore: *ut*, *Facilis visu*, *id est*, *videri*, se lahkú vídi, *effertur impersonaliter videlicet*, *si*, *verbo tertiæ personæ singulari præponitur particula*, se, *sic*: *difficile creditur*, se teshkú vjéruje, &c.

Mercandi verba.

PRIMA REGULA.

Precium rei in verbis mercandi & similibus Ablativo casu effertur sine præpositione, *ut*, *Vendidit hic auro patriam*, Letá, je svójo domovíno predál sa denárje, *precium rei ponitur hic in accusativo cum præpositione*.

SE-

SECUNDA REGULA.

Hæc voces tanti, quanti, pluris, minoris cum compositis, ut sunt: quantilibei, quanticunque, quantivis, tantidem, sine substantivis adjiciuntur verbis mercandi: ut, Non vendo pluris quam alij, fortasse etiam minoris, Nepredám dráshisshi, k akór drúgi, lahkáj túdi búlshi kup, *convenit cum latina lingua.*

Observatio.

Quando accedunt substantiva, tunc hæ quoque voculæ migrant in Ablativos, ut: Quanto precio emisti? Alia forma non efferunt Slavi, quàm præcedenti, scilicet, kakú dragú? *omisso nimirum substantivo: diceretur etiam,* sa kúliku, *cum præpositione, & cum suo casu, videlicet accusativo.*

TERTIA REGULA.

Hi genitivi magni, sa veliku. *Parvi,* sa málu. *Flocci,* sa nizh. *Nihili,* sa nishtèr. *Pili,* sa en lass. *Item cum verbis, æstimo, duco, facio, pendo,* dèrshím ali shtimám, sházam. *Junguntur, ut: Magnifacio, Magni æstimo, Magni pendo,* vissóku dèrshím, sházam, shtímám. *Parvi facio, parvi æstimo, parvi pendo, flocci pendo, parvi duco,* sa malu dèrshím. *Item æquibonique facio, consulo,* sa dóbru jimám.

Item, hujus non faciam, letúlikájn nèmáram, *hæc formula per præpositionem,* SA, *cum suo casu scilicet effertur, adverbialiter.*

QUARTA REGULA.

Hi Ablativi, magno, nimio, plurimo, sa veli-

liku,

liku, *parvo*, *ninimo*, sa málu, *Vili* : sa porédnu, *dimidio*, sa pul : *duplo*, sa dvójiko, *& id generis verbis mercandi & similibus sine substantivo jungi possunt, ut gloriosa sapientia non magni æstimanda est*. Samohválna modrúst, se néjma sa veliku shtimáti : *Incidit in præcedentis Regulæ formulam. Nam verbum mercandi* shtimáti, *construitur cum particula*, SA, *& suo casu Accusativo*, veliku.

VALEO.

Valeo, cum Accusativo, sed frequentius cum Ablativo jungitur, ut : mina valet decem coronis Gallicis. Mina veljá dessét Fránskih kron. *Genitivo casu exponitur tàm Accusativus quàm Ablativus.*

CAPUT VIII.

De Nominibus Temporis.

Prima Regula.

Ablativo nomina temporis efferuntur, cum non significamus durationem seu continuum tempus, ut : superioribus diebus veni in Cumánum, Vne dni sèm v'Kumanum príshál, *effertur per Accusativum in Slavica lingua : dicitur etiam* V'únih dnejh, *per Ablativum cum affixa præpositione, atque eatenus convenit cum latina lingua.*

Secunda Regula.

Accusativus est frequentior, cum durationem significamus seu continuum tempus : ut : Una cum gente tot annos bella gero, s'enim sámim

fól-

fólkom, túliku lejt ſe vojſkújem. *Verbum*, ſe vojſkújem, *adſciſcit genitivum cum Adverbio. per atticiſmum*, túliku lejt.

Obſervatio.

Annus hic eſt tertius, letú je trétje léjtu. *Ante & poſt ſe requirit nominativum.*

Dicitur etiam: id ætatis, pro ea ætate, & ejus ætatis, letè ſtároſti, *per duos Genitivos, in modum formularum laudandi.*

TERTIA REGULA.

Et præpoſitiones accedunt tàm Accuſativis quàm Ablativis, ut: In paucis diebus, & paucis diebus, v'krátkih dnéjh, *per duos Ablativos cum præpoſitione præfixa* v', *quod hic* IN, *ſignificat: ſecus, ſine præpoſitione non effertur.*

Menſuræ & ſpacia, Regula.

Menſurarum caſus Accuſativus eſt, ut: Muri ducentos pedes alti, sydi ſo, dvéjſtu ſtopijn viſſóki, *per Atticiſmum effertur hæc locutio*, dvej ſtu ſtopijn, *pro* dvejſtu ſtopynje.

Obſervatio.

1. *Nonnunquam comparativi conſtructio obſervatur, ut: Tota cohors pede non eſt altior uno*, cellú kardélu nej víshiſhi kokèr ena ſtopinja. *Comparativus*, viſhe, *adſciſcit non Ablativum, quemadmodum apud latinos, ſed redditur ille Ablativus periphraſticos per*, kokèr, *quod ſignificat quàm.*

2. *Et per genitivum efferuntur, quæ menſuram ſignificant, ut: ſtatura quinque pedum & dodran-*

tis

tis fuit, je bil pet ſtopìjn iuu trijh firtelzov po-ſtáve, ali velikóſti, *per genitivum quoque effer-tur hæc locutio.*

SPACIA.

Eſt & ſpatiorum caſus Accuſativus, ut: Cum abeſſem ab Amano, iter unius diei, kadàr ſim bil od Amana, en dan hodá, *vel* sa en dan, *cum Accuſativo conſtruitur, cum præpoſitione vel ſine præpoſitione.*

Obſervatio.

1. *Adjecit verbo, abeſſe, Virgilius Ablativum, ut: Nec longis inter ſe paſſibus abſunt.* Nejſo veliku korázheju nárasèn. Nejſo nárasèn, *ſignificat non abſunt, habet poſt ſe Accuſativum Neutrius generis, quod hoc loco pro adverbio po-nitur, & adſciſit genitivum per atticiſmum: Red-ditur enim*: veliku korázheju, *pro multum paſſuum.*

2. *Diſtat, cum Accuſativo conſtruitur, ut: Mil-lia, qui novies diſtat ab urbe decem*, katéri od méſta devétdeſſet myl leshí, *verbum* leshí: *adſciſcit Genitivum per atticiſmum*, devétdeſſet myl, *pro*, 90. *Milliarium.*

LOCA.

Nominibus regionum, ut apellativis, adduntur caſus cum præpoſitionibus: ut, Fronſpergius duxit exercitum in Italiam, Frónſpergar je vojſkó pelljal v'laſhko de shélo *Verbum*, pelljal, *ha-bet poſt ſe accuſativum cum præfixa præpoſitione*, V', *Sic dicimus.*

1. *Venio in Urbem*, pridem v'mestu, *cum Accusativo.*

2. *Proficiscor ex Urbe*, vlèjzhem is mesta, *cum Ablativo.*

2. *Habitat in foro*, Na plázu prebíva, *cum Dativo.*

Observatio.

1. *In nominibus Regionum interdum præpositio per Ellipsin omittitur, ut: At nos hinc alij sitientes ibimus afros*, Mi pak en dejl, pújdemo, k'shejnim afrom. *Adsciscit Dativum cum præpositione affixa, nec patitur ellipsin in lingua Slavica.*

2. *Rectè tamen dicimus: Arceo hostem Italia, sicut arceo urbe hostem*, sovráshnika is Itálie shénem, *cum præpositione & Ablativo, cum & sine præpositione. Nam etsi sit verbum compositum: tamen nihilominus additur præpositio sic:* is'shénem is Itálie, *&* shénem is Itálie.

CAPUT IX.

De Nominibus Proprijs Urbium.

PRIMA REGULA.

In loco.

Urbium nomina primæ vel secundæ declinationis singularia in genitivo posita, significant in loco: ut sum Romæ, & sum in urbe Roma, sèm v'Rimu, *Dativo construitur cum præpositione. Nam citra præpositionem non efferunt Slavi hos casus: sic etiam*, sèm v'Mestu Rimu, *quidam mutant ultimam Dativi vocalem*, u *in* i, *& dicunt*

O

cunt v'mesti Rimi, *sed id fit magis consuetudine quam ratione.*

SECUNDA REGULA.

In Declinatione tertia Ablativo utimur, quibusdam etiam Dativus placet : ut, sum Carthagine, vel Carthagini, sèm v'Chartágini, *per Dativum redditur cum præpositione.*

TERTIA REGULA.

Plurali Numero Ablativo utimur : ut delphis Apollo oracula reddebat, v'delphu ali v'délphi je Apóllo Bogovál, *cum dativo construitur & præpositione.*

QUARTA REGULA.

Ad locum.

Accusativo utimur significantes motum ad locum : ut, proficiscor Romam, v'lejzhem v'Rim, *Accusativum habet.*

QUINTA REGULA.

De loco.

Ablativo utimur significantes motum, de locò vel per locum : ut, Rediit Carthagine Regulus, je spet is Chartágine prishèl Krajlízh. *Construitur cum Ablativo & præpositione.*

Per locum.

Hac iter facio, letód skus vléjzhem ali pótujem, *adverbium loci*, letód, *cum præpositione*, skus, *construitur quod tamen habet vim Accusativi. Item : quà ibis*, kód skus, ali, v'prek pujdesh? *Adverbium*, kód, *cum præpositione*, skus, *& Accusativo, vel* v'prek, *genitivo.*

Ob-

Observatio.

1. *Semel atque iterum nominibus civitatum invenies additas praepositiones : ut venit ad Messanam.* Je prishèl k'Messàni ali ali v'Messáno, *per Dativum & Accusativum efferuntur haec.*

2. *Imitantur constructionem urbium & haec appellativa, DOMUS : ut, sum domi,* sèm domà. *Adverbialiter ad locum. Eo domum,* grem domú. *Adverbialiter, ad locum, vel* na dom *cum Accusativo.*

Venio domo, pridem is *vel* od dóma, *de loco cum Ablativo.* RUS : *sum ruri,* sèm na puli ali na Nijvi, *cum Dativo, in loco. Eo RUS,* grem na pule, *cum Accusativo. Redeo RURE,* pridem spet is púla, *cum Ablativo. De loco Humus, serpit humi per locum,* lasi po tleh, *cum genitivo plurali & praepositione, vel Dativo singulari : ut,* lasi po semlji, *cum Dativo singulari & praepositione, que significat, super.*

JACET HUMI, leshí na semlji, *cum Dativo & praepositione,* Na, *significante, super vel in.*

TOLLITUR HUMO, se od semlje vsdigúje, *construitur cum Ablativo & praepositione,* od semlje.

BELLUM & MILITIA. In loco saltem. Una semper militiae & domi fuimus, sva v'selej v'sholdi tàr domà vkup bilá, v'sholdi ali, v'vojski, *Dativum cum praepositione,* domá *adverbialiter ponitur.*

CAPUT X.

De Numeris Syntaxis.

1. *Distributivis solis utimur* : *ut*, *deni aurei dati sunt militibus*, vselej enimu sholnér ju suſſeb ſo dani deſét slati. *Slavi distributivos numeros exprimunt dictionibus*, vſakimu suſſeb, *vel* vſélej énimu, *germani dicunt* : jedem insonderheit *vel* je einem. *Numeralia Distributiva sunt.*

Singuli	*a*, *a*.	vſelei	eden, a, u.	
bini	*a*, *a*.	vſelej	dva, dvej, dvuja.	
terni	*a*, *a*.	vſelej	tri.	
quaterni	*a*, *a*.	vſelej	ſhtiri.	
Deni	*a*, *a*.	vſelej	deſſét.	
Centeni	*a*, *a*.	vſelej	ſtu.	*indeclinabilia*
Milleni	*a*, *a*.	vſelej	tavshent.	*sunt*.

2. *Utimur cardinalibus*, *adjecta voce singuli aut unusquisque* : *ut*, *dedit singulis militibus*, *aut unicuique militum*, *decem aureos*. je vſelej énimu sholnérju, ali vſákimu poſſébe sholnérju, dal, deſſét slatih.

Ordinis Numerorum, usus.

Ordinis nominibus, *perinde* : *ut*, *cæteris adjectivis utimur* : *addita tamen ferè particula*, *quisque ut* : *tertio quoque die venire solet*, vſelej, na tretji dan, *vel* na vſaki tretji dan rad pride, *per particulam quisque per* vſélej na, *vel* na vſaki *efferuntur*.

CA-

CAPUT XI.

De Impersonalibus Passivis.

Impersonalia passiva vocis ante se casum non habent, post se autem plerumque eos, quos, verbum passivum scilicet personale recipit, ut : Factum est à vobis turpiter, Od vas se je gèrdú sturilu. *Convenit hac locutio cum latina. Nam verbum impersonale passivum*, se je sturilu, *habet post se ablativum cum præpositione scilicet*, od vas.

Observatio.

Passiva Accusativum, proprium activis, non recipiunt apud latinos : ut, non solet dici latinè, legitur Virgilium, se bére Virgilium, *sed mutandus est accusativus in Nominativum, atque dicendum*, se bére Virgilius *quemadmodum & apud latinos.*

De Impersonalibus Activis.

Prima Regula de ijs, quæ personam genitivo designant :

Est, je, ali slishi.

Interest, veliku leshí.

Refert, nuza, ali je pridnu, ut :

Boni pastoris est tondere pecus non deglubere, Enimu dóbrimu pastírju slishi, shivíno, bríti, nikár odréjti, *hic*, slishi *pro : est : acceptum, construitur cum dativo* : pastírju : *diceretur etiam* Eniga pastírja je, *cum genitivo, sed illud est frequentius.*

INTEREST, veliku leshí, *ut principis in-*

 terest,

tereſt, authoritatem Publicarum legum ſalvam & incolumem conſervare, Enimu Firſhtu veliku leshí na tejm, de gmajn praude pèr vrednúſti tàr cilé ohráni, *Verbum*, leshi, *quod hoc loco intereſt: ſignificat, cum dativo*, énimu Firſhtu *conſtruitur.* Refert. Nuza, *vel* pridnu je, *ut: Reipublica refert, conſervare literas, & ut conſerventur literæ*, Gmajn meſtu nuza, de ſe dobre kunſhti ohránjo. *Verbum* nuza: *ſignificans, refert, requirit Dativum*, Gmajn méſtu.

Obſervatio.

1. *In poſſeſſivis pronominibus à regula diſcedimus. Nam mea, tua, ſua, noſtra, veſtra, cuj ablativi, adijciuntur his duobus verbis: refert & intereſt: ut, Tua refert adeſſe*, tebi nuza, je prid, da ſi v'prizho, *Verbum* nuza: *adſciſcit dativum.* Tebi, *& non ablativum, in lingua Slavica.*

Intereſt mea, meneantízhe, *verbum*, tízhe, *habet hic accuſativum*, méne.

2. *Adduntur & aliquando, magni*, veliku, *permagni*, preveliku *parvi*, malu, *quanti*, kúliku: *ut, permagni noſtra intereſt, te eſſe Romæ.* Nam veliku na tim, leshi da ſi ti v'Rimu, veliku leshi, *quod, noſtra intereſt, ſignificat, conſtruitur cum dativo*, Nam *&c.*

3. *Aliquando adduntur obliqui cum præpoſitionibus: ut magni intereſt ad decus & ad laudem hujus civitatis ita fieri*, veliku nadleshi, h'zhaſti tàr k'hvali letiga meſta, da ſe letakú ſturi,

ſturi, *convenit omnino hic modus loquendi cum latino. Nam verbo*, nadleshi, *adduntur præpoſitiones*, h'zhaſti *&* k'hvali, *hinc ſequuntur Genitivi* : letiga meſta.

4. *Quandoque ſine caſu ponitur, ut: Refert, me mihi atque vobis.* Nadleshi, da ſe jeſt, ſebi tàr vam bojim. Nadleshi, *ſine caſu ponitur, hinc ſequitur Accuſativus ante Infinitivum, qui mutatur in Nominativum, Slavorum in morem. Nam Slavi: ut, jam ſuperius dictum eſt, Accuſativum ante Infinitivum non habent.*

5. *Nonnunquam præcedit nominativus: ut, Illud mea magni intereſt, te ut videam*, Na letim meni veliku leshi, da te vidim. *Nominativus, hic mutatur in Dativum, vi præpoſitionis*: Na.

6. *VERBO, Eſt, adjicimus, meum, tuum, noſtrum, veſtrum, ut: meum eſt injuriam non adferre*, Meni ſliſhi, ali ſe ſpodóbi, nikàr krivízo ſturiti, s'ſliſhi, ſe ſpodóbi, *quibus vocibus, hac ſignificatione redditur verbum, EST, adſciſcit Dativum*, meni.

SECUNDA REGULA.

De verbis imperſonalibus, quæ cum Dativo conſtruuntur.

Dativi perſonam his verbis addunt, ſequuntur ferè infinitivi, ut:

Libet, ſe mi hozhe, ali luſhta. *Licet*, ſe more, ali perpuſti. *Patet*, je odpèrtu, ali je ozhítu. *Liquet*, ſe vej. *Conſtat*, ſe vej, ſtojí, je kúplenu. *Contingit*, ſe pergodi. *Placet*, dopáde. *Ex-*

 pedit,

pedit, *prodest*, je prid ali núza. *Obest*, *Nocet*, shkodi. *Sufficit*, je dosti. *Vacat*, je prásnu, je zhass, je leshézhe. *Accidit*, se pergodi. *Convenit*, se spodóbi. *Restat*, je zhes, je vezh, je prebilu. *Praestat*, je bulshi, núznishi, pridnishi, *&* *similia quaedam*, *ut*, *Tolle moras*, *semper nocuit differre paratis*, dej prozh odláshajnje. Vsélej je shkódilu odláshati, pèrprávlenim, *Verbo*, je shkódilu, *addit dativus*, pèrprávlenim, *personam*, *ut apud latinos*, *sequitur etiam infinitivus*, odláshati.

Obſervatio.

1. *Nonnunquam praecedit nominativus* : *ut*, *si poterit Nevius id*, *quod libet*, *&* *ei libebit*, *quod non licet*, Aku Nevius bo mógèl, tu, kar se mu hózhe, takú se mu tudi bo hotélu, tu kar se mu nespodóbi. *Nominativus*, tu, *praecedit verbum impersonale cum Dativo casu*, se mu hozhe, &c.

2. *Quaedam alios casus admittunt*, *ut* : *Inter omnes constat antiquos*, pèr vseh starih, se tu risnízhnu vej. *Verbum*, se risnízhnu vej, *habet post se genitivum cum praepositione*, pèr vseh starih.

TERTIA REGULA.

Accuſativi adduntur, His verbis.

Juvat, pomága,
Decet, se spodóbi,
Delectat, se lúshta,
Oportet, se móra, *sequuntur Infinitivi* : *ut*, *OPORTET Principem pati legem*, *quam condidit* :

Eni-

Enimu Firshtu je tèrpéti poſtávo, katéro je on narédil, ali poſtávil. *Oportet, hic per* JE, *redditum eſt, hinc ſequitur Infinitivus*, tèrpéti: *Requirit verò Imperſonale, Accuſativum*, poſtávo.

Hic modus loquendi effertur quoque ſic: En Fürſht more tèrpéti poſtávo &c. *ut videlicet accuſativus mutetur in Nominativum.*

Obſervatio.

1. *Decet. aliquando cum dativo, Græca conſuetudine, jungitur. ut, Ita vobis decet*, letakú ſe vam ſpodóbi, *hanc formam hoc loco, Slavi etiam imitantur. Nam verbum*, ſe ſpodóbi, *habet Dativum*, vam.

QUARTA REGULA.

IN Quarto ordine imperſonalium pathetica ſunt, quæ præcedunt Accuſativi, ſequuntur Genitivi, ut, pœnitet, greva, *piget*, ſe vtrága, *pudet*, je ſram. *Tædet*, ſe vtraga, *miſeret & miſereſcit*, ſe ſmili, *ut, pœnitet eum ſenectutis ſuæ*, ga ſvoje ſtaroſti greva, *Verbum*, greva *adſciſcit accuſativum.* Ga, *hinc ſequitur Genitivus*, ſvoje ſtároſti.

Obſervatio.

Nonnunquam præcedit nominativus: ut, ſapientis eſt proprium, nihil quod pœnitere poſſit facere, Eniga módriga láſtna shara je, niſhtèr, kar ga more grévati, ſturíti.

QUINTA REGULA.

Hæc & ſimilia ſæpe abſolutè ponuntur ſequen-

te infinitivo: *ut*, *debet*, ſe mora, *cœpit*, ſes azhne, *ſolet*, jé naváda, *poteſt*, ſe more. je mogózhe, *apparet*, ſe vidi, *Certum eſt*, je gviſhnu, *ſtat*, onu ſtojí. *Eſt*, *pro licet*, ſe more, *ut*, *debet adoleſcentiam delictorum pudere*, Mladih ludíj imá Grejhov ſram biti. *Verbum* jimá, *Abſolutè ponitur*, *hoc ſequitur Infinitivus*, *biti.*

CAPUT. XII.

De Participijs.

Prima Regula.

Participia imitantur verborum ſuorum conſtructionem, ut: *legens Vergilium*, Berejózh *vel* Berózh Vergília. *Nam Verbum*, Bérem, *quoque Accuſativum adſciſcit*, *ſic*: bérem Virgilia, *id eſt*, *lego Virgilium. Item diligendus omnibus*, jima ali bo od vſeh lúblen. *Nam verbum paſſivum, eodem modo ablativum cum præpoſitione habet. Itaque dicitur etiam*, bom lúblen od vſeh.

Secunda Regula.

Degenerant in nomina, cum verborum caſus amittunt, ut; *Fugitans litium*, Bejshejózh krégajnja, *vel* od krégajnja. *Incidit in generalem & præcedentem regulam. Nam verbum*, Bejshím, *eodem modo conſtruitur & dicitur*: Bejshím krégajnje, *vel* od krégajnja.

Tertia Regula.

Duo Ablativi conjunguntur deſignantes con-

consequentiam, alter participij, alter nominis, ut: *Imperantè Maximiliano, Veneti graviter afflicti sunt*, sa Cessárja Maximiliána: so Benezháni veliku tèrpéli. *In hac formula dissimulatur participium*; bodeózhi *id est, existente, aliàs non est satis usitata locutio per ablativum expressum, participij partis.*

Observationes.

Exponuntur illa formula per particulas, cum, kadar, *dum,* dókler, *postquam,* potehmál. *Et si,* najsi, *& similes, ut: Imperante Maximiliano. Id est, cum imperaret Maximilianus,* Kadar je Maximilián oblastoval ali Cæsar bil.

QUARTA REGULA.

Usurpantur participia pro Infinitivis, ut: *opus est maturato*, potréba je hitéjti, *Slavi dicunt per Infinitivum.*

CAPUT. XIII.

De Adverbijs.

PRIMA REGULA.

Adverbia subjiciuntur verbis, ut: *maturè adsis*, Bodi pèr Zajti túkaj, *Adverbium*, pèr zajti *subijcitur verbo*, bodi.

Observationes.

Nomina degenerant in Adverbia, singulari numero, ut: Horrendum clamat pro horrendè, grosovitu upije. *est autem usitatum apud Slavos adjectiva neutro genere: pro adverbijs usurpare.*

SE-

SECUNDA REGULA.

Aliquando tamen non ad verb a ſed ad alias orationis partes Adverbia referuntur, ut: *homo egregiè impudens*, En cilu neſrámen zhlóvik.

TERTIA REGULA.

Adverbijs pridie, ta dan popréj, *& poſtridiè*, ta drugi dan potle, *ſubijciuntur caſus: vel genitivus, ut: pridie ejus diei*, ta dan popeij, *Slavi per Accuſativum efferunt: vel Ablativus, ut poſtridie Idus*, ta dan po Idus, *Ablativo jungitur.*

QUARTA REGULA.

Nonnunquam Adverbio derivativo, primitivi caſus additur, ut: *obviam illi proceſſimus*, mi ſmo napruti njemu ſhli: *vel*, mi ſmo mu napruti ſhlí. *Adverbium*, pruti, *habet Dativum* njemu *vel* mu *per apheresin, quod frequentiſſimum eſt apud Slavos.*

CAPUT. XIV.

I. De Conjunctione.

PRIMA. REGULA.

Conjunctio aut ſimiles caſus conjungit, aut novam orationem ſuperiori attexit.

Exemplum ſimilium caſuum.

Auguſtus & Trajanus fuerunt boni & Sapientes Principes, Augúſtus inu Trajánus, ſta bilá dobra tár modra vivuda. *Conjunctio*, Inu, *conjungit ſimiles caſus, Auguſtus & Trajanus.*

Ex-

Exemplum de posteriori, ubi nova oratio superiori attexitur, ut.

Rari quippe boni. vix sunt numero totidem, quot Thebarum Porta, vel divitis hostia Nili, Redki so dobri, kumaj jih je v'ſtivili tulikájn, kúliku je vrát, v'meſti Thébe, ali kuliku je ſtrug bogátiga Nila. *Novæ orationes attexuntur per particulas: vix*, kúmaj *&* pér, ali, quod ſignificat, *vel*.

SECUNDA REGULA.

Ut conjunctio cauſalis, & quæ ſimilem vim habent, adſciſcit Conjunctivum: Si præſens verbum præcedit, præſens conjunctivum erit, ut: *jubeo ut facias*, vellim da ſturíſh. *Verbũ enim præſens*, vellim, *adſciſcit præſens verbum conjunctivum cum particula*, da: *quod ſignificat, ut.*

Si præteritum verbum præceſſerit, erit conjunctivum præteriti imperfecti temporis, propter particulam, da, *ſequitur, videlicet*, bi ſturil.

II. De Præpoſitionibus.

1. *Verba aliquando cum Accuſativo vel cum Ablativo Conſtruuntur*, vi *præpoſitionis, cum qua componuntur: ut, Adeo patrem*, Grem k'Ozhétu. *Verbo*, Grem, *additur Dativus*, ozhétu, vi *præfixa præpoſitionis*, k', *qua, ad, ſignificat. Nam aliâs non dicitur*: Grem Ozhétu.

2. *Sæpè & latini præpoſitionem repetunt, ut: accedo ad pediſſequas*, Grem k'mójſhkram. *Slavi contenti ſunt una præpoſitione ſine adpoſita ſive compoſita ea ſit. Sed de conſtructione præpoſitionis copioſius ſupra, in Etymologia.*

III. De

III. De Interjectionibus.

1. *Hej & va, Dativum adsciscit: ut, Hej mihi, qualis erat,* Ai, méni kakóu je bil? Ai, *construitur cum Dativo,* meni, *Vae capiti tuo,* ve tvóji glávi, *cum Dativo.*

2. *Heu & proh, Accusativum adsciscunt, aut Nominativum: ut, Heu stirpem invisam,* oh te ſovráshne shlahte, *Slavis genitivo construitur,* oh.

3. ô, *Exclamandi particula, modo nominativum, modò vocativum, modò Accusativum adsciscit, ut: ô fortunati,* ô vi ſrézhni, *vel nominativi vel vocativi pluralis, casus.*

ô fortunatos agricolas, ô ſrézhnih kmétizhou, *genitivum habet, in Slavica lingua.*

4. *Exclamationes, Indignationes, querelae per Infinitivum & Accusativum absolute efferuntur, quas orationes Pueri, in interpretando resoluere debent in Indicativas orationes, ut: sic omnia fatis in pejus ruere & retro sublapsa referri: Id sic interpretandum est.*

Sic omnia ruunt fatis in pejus, & retrò sublapsa referuntur. Slavice sic redditur, Takú vſe rezhí ſkusi vſháſajnje, le v'hujſhi, nasáj padejózh (ali ſe svernejózh) *&c.* priti. *Et tamen addit Infinitivus affectum quendam, quasi dicas, miserabile est, sic omnia ruere in pejus,* Mila rezh je, da takú vſe rezhí, le v'húiſhi ſe reſiplejo. *Item, Ah tantam ne rem, tam negligenter agere?* Aj da ſe ena taka velika rezh, takú nemárnu dela.

In his & similibus formulis sub intelligitur: decuit aut oportuit.

IV. De Metaplasmi Quibusdam Speciebus in Carniolana Lingua usitatis.

Aphæresis, *ut*: mu *pro* njemu, *illi*, ga *pro* njega, *eum*, *illum*; jo *pro* njo, *illam*, nu *pro* *inu &c.*

Syncope, *ut*, Bom, bosh, *pro* Bodem, bodesh, *ero*, *eris*. Ozha, *pro* Ozhéta, *patrem*.

Paragoge, *ut*: dokler, *pro* dokle, *quandoquidem*. *Item*, kakòr *pro* kako, *quemadmodum*, sizer, *pro* size, *alias*.

Apokope, *ut*: lubit, *pro* lubíti, *amare*, pisat, *pro* pisàti, *scribere*, me, *pro* méne, *Me*. Item, te, *pro*, tebe, *Te*. Se, *pro* sebe, *Se*. Bo, *pro* bode, *erit*.

Antistichon, *ut*: kakòr *pro* kakur, o, *litera* *pro* u. *Quemadmodum*, Bug, u, *litera*, *pro* o. Moj, *pro* muj: Tvoj *pro* tvuj. *Quæ omnia & similia multa, studiosis & excultoribus linguæ Slavonicæ, observanda committo hæc pauca, monendi causa annotare volui.*

V. De Prosodia Seu Accentu.

Plena ratio Elevandi deprimendique syllabas, tradi hic non potest: tamen interim hæc observentur.

1. *Monosyllaba dictio, nullo signata tono, acutum habere intelligitur, ut*, jest, *ego*. Vejm, *scio*.

Gdu

Gdu *quis.* *Si vero in ea syllaba vocalis rapidius pronuncianda erit, gravis accentus nota signabitur, sic:* pèr, *ad vel apud,* kàr, *quid, tàr, & quoque.*

2. *Dissyllaba dictio, in prima intelligitur habere acutum, ut:* delam, *labore*, pishem, *scribo.* *Secus, erit ultima eo signanda accentu, ut,* velám, *valeo.* Predám, *vendo.*

3. *Polisyllaba dictio intelligitur habere accentum in antepenultima, ut,* délamo, *laboramus,* délate, *laboratis,* délajo, *laborant.* *Si verò serius ceciderit, suo loco erit notandus acutus tonus, ut:* velímo, *jubemus,* velíte, *jubetis.*

4. *Perpetuum hoc erit, ut ubicunque raptim vocalis efferenda, ut id gravi notetur accentu, ut:* pèrprávim, *præparo,* rèsvéshem, *solvo.*

5. *Accentus haud facilè à themate suo variat seu discedit, nisi id casuum & personarum differentia exigat, ut:* vajlam, ash, a, *volvo, volvis, vit, in prima intelligitur habere accentum. At,* vajlám, ásh, á; *id est, valeo, es, et, vel in precio sum, habet & servat etiam accentum in ultima, idque discriminis gratia. Hæc pauca monui saltem, si quibus melior ratio magis probatur, per me licet. Saltem hoc volo, ne temerè quid & sine ratione fiat.*

FINIS.

